

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

رسالت
علیهما الصلوات
والتسلیمات

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

نماز و عبادت

فاطمہ زہرا

سلام اللہ علیہا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نماز و عبادت فاطمه زهرا سلام الله عليها

نویسنده:

عباس عزیزی

ناشر چاپی:

نبوغ

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فهرست	۵
نماز و عبادت فاطمه زهرا سلام الله علیها	۱۳
مشخصات کتاب	۱۳
مقدمه	۱۳
فصل اول : جلوه های عبادت	۱۳
۱- شخصیت ملکوتی حضرت زهرا(س)	۱۳
۲ - دائم در رکوع و سجود	۱۴
۳ - نور افشانی هنگام نماز	۱۴
۴ - سفارش رسول خدا (ص) به نماز	۱۴
۵ - تربیت الهی فاطمه (س)	۱۴
۶ - خوف در نماز	۱۵
۷ - فاطمه ثمره چهل روز عبادت	۱۵
۸ - کسب معنویت در سنین جوانی	۱۶
۹- نورافشانی در سه وقت	۱۶
۱۰ - عابدترین افراد	۱۶
۱۱ - استعمال عطر هنگام نماز	۱۶
۱۲ - حضرت زهرا (س) در قله شامخ عرفان	۱۷
۱۳ - مقام حضرت زهرا (س) در پیشگاه خدا	۱۷
۱۴ - نماز حضرت فاطمه (س) و غذای بهشتی	۱۷
۱۵ - روح عبادت و اخلاص حضرت زهرا (س)	۱۸
۱۶ - رکوع و سجود در عرش	۱۸
۱۷ - شرط قبولی عبادت به شرط ولایت	۱۹
۱۸ - خضوع و خشوع حضرت زهرا (س)	۱۹

- ۱۹ - تسبیح خداوند قبل از خلقت آدم ۱۹
- ۲۰ - سلام هفتاد هزار فرشته بر فاطمه (س) هنگام عبادت ۲۰
- ۲۱ - فاطمه (س) حاصل ریاضت اربعین ۲۰
- ۲۲ - با رکوع کنندگان رکوع کن ۲۰
- ۲۳ - گهواره فرزند و نماز ۲۰
- ۲۴ - نزول مصحف در محراب عبادت ۲۰
- ۲۵ - نور فاطمه (س) برای ملائکه آسمان ۲۱
- ۲۶ - شوق به عبادت ۲۲
- ۲۷ - نماز در شب ازدواج ۲۲
- ۲۸ - درجه ایمان فاطمه (س) ۲۲
- ۲۹ - درخواست زهرا(س) برای اذان ۲۲
- ۳۰ - شهادت فاطمه (س) در اذان ۲۳
- ۳۱ - چرا فاطمه (س) را زهرا گویند؟! ۲۳
- ۳۲ - عبادت نمونه ۲۳
- ۳۳ - نوری از خانه ۲۳
- ۳۴ - عبادت و آبادی درون ۲۴
- ۳۵ - بندگی خداوند ۲۴
- ۳۶ - جواب سوال نماز ۲۴
- ۳۷ - مس اسم زهرا(س) با وضو ۲۴
- ۳۸ - توقف در مسجد ۲۵
- ۳۹ - جواز ورود به مسجد پیامبر برای فاطمه (س) در هر حالی ۲۵
- ۴۰ - نماز بدون صلوات بالا نمی رود ۲۵
- ۴۱ - زهرا(س) در اوج قله ایمان ۲۵
- ۴۲ - صلوات فرستادن بر فاطمه (س) ۲۵

- ۴۳ - طعام غیبی در سجده گاه زهرا (س) ۲۶
- ۴۴ - تکبیر در شب عروسی ۲۶
- ۴۵ - راز مقام عبادی زهرا (س) ۲۷
- ۴۶ - شهادتین در بدو تولد ۲۷
- ۴۷ - افضلیت بر آدم (ع) ۲۷
- ۴۸ - برتری بر ابراهیم (ع) ۲۷
- ۴۹ - طالب رضای حق ۲۸
- ۵۰ - دو رکعت نماز احیاگر ۲۸
- ۵۱ - تابش نور از چادر نماز زهرا(س) ۲۹
- ۵۲ - شریک عبادت پروردگار ۲۹
- ۵۳ - تفسیر حی علی خیرالعمل ۲۹
- فصل دوم : نماز و خانواده ۲۹
- ۵۴ - توصیه اهل البیت به نماز ۲۹
- ۵۵ - معنویت در خانه فاطمه (س) ۳۰
- ۵۶ - عبادت در کودکی ۳۰
- ۵۷ - کار منزل و عبادت ۳۰
- ۵۸ - تشویق فرزندان به عبادت ۳۱
- ۵۹ - بیدار کردن کودکان برای عبادت ۳۱
- فصل سوم : خوف فاطمه زهرا علیهاالسلام از خداوند ۳۱
- ۶۰ - خوف و خشیت فاطمه (س) ۳۱
- ۶۱ - خوف در نماز ۳۲
- ۶۲ - خشیت زهرا (س) ۳۲
- ۶۳ - لقب تقیه ۳۳
- فصل چهارم : نماز شب فاطمه زهرا علیهاالسلام ۳۳

- ۶۴ - شب زنده داری فاطمه ۳۳
- ۶۵ - مواظبت بر نماز شب در کودکی ۳۳
- ۶۶ - تهجد زهرا(س) ۳۳
- ۶۷ - نماز در شب زفاف ۳۳
- ۶۸ - میراث حضرت زهرا(س) ۳۴
- ۶۹ - طلب حاجت در نماز شب ۳۴
- فصل پنجم : انس فاطمه زهرا علیهاالسلام با قرآن ۳۴
- ۷۰ - خواندن قرآن در خانه ۳۴
- ۷۱ - قرآن خواندن زهرا(س) ۳۵
- ۷۲ - وصیت در مورد قرآن ۳۵
- ۷۳ - انس با قرآن ۳۵
- ۷۴ - چهار عمل قبل از خواب ۳۵
- فصل ششم : نمازهای فاطمه زهرا علیهاالسلام ۳۵
- ۷۵ - نماز استغاثه به حضرت فاطمه (س) ۳۵
- ۷۶ - متمسک به نماز ۳۶
- ۷۷ - نماز برای امور بسیار خطرناک ۳۶
- ۷۸ - نماز دیگر در روز جمعه ۳۸
- ۷۹ - توبه کنندگان ۳۸
- ۸۰ - ثواب نماز ۳۹
- ۸۱ - بخشش گناهان ۳۹
- ۸۲ - درخواست حاجت ۳۹
- ۸۳ - تاثیر نماز فاطمه (س) در جنگ ۴۰
- ۸۴ - نماز استغاثه به درگاه خدا ۴۰
- ۸۵ - نماز حاجت زهرا(س) ۴۱

- ۸۶ - نماز عارفانه زهرا(س) ۴۱
- ۸۷ - نماز برای رفع تب ۴۲
- فصل هفتم : تسبیحات فاطمه زهرا علیهاالسلام ۴۲
- اشاره ۴۲
- ۸۸ - تشریح تسبیح فاطمه (س) ۴۵
- ۸۹ - تعلیم تسبیح به فرزندان ۴۶
- ۹۰ - تسبیح به حالت حضور قلب طولانی ۴۶
- ۹۱ - تسبیح ، نشانه مومن ۴۶
- ۹۲ - تسبیح و امام سجاد (س) ۴۶
- ۹۳ - تسبیح تربت ۴۷
- ۹۴ - نور تسبیح فاطمه (س) ۴۷
- ۹۵ - آثار تسبیح فاطمه زهرا(س) ۴۷
- ۹۶ - تسبیح بهتر از خادم ۴۷
- ۹۷ - دوری شیطان با گفتن تسبیح فاطمه (س) ۴۸
- ۹۸ - عنایت فرشتگان ۴۸
- ۹۹ - مداومت بر گفتن تسبیح ۴۸
- ۱۰۰ - آثار تسبیح ۴۸
- ۱۰۱ - تعلیم تسبیح فاطمه زهرا (س) ۴۹
- ۱۰۲ - نحوه گفتن تسبیح فاطمه (س) ۴۹
- ۱۰۳ - تسبیح هنگام خواب ۴۹
- ۱۰۴ - گفتن تسبیح قبل از خواب ۴۹
- ۱۰۵ - نجات از شقاوت ۴۹
- ۱۰۶ - تسبیحات در قرآن ۴۹
- ۱۰۷ - غافل شدن از تسبیح ۵۰

- ۱۰۸ - سیره اهل بیت ۵۰
- ۱۰۹ - موالات تسبیح فاطمه زهرا(س) ۵۰
- ۱۱۰ - توصیه امام زمان به تسبیحات ۵۰
- ۱۱۱ - آثار تسبیحات ۵۰
- ۱۱۲ - واجب شدن بهشت ۵۰
- فصل هفتم : تسبیحات فاطمه زهرا علیهاالسلام ۵۱
- ۱۱۳ - تاثیر تمسک به فاطمه (س) ۵۱
- ۱۱۴ - اقتدا و توسل به حضرت زهرا (س) ۵۱
- ۱۱۵ - توسل به جمیع انبیا به فاطمه (س) ۵۱
- ۱۱۶ - توسل امام باقر به فاطمه زهرا(س) ۵۱
- ۱۱۷ - توسل امام جواد به فاطمه زهرا(س) ۵۲
- ۱۱۸ - توسل شخص مومن به فاطمه (س) ۵۲
- ۱۱۹ - قسم به فاطمه زهرا(س) ۵۲
- فصل هشتم : توسل به فاطمه زهرا علیهاالسلام ۵۲
- ۱۲۰ - کیفر سبک شمارنده نماز ۵۲
- ۱۲۱ - نماز و قرآن بعد از مرگم ۵۳
- ۱۲۲ - اسرار نماز ۵۳
- ۱۲۳ - طلب عطر برای آخرین نماز ۵۳
- ۱۲۴ - حجله عبادت ۵۳
- ۱۲۵ - اذان ۵۳
- ۱۲۶ - آداب سفره ۵۴
- ۱۲۷ - اسرار جهاد ۵۴
- ۱۲۸ - روزه واقعی ۵۴
- ۱۲۹ - اسرار روزه ۵۴

- ۱۳۰ - اسرار زکات ۵۴
- ۱۳۱ - اخلاص ۵۴
- ۱۳۲ - اسرار ایمان ۵۴
- ۱۳۳ - اسرار حج ۵۴
- ۱۳۴ - اسرار امر به معروف و نهی از منکر ۵۵
- ۱۳۵ - در پناه قرآن ۵۵
- ۱۳۶ - طلب آموزش ۵۵
- ۱۳۷ - اهمیت قرآن کریم ۵۵
- ۱۳۸ - دعا ۵۵
- ۱۳۹ - اسرار قرآن ۵۵
- ۱۴۰ - قرآن محبوب من ۵۵
- ۱۴۱ - فضیلت تلاوت قرآن ۵۵
- فصل نهم : سخنان فاطمه زهرا علیهاالسلام ۵۵
- ۱۴۲ - دعا برای گنه کاران امت ۵۶
- ۱۴۳ - زمان استجابت دعا ۵۶
- ۱۴۴ - دعای زهرا (س) ۵۶
- ۱۴۵ - ثواب صلوات بر فاطمه (س) ۵۶
- ۱۴۶ - اجابت دعای زهرا(س) ۵۶
- ۱۴۷ - مستجاب الدعاء بودن زهرا (س) ۵۶
- ۱۴۸ - علیکم بالدعاء ۵۶
- ۱۴۹ - حرز فاطمه زهرا (س) ۵۷
- ۱۵۰ - دعا برای رفع تب ۵۷
- ۱۵۱ - دعا در امور مهم ۵۷
- ۱۵۲ - ورود به مسجد و خروج از آن ۵۷

- ۱۵۳ - دعا در هر صبح و شام ۵۸
- ۱۵۴ - دعای هنگام خواب ۵۸
- ۱۵۵ - دعای حضرت فاطمه (س) برای بیماری تب ۵۸
- درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان ۵۹

خداوند آدم را خلق کرد، ارواح را بر او عرضه داشت . پرسیدند: در آن زمان فاطمه کجا بود؟ آن حضرت فرمود: در جایگاه مخصوص خود در ساق عرش . پرسیدند: غذایش چه بود؟ پیامبر جواب داد: ذکر خدا (تقدیس ، تهلیل ، تحمید و تسبیح) و الله اکبر . چون خداوند، آدم را خلق کرد و دوست داشت که نسل من از فاطمه باشد، او را به سیب بهشتی تبدیل کرد. جبرئیل آن سیب را بر من آورد و گفت : سلام و رحمت خدا بر تو ای محمد. این سیب میوه ای از میوه های بهشت است که خداوند برای تو هدیه فرستاده است . پس آن را گرفتم به سینه چسباندم . جبرئیل گفت آن را بخور. سیب را دو نیم کردم . نور درخشان و گسترده ای از آن پرتوافشانی کرد. از آن به هوس افتادم . جبرئیل گفت : ای محمد صلی الله علیه و آله چرا سیب را نمی خوری ، تمام آن را بخور که این نور منصوره در آسمان و نور فاطمه در زمین است . (۱)

۲- دائم در رکوع و سجود

امام حسن مجتبی علیه السلام فرمود: در شب جمعه ای مادرم فاطمه علیها السلام را دیدم که در محراب عبادت ایستاده است و تا سپیده صبح ، دائم در رکوع و سجود بود، و می شنیدم که برای مومنین و مومنات دعا می نمود و نام آن ها را می برد و برای آن ها بسیار دعا می کرد، ولی برای خود هیچ دعایی نمی نمود. گفتم : ای مادر! چرا همان طور که برای دیگران دعا می کنی ، برای خود دعا نمی کنی ؟ حضرت فاطمه علیها السلام فرمود: فرزندم ! اول ، همسایه ؛ سپس خانه . (۲)

۳- نور افشانی هنگام نماز

ابن عمره از پدرش نقل می کند که گفت : از امام صادق علیه السلام پرسیدم : چرا حضرت فاطمه علیها السلام زهرا نامیده شد؟ فرمود: برای آن که وقتی فاطمه زهرا علیها السلام در محراب عبادت (به نماز) می ایستاد، نورش برای اهل آسمان می درخشید، همان طوری که نور ستارگان برای اهل زمین می درخشد. (۳)

۴- سفارش رسول خدا (ص) به نماز

رسول خدا صلی الله علیه و آله پیوسته هنگام نماز به منزل حضرت فاطمه علیها السلام و حضرت علی علیه السلام می رفت ، و می فرمود: خداوند شما را مورد لطف و رحمت نماز قرار داد، خداوند می خواهد که شما را از هر پلیدی ، مبرا قرار دهد. (۴)

۵- تربیت الهی فاطمه (س)

حضرت فاطمه علیها السلام رابطه انس خود را با خداوند و عبادت و نیایش با تمام وجود را مرهون تربیت پیامبر صلی الله علیه و آله است . او در خانه ای به دنیا آمد که در آن شیوه پرستش پروردگار دائما در صحنه نمایش بود. از خردسالی بانگ و نوای آسمانی تکبیر را می شنید، زمزمه های مناجات مادر و پدر را استماع می کرد. آن گاه که مادر را از دست داد، پدری بسان مادر او را در برگرفت و به رشد و تربیت او همت گماشت ، همان پدری که ثلث آخر شب در حال احیا و عبادت بود و فاطمه علیها السلام خردسال گاهی تماشاگر پدر در عبادت و زمانی همپای پدر در عبادت می شد و طبیعی است در این بیداری و همگامی با خلوت شب و روح سحر انس و آشنائی یافت . از سوی دیگر او توصیه های پدر را به یاد داشت که می فرمود: حلوا انفسکم بالطاعة و بسوها قناع المخافة ، واجعلوا آخرتکم لانفسکم و سعیکم لمستقرکم ؛ طاعت خدای را بر خود حلول دهید، جامه خوف از خدا را بر خود بپوشانید، و آخرت خود را برای وجودتان آماده سازید و کوشش تان برای محل جاوید و مستقرتان باشد. او در عبادت تا جایی به پیش می رود که نوعی انقطاع از سوی الله برای او پدید می آید و بینش او در واگذاری نفس به دست خداوند بینش کسی

می شود که خدای را طیب و خود را بیمار می داند و صلاح خویش را در این اقدام که خود را کاملا در اختیار طیب قرار دهد نه جز آن چه که خود میل و هوس دارد یا عباد الله! انتم کالمرضی و رب العالمین کالطیب فصلح المرضی فیما یعلم الطیب و تدبیره به ، لا فیما یشتهیه المریض و یفرحه الا فسلموا لله امره ، تکونوا من الفائزین . (۵)

۶- خوف در نماز

در حدیثی آمده : فاطمه علیها السلام در حال نماز از شدت ترس نفسش به شماره می افتاد. (۶)

۷- فاطمه نمره چهل روز عبادت

روزی پیامبر صلی الله علیه و آله با علی علیه السلام و عده ای از اصحاب از جمله عمار یاسر، حمزه و عباس در ابطح نشسته بودند. جبرئیل به صورت اصلی خود نازل شد، و گفت : ای محمد! خداوند به شما سلام رسانده ، می فرماید باید چهل روز از خدیجه کناره گیری کنی . بدین جهت ، آن حضرت دیگر به خانه نرفت ، روزها روزه بود و شب ها تا صبح به عبادت می پرداخت . پیامبر صلی الله علیه و آله برای رفع دلتنگی همسر وفادارش ، عمار را به خانه فرستاد و به او فرمود: به خدیجه علیها السلام بگو: این که تو را ترک کردم از روی بی مهری نیست ، بلکه به دستور پروردگار است ؛ گویا امر مهمی در کار است . نگران مباش که شما در نیکی برتری داری و زن شایسته ای هستی ، خداوند تعالی روزی چند بار به تو بر ملائکه افتخار می کند. هر شب در خانه را ببند و در بستر خود بیاسای . من تا پایان مدت تعیین شده از سوی خداوند حکیم در خانه فاطمه بنت اسد خواهم بود. حضرت خدیجه علیها السلام روزها از فراق شوی مهربان خود می گریست . از این که تا مدتی سیمای مبارکش را زیارت نمی کرد بسیار اندوهگین بود. جبرئیل پس از چهل روز بر رسول خدا صلی الله علیه و آله نازل شد و عرض کرد: ای محمد صلی الله علیه و آله خدا به تو سلام می رساند و می فرماید: امشب خود را برای هدیه و کرامت من مهیا ساز. پس از آن میکائیل طبقی را که دستمالی از حریر بهشتی روی آن کشیده شده بود، پیش روی آن حضرت گذاشت و عرض کرد: پروردگارت فرمود: امشب با این خوراک افطار کن . حضرت علی علیه السلام در این باره فرمود: پیامبر هر شب هنگام افطار به من فرمود: در را بگشا تا هر کس میل دارد با پیامبر افطار کند. اما آن شب فرمود: در خانه بنشین و نگذار کسی وارد شود، زیرا این خوراک بر غیر من حرام است . پیامبر پارچه حریر را از روی طبق غذا برداشت . در آن طبق یک خوشه خرما، یک خوشه انگور و جامی از آب بهشت بود. رسول خدا صلی الله علیه و آله از آن خوراک میل کرد تا سیر شد. سپس آب بهشتی را نوشید تا سیراب گشت . پس از آن جبرئیل با کوزه بهشتی آب بر دست مبارک آن حضرت ریخت و میکائیل دست ایشان را شست و اسرافیل دست حضرتش را با دستمال خشک کرد. بعد از آن بقیه طعام دوباره به آسمان برگشت . چون رسول اکرم صلی الله علیه و آله برای نماز آماده شد، جبرئیل عرض کرد. در این هنگام لازم نیست نماز مستحبی به جای آری ، همین الان به خانه خدیجه برو و در کنار او باش ، زیرا حق تعالی اراده کرده است در این شب از نسل تو ذریه پاکیزه ای خلق کند. از این رو پیامبر صلی الله علیه و آله روانه خانه خدیجه شد. حضرت خدیجه علیها السلام ماجرای چهل روز هجران ، و وصال دوباره اش را چنین بازگو کرده است : من با تنهایی انس گرفته بودم . هنگام شب درها را می بستم و پرده ها را می کشیدم و نماز می گزاردم . سپس چراغ را خاموش کرده ، به بستر می رفتم . شب چهلم ، در بین خواب و بیداری متوجه شدم که کسی در می زند. سوال کردم : چه کسی در خانه مرا می زند، در حالی که جز وجود مقدس پیامبر صلی الله علیه و آله کسی حق ندارد کوبه در را به صدا درآورد. ناگاه از پشت در صدای دلنوازی شنیدم که فرمود: منم محمد صلی الله علیه و آله در را باز کن . چون آن صدای روح بخش را شنیدم با اشتیاق بسیار از جا برخاستم و در را گشودم . پیامبر صلی الله علیه و آله وارد شد و این بار بر خلاف عادت دیرینه اش که هنگام خواب آب طلبیده و تجدید وضو می کرد و دو رکعت نماز خوانده ، سپس

وارد بستر می شد، یگراست به بستر آمد. طولی نکشید که من نور حضرت فاطمه علیها السلام را درون خود یافتم. (۷)

۸- کسب معنویت در سنین جوانی

درباره فاطمه زهرا علیها السلام هر چه انسان بیشتر فکر کند و در حالات آن بزرگوار بیشتر تدبر کند، بیشتر دچار شگفتی خواهد شد. تعجب انسان نه فقط از این جهت است که چطور یک موجود انسانی در سنین جوانی می تواند به این رتبه از کمالات معنوی و مادی نایل بشود - که البته این خود هم یک حقیقت شگفت انگیز است - بلکه بیشتر از این جهت است که اسلام با چه قدرت عجیبی توانسته است تربیت والای خود را به حدی برساند که یک زن جوان در آن شرایط دشوار بتواند این منزلت عالی را کسب کند. هم عظمت این موجود و این انسان والا تعجب آور و شگفت انگیز است، و هم عظمت مکتبی که این موجود عظیم القدر و جلیل المنزل را پدید آورده است.

۹- نورافشانی در سه وقت

ابان بن تغلب می گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: یا بن رسول الله! چرا حضرت فاطمه، زهرا نامیده شدند؟ حضرت فرمود: به خاطر این که روزی سه بار برای امیرالمومنین علیه السلام نورافشانی می کرد: وقت نماز صبح، در حالی که مردم در خواب بودند، جمالش نورافشانی کرده و سفیدی نورش به خانه های مردم در مدینه می تابید و دیوارها سپید می گشت و آنها تعجب کرده و خدمت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می رسیدند و از آن چه دیده بودند می پرسیدند، حضرت ایشان را روانه منزل فاطمه علیها السلام می کرد و آن ها به منزل فاطمه آمده و می دیدند که حضرت در محراب عبادتش نشسته و نماز می گزارد و نور جمالش از محراب ساطع است و (آن گاه) می دانستند که آن نوری که دیده بودند، از نور فاطمه زهرا علیها السلام بوده است. و نیز هنگام نیمه روز، که برای نماز آماده می شد، جمال آن حضرت نور زردی پرتوافشانی می کرد و در خانه های مردم می تابید و لباس ها و رنگشان زرد می شد، آنها خدمت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله رسیده و از آن چه دیده بودند، سوال می کردند و حضرت آن ها را به منزل فاطمه علیها السلام روانه می کرد، می دیدند که حضرت در محراب عبادتش ایستاده و جمال آن فاطمه - صلوات و رحمت خداوند بر او و پدر بزرگوار و شوهر و پسرانش باد - به نور زرد می درخشد (و آن گاه) می دانستند که آن چه دیده بودند، از نور و جمالش بوده است. و نیز در هنگام آخر روز، که آفتاب غروب می کرد، صورت فاطمه علیها السلام سرخ شده و جمالش از شادی و به جهت شکر خدای تعالی به سرخی می درخشید و نور جمالش به خانه های مردم می تابید و دیوارها سرخ می شد، آنان تعجب کرده و خدمت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله رسیده و از آن سوال می کردند، حضرت رسول باز آنان را روانه منزل فاطمه علیها السلام می کرد، می دیدند آن بانوی بزرگوار نشسته و مشغول تسییح و تحمید و ثنای الهی است و نور جمالش به سرخی می درخشد و (آن گاه) می دانستند که آن چه دیده بودند از نور جمال فاطمه علیها السلام بوده است. (۸)

۱۰- عابدترین افراد

امام حسن مجتبی علیه السلام فرمود: در دنیا کسی عابدتر از حضرت فاطمه علیها السلام نبود. آن قدر به عبادت می ایستاد تا پاهایش ورم می کرد. (۹)

۱۱- استعمال عطر هنگام نماز

از مستحبات نماز آن است که انسان بوی خوش به بدن و لباسش بزند، و با لباس پاکیزه نماز بخواند و با احترام و وقار برای عبادت

خدا مشغول شود. لحظات آخر عمر حضرت فاطمه زهرا علیها السلام بود چند لحظه ای به اذان مغرب باقی مانده بود، نزدیک بود که وقت نماز فرا برسد. فاطمه علیها السلام به اسماء بنت عمیس فرمود: عطر مرا بیاور تا خود را خوشبو سازم، و آن لباس را که با آن نماز می خوانم بیاور، سپس وضو گرفت، و در این هنگام که می خواست نماز بخواند، حالش منقلب شد، سرش را به زمین نهاد، به اسماء گفت: کنار سرم بنشین، هنگامی که وقت نماز فرا رسید، مرا بلند کن تا نماز را بخوانم، اگر برخاستم که چیزی نیست و اگر برنخاستم شخصی را نزد علی بفرست، تا خبر فوت مرا به او بدهد. اسماء می گوید: وقت نماز فرا رسید، گفتم: الصلاة یا بنت رسول الله؛ ای دختر رسول خدا! وقت نماز است. جوابی نشنیدم، ناگاه متوجه شدم که حضرت زهرا علیها السلام از دنیا رفته است. به راستی باید از زهرای اطهار علیها السلام درس پاکیزگی و مقید بودن به آداب اسلام را آموخت، در آن حال لباس نماز را پوشید و بوی خوش استعمال کرد، تا نماز بخواند و قبل از وقت خود را آماده نماز کند.

۱۲ - حضرت زهرا (س) در قله شامخ عرفان

در مورد فاطمه علیها السلام دختر پیامبر صلی الله علیه و آله، رمز و راز عزت و سرافرازی، قدرت و عظمتش را باید در عبادت جستجو کند. او زنی بود کم سال و جوان، ولی در عبادت چون پیری عارف، دستش به سوی خدا بلند و قامتش در راه عبادت او دائما در خم و راست. او در عالم وجود تنها زنی است که خدای را با تمام ذرات وجودش پرستش کرده و تنها بانویی است که می تواند مظهر عبادت به معنای واقعی باشد. او در سایه عبادت خود را به مقام قربی رسانده که حاصلش چشم و گوش خدا شدن و امرش موثر در کون و هستی شدن بود. فاطمه زهرا علیها السلام دارای خانواده و همسر و فرزندان است، و مسئولیت اداره خانه و تربیت فرزندان و کارهای خانه از قبیل نان پختن و غیره بر عهده اوست. و از طرفی دیگر از خدمت کردن به محرومان دریغ نمی کند و مشکلات آن ها را برطرف می کند، او به همه اینها رنگ الهی می دهد و با تمام مشکلات از انجام نوافل و قرآن خواندن و دعا کردن باز نمی ماند. روزها پس از فراغت از کارهای جاری زندگی و شبها پس از به خواب رفتن دیدگان مردم و فرزندان، وارد محراب عبادت و غرق در مناجات و راز و نیاز با خدا می شد. او در این راه مصداق خطاب خدا با موسی می شود که خدا به او فرموده بود: یا موسی فاعبدنی و قم بین یدی مقام العبد الحقیق و یا مصداق آیات قرآن در خطاب به پیامبر اسلام که: قم اللیل الا قلیلا نصفه او انقص منه قلیلا او زد علیه. او به واقع مصداق این آیه قرآن بود که: و الذین یبیتون لربهم سجدا و قیاما. (۱۰) کسانی که شبانگاه برای پروردگارشان سجده و قیام می کنند.

۱۳ - مقام حضرت زهرا (س) در پیشگاه خدا

فاطمه علیها السلام در مسیر عبادت به درجه ای می رسد که حتی خود را فراموش و فانی فی الله می کند. جان خود را سپر محبت خدا قرار داده و حتی آن را در راه دین مایه می گذارد و مصداق این سخن می شود که جان خود را سپر دین قرار دهید فاجعلوا انفسکم دون دینکم. در سیر و سلوک و در معرفت به درجه ای می رسد که جز خواست خدا خواستی ندارد و مشیت خود را همگام با مشیت الهی می سازد. و ما تشاؤن الا- ان یشاء الله رب العالمین. او از کسانی است که از همه چیز گسسته و به خدا پیوسته است و طبیعی است که خدای را بر چنین بنده ای نظر باشد تا حدی که علاوه بر نفوذ دادن امرش در جهان هستی بر او مائده آسمانی نازل گرداند. (۱۱)

۱۴ - نماز حضرت فاطمه (س) و غذای بهشتی

حضرت فاطمه علیها السلام شخصا به نماز علاقه فراوانی داشت و هرگاه حاجتی از خدا داشت متوسل به نماز می شد. حضرت علی

علیه السلام به منزل خود وارد شد، بعد از آن که سه روز بر حضرت علی و زهرا علیهما السلام گذشت که چیزی به عنوان غذا نخورده بودند، علی علیه السلام وارد منزل شد که رسول خدا صلی الله علیه و آله نشسته و فاطمه علیها السلام نماز می خواند و بین این دو نفر چیزی سرپوشیده است. وقتی که فاطمه علیها السلام از نماز فارغ شد، روپوش از آن برداشت، دید که کاسه ای بزرگ مملو از نان و گوشت است. حضرت علی علیه السلام فرمود: یا فاطمه! این از کجا برایت آمده؟ گفت: از جانب خدا نازل گردیده، خدا به هر که بخواهد روزی می دهد. رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: آیا می خواهید نظیر این را برای شما نقل کنم؟ گفتند: بلی. فرمود: یا علی! مثال شما زکریا است که هر وقت بر حضرت مریم علیها السلام وارد می شد، می دید که او در محراب عبادت است و در پیشگاه وی خوراک مهیا نهاده است، می فرمود: ای مریم! این از کجا آمده است؟ مریم در جواب می گفت: از جانب خدا، خدا به هر کس که بخواهد روزی می دهد. آن گاه آن غذا را یک ماه خوردند و آن کاسه همان ظرفی است که حضرت قائم مهدی (عج) در آن غذا می خورد. (۱۲)

۱۵ - روح عبادت و اخلاص حضرت زهرا (س)

از زیباترین جلوه های روحی فاطمه علیها السلام جلوه عبادت اوست که توأم با اخلاص است. مصداق آیه انا نخاف من ربنا یوما عبوسا قمطیرا است، خوف الهی سراسر وجودش را فرا گرفته رهبۀ و رغبۀ به عبادت او می پردازد. در عبادت عاشقی است بی مانند. با او راز و نیاز می کند، ملتسانه حرف می زند، به او متوسل می شود. در راه خدا اطعام می کند، ولی در آن جز رضای او را نمی جوید. انما نطعمکم لوجه الله لانزید منکم جزاء ولا شکورا. سجده های طولانی دارد، اشک و آه و ناله دارد، صدای گریه نیمه شبش گاهی حسنین علیها السلام را از خواب بیدار می کند؛ سرپا می ایستد تا حدی که پاهایش ورم می کند، خضوع دارد، خشوع دارد و.... در دعایش می گوید: خداوندا! وجودم را در نظرم خوار گردان که از بلند پروازی سر در نیآورم، شان خودت را در جانم بزرگ گردان، راه و رسم طاعت خود را به من بیاموز، توفیقم به عملی ده که تو را راضی سازد، و از همه آن چه که موجب سخطتوست مرا دور دار اللهم ذل نفسی، و الهمنی طاعتک، و العمل بما یرضیک، و التجنب لما یسخطک یا ارحم الراحمین. (۱۳)

۱۶ - رکوع و سجود در عرش

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: هنگامی که خداوند متعال ابوالبشر را آفرید و از روح خود در او دمید، آدم به جانب راست عرش نگریست، پنج هیکل و شبح نوری را در حال رکوع و سجود دیده گفت: پروردگارا! آیا قبل از من کسی را از خاک و گل آفریده ای؟ فرمود: نه، ای آدم، گفت: پس این پنج هیکلی که به شکل و قیافه خودم می بینم، کیستند؟ فرمود: اینان پنج نفر از فرزندان تو می باشند که اگر آنان نبودند تو را نمی آفریدم. اینها پنج تنی هستند که برای آنان پنج اسم از اسامی خودم را جدا ساخته (آنان را به آن اسامی نامیدم) اگر آنان نبودند، بهشت و دوزخ، عرش و کرسی، آسمان و زمین و ملائکه و انس و جن را نمی آفریدم. من محمودم و این محمد است، من عالی هستم و این علی است، من فاطرم و این فاطمه است، من احسانم و این حسن است، و من محسنم و این حسین است. به عزت خود سوگند یاد کرده ام که هیچ کس به اندازه یک ذره بغض و کینه آنان را نزد من نیآورد مگر این که او را به دوزخ خود وارد سازم و از این کار باکی هم ندارم. ای آدم! اینان برگزیدگان من از میان آفریدگانم می باشند، به وسیله آنان رهای بخشیده، و به وسیله آنان هلاک می کنم. اگر تو به من نیازی داری به اینان توسل بجوی! پیامبر اکرم پس از این سخنان فرمود: ما کشتی نجاتیم، هر کس به آن چنگ زند نجات یافته و هر کس از آن دوری گزیند نابود شده است. هر کس نیازی به خداوند دارد به وسیله ما خاندان از خداوند درخواست کند.

۱۷ - شرط قبولی عبادت به شرط ولایت

در ضمن حدیث معراج آمده است که خداوند فرمود: ای محمد! تو، علی، فاطمه، حسن، حسین و امامان از فرزندان حسین را من از نور خودم آفریدم و ولایت شما را بر اهل آسمانها و زمین عرضه کردم. هر کس آن را پذیرفت، نزد من از مومنان به شمار می آید، و هر کس آن را منکر شود، نزد من از گمراهان (از ستمگران) خواهد بود. ای محمد! اگر بنده ای از بندگان من آن قدر مرا بپرستد و عبادت کند که از کار افتد و از لاغری و ناتوانی بسان مشک خشکیده و فرسوده ای شود و بعد به هنگام ورود بر من منکر ولایت شما باشد، او را نخواهم آمرزید تا اینکه اقرار به ولایت شما نماید. ای محمد! آیا دوست داری آنان را ببینی! گفتم: آری، پروردگارا! فرمود: نگاه کن! من به طرف راست عرش نگریستم و نام خود را دیدم و نام علی و فاطمه و حسن و حسین و علی و محمد و جعفر و موسی و علی و محمد و علی و حسن را و نام مهدی را در وسط آن به گونه ای دیدم که گویا ستاره ای درخشان است. فرمود: ای محمد! اینان حجت های من بر آفریدگانم می باشند و این، آن کس از فرزندان توست که به شمشیر قیام می کند و از دشمنان انتقام می گیرد.

۱۸ - خضوع و خشوع حضرت زهرا (س)

حضرت زهرا برای عبادت و راز و نیاز با خدا جایگاه مخصوصی داشت، لباسی مخصوص، سجاده ای مخصوص و آداب و سبکی مخصوص. خانه اش را معبد ساخت، و در آن چنان به عبادت می پرداخت که فرشتگان خدا به نظاره می ایستادند. خضوع داشت و در آن چنان تواضع جسمی که گویی ایمان در مغز و استخوان او نفوذ کرده بود. و خشوع داشت به گونه ای که گوئی ترس از خدا در رگ ها و خون او جاری شده و او را به چنان حال می کشاند. مهم این است که خود خواستار چنین خشوع و خضوع و مصداق خطاب خدا در ارتباط با موسی علیه السلام که فرمود: یابن عمران هب لی من قلبک الخشوع و من بدنک الخضوع و من عینک الدموع فی ظلم اللیل، و ادعنی فانک تجدنی قریبا مجیبا. علامه طباطبائی قدس سره فرماید: خشوع اثر خاصی است که به افراد مقهور دست می دهد که در برابر سلطانی قاهر قرار گرفته به طوری که همه توجه وی و همه واهمه اش معطوف او گشته و از هر جای دیگر قطع می شود. و فاطمه علیها السلام این چنین بود. او در قیام به عبادت تنها به خدا می اندیشید و هیچ خاطره و خیالی جز عشق و پرستش معبود در درون او پدید نمی آمد. به تعبیر پیامبر صلی الله علیه و آله دلش خالی برای عبادت بود (و تفرغ لها) فقط او بود و خدایش. اما این که زندگی چگونه است و چه باید کرد اندیشه اش از آن فارغ بود. (۱۴)

۱۹ - تسبیح خداوند قبل از خلقت آدم

ابوسعید خدری گوید: در خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله نشسته بودیم، مردی از راه رسید و از حضرت درخواست کرد که درباره بیان خداوند که فرموده است: استکبرت ام کنت من العالین، توضیح دهد که اینان چه کسانی هستند که از ملائکه مقربین برتر و والاترند؟ رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: منظور از آنان من، علی، فاطمه، حسن و حسین می باشیم که در سرادق عرش بودیم و دو هزار سال پیش از آن که خداوند آدم علیه السلام را بیافریند، خداوند را تسبیح می کردیم و ملائکه با تسبیح ما تسبیح می کردند، هنگامی که خداوند آدم را آفرید به ملائکه دستور فرمود که بر او سجده کنند، و مامور به سجده نشده بودند مگر به خاطر وجود ما. به جز ابلیس، همه فرشتگان سجده کردند. خداوند متعال به او فرمود: ای ابلیس! چه چیز تو را بازداشت از این که بر آن چه که من با دست قدرت خود آفریده ام، سجده کنی؟ آیا استکبار ورزیدی یا از موجودات عالی و برتر بودی؟ یعنی از این پنج تنی که اسامی آنان در سرادق عرش نوشته شده بود. پس ما هستیم آن باب خدایی که از آن در وارد می شوند و

هدایت یافتگان به وسیله ما هدایت می گردند. هر کس ما را دوست داشته باشد خداوند او را دوست داشته به بهشت خود واردش می سازد و هر کس با ما دشمنی کند خداوند او را دشمن داشته به آتش داخلش می کند. و دوست ندارد ما را مگر کسی که از دامان پاک و پاکیزه زاده شده باشد.

۲۰ - سلام هفتاد هزار فرشته بر فاطمه (س) هنگام عبادت

علامه مجلسی اعلی الله مقامه روایت کند که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: فاطمه بانوی زنان جهانیان از پیشینیان و آیندگان است. او در محراب خود می ایستد و هفتاد هزار فرشته مقرب بر او سلام می دهند و او را به همان گونه که با مریم سخن می گفتند، صدا می زنند و می گویند: ای فاطمه! همانا خداوند تو را برگزید، و پاک ساخت و بر زنان جهانیان برتری داده است. (۱۵)

۲۱ - فاطمه (س) حاصل ریاضت اربعین

دوری پیامبر از مردم، انس با خدا و عبادت و نماز و روزه چهل روز دلیل بر قداست و شخصیت ملکوتی حضرت فاطمه علیها السلام است. چنانچه قبل از بعثت نیز پیامبر خدا صلی الله علیه و آله از مردم کناره گرفت و در غار حرا به عبادت و مناجات با خدا پرداخت. همچنین اشتیاق حضرت خدیجه علیها السلام به دیدار پیامبر و قبول هدیه حق در دوران ریاضت رسول خدا صلی الله علیه و آله و برکاتی که اربعین دارد، قابل توجه است، چنانچه فرمود: من اخلص عبد الله - اربعین صباحا الاجرت ینابیع الحکمة من قلبه علی لسانه؛ کسی که چهل شبانه روز برای خدا اخلاص پیشه کند، چشمه های حکمت از قلب وی بر زبانش جاری می شود. (۱۶)

۲۲ - با رکوع کنندگان رکوع کن

از عایشه روایت شده که گوید: هنگامی که فاطمه از پیش روی می آمد راه رفتنش بسان راه رفتن رسول خدا بود. او هرگز مانند دیگر زنان خون حیض ندید، زیرا از سیب بهشتی آفریده شده بود. حسن را بعد از نماز عصر به دنیا آورد و بلافاصله از نفاس پاک شد و غسل کرد و نماز مغرب را به جای آورد. اسحاق بن جعفر بن محمد بن عیسی بن زید بن علی گوید: از حضرت صادق شنیدم که می فرمود: از آن جهت حضرت فاطمه را محدثه نامیدند که ملائکه از آسمان فرود آمده همان گونه که با حضرت مریم علیها السلام صحبت می کردند، با آن حضرت نیز صحبت می نمودند و می گفتند: ای فاطمه! خداوند تو را برگزیده و پاک و طاهر کرده و بر دیگر زنان برگزیده جهان برتری داده است. ای فاطمه! در پیشگاه پروردگارت خضوع کن، سجده نما و با رکوع کنندگان رکوع بنما! فاطمه علیها السلام با آنان صحبت می کرد. (۱۷)

۲۳ - گهواره فرزند و نماز

روایت شده: گهگاهی که حضرت فاطمه زهرا در حال نماز و عبادت بود و یکی از کودکانش می گریست، گهواره کودک خود به خود می جنبید، زیرا فرشته ای آن را به حرکت در می آورد. (۱۸)

۲۴ - نزول مصحف در محراب عبادت

ابوبصیر گوید: از حضرت امام محمد باقر علیه السلام درباره مصحف فاطمه پرسیدم، فرمود: مطالبی است که پس از درگذشت پدرش، حضرت رسول، بر ایشان نازل شد. گفتم: آیا از قرآن چیزی در آن هست؟ فرمود: چیزی از قرآن در آن نیست. عرض

کردم: آن را برایم توصیف فرمایید! فرمود: آن دارای دو جلد از جنس زبرجد قرمز است و به اندازه طول و عرض یک برگ می باشد. عرض کردم: ورقه و برگ آن از چیست؟ فرمود: از در سفید که با گفتن کلمه کن به وجود آمده است. عرض کردم: چه چیزی در آن نوشته شده است؟ فرمود: اخبار آن چه که تا به حال بوده است و آن چه که تا روز قیامت خواهد بود و اخبار هر یک از آسمان ها و تعداد فرشتگان هر یک از آن ها، نامه های فرستادگان خدا از انبیای مرسل و غیر مرسل و اقوامی که اینان بر آنها مبعوث شده اند، اسامی مخالفان و تکذیب کنندگانش و گروندگان به آن ها، اسامی تمام مومنان و کافران از آغاز تا پایان آفرینش ، نام های شهرها و ویژگیهای هر شهری ، چه در شرق و چه در غرب جهان ، تعداد مومنان هر شهر و آمار کافران آن ، ویژگیهای تمام کسانی که تکذیب کرده اند، مشخصات اقوام پیشین و داستان های مربوط به آنان ، طاغوتیانی که به قدرت رسیده اند و دوران فرمانروایی و تعداد آنان ، مشخصات ائمه و اسامی آنان ، و مدت زمانی که هر یک از آنان امامت و پیشوایی و زمامداری داشته اند، ویژگیهای بزرگان آن ها و خلاصه هر گونه دگرگونی و نقل و انتقالی که در ادوار گوناگون انجام گیرد، همگی اینها در مصحف حضرت فاطمه وجود دارد. عرض کردم: فدای شما بشوم ، چند دوره وجود دارد؟ فرمود: پنجاه هزار سال که می شود هفت دوره . در آن مصحف اسامی همه آفریدگان و مدت عمر آنها، صفت بهشتیان ، تعداد کسانی که وارد بهشت خواهند شد، تعداد جهنمیان و نام های هر یک از آن دو گروه ، و نیز در همان مصحف علم قرآن به همان گونه که نازل شده است و همچنین علم تورات و انجیل و زبور به همان ترتیب نزول ، و تعداد درختان و سنگریزه های هر شهر و دیار وجود دارد. حضرت باقر علیه السلام فرمود: هنگامی که خداوند خواست این مصحف را بر آن حضرت نازل فرماید، دستور داد که جبرئیل و میکائیل و اسرافیل آن را برداشته نزد آن حضرت بیاورند. این نزول در ثلث دوم شب جمعه در هنگامی که حضرت در محراب خود به نماز ایستاده بود، واقع شد. فرشتگان سر پا ایستاده تا این که حضرت نشست . پس از آن که از نماز فارغ شد، سلام کرده گفتند: خداوند به تو سلام می رساند و مصحف را در دامان آن حضرت گذاشتند. حضرت فرمود: سلام مخصوص خداوند و از سوی او و به سوی اوست و بر شما ای فرستادگان خدایی سلام و سلامتی باد! آن گاه به آسمان رفتند. پس از نماز صبح تا سر ظهر به طور پیوسته به خواندن و مطالعه آن مشغول شد تا این که به آخرش رسید آن حضرت بر تمامی خلق خدا از جن و انس ، پرندهگان و وحوش ، ملائکه و پیامبران واجب الاطاعه می باشد. راوی می گوید عرض کردم: فدایتان شوم ، پس از آن حضرت این مصحف به چه کسی منتقل شد؟ فرمود: آن را به امیرالمومنین علیه السلام داد و پس از درگذشت حضرت علی ، به امام حسن و بعد به امام حسین و بعد نزد اهلش باقی می ماند تا این که به صاحب این امر واگذار کند. عرض کردم: این علم بسیار زیاد است! فرمود: ای ابومحمد! آن چه را که من به تو گفتم ، در دو برگ اول آن بود و مطالب پس از ورقه دوم را برای تو نگفتم و حتی یک حرف از آن را هم بازگو نکردم . (۱۹)

۲۵- نور فاطمه (س) برای ملائکه آسمان

پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله در شائن مقام دختر بزرگوارش حضرت زهرا علیها السلام فرمودند: دخترم فاطمه سیده بانوان جهان از پیشینیان و آیندگان است وی پاره تن من است و نور چشم و میوه قلب و روحی که در میان دو پهلوی من است . او حوریه است به صورت انسان . آن هنگام که در محراب عبادت در برابر پروردگارش می ایستد، نور وی برای ملائکه آسمان می درخشد، آن گونه که نور ستارگان برای اهل زمین درخشندگی دارد. در آن هنگام پروردگار بلند مرتبه به فرشتگان خود می فرماید: ای فرشتگانم! به بنده ام نظر افکنید، فاطمه سیده و سرور کنیزانم که در برابر ایستاده ، اعضاء و جوارح او از ترس من می لرزد و با تمام قلب و وجود خویش به عبادت من ایستاده شما را به شهادت می گیرم که شیعیان وی را از آتش ایمن گردانم . (۲۰)

۲۶ - شوق به عبادت

عبادت های فاطمه زهرا فراوان است ، خصوصا در آن عباداتی که با پرورگار خویش مناجات می کند که ما عبادت وی و نیز شوق و رغبتش به نماز و کثرت علاقه قلبی اش به مناجات با خدای تعالی را احساس نمی کنیم و چرا این گونه نباشد؟ زیرا که فاطمه زهرا دختر برترین عبادتگر است ؛ یعنی آن پیامبری که برای عبادت ساعات طولانی بر سر پا می ایستد تا این که خدایش به وی فرمود: طه ما انزلنا علیک القرآن لتشفی و نیز فاطمه زهرا دقیقا معنی و قدر و قیمت عبادت را به خاطر معرفت عظیمش نسبت به پروردگار می دانست ، پس جای تعجب و شگفت نیست که این بزرگوار تا این حد از عبادت لذت ببرد و خود، را با ایستادن در برابر خدای تعالی به رنج افکند و اظهار تذلل و خشوع نماید، گویی که هیچ گاه از قیام و رکوع و سجود ناراحت نمی گردد. (۲۱)

۲۷ - نماز در شب ازدواج

نماز در شب ازدواج اهمیت و فضیلت زیادی دارد، مرد و زن جوان باید زندگی خود را با نماز شروع کنند، به وسیله نماز به حیات خود آرامش ببخشند. فاطمه زهرا در شب ازدواج از علی علیه السلام می خواهد که با هم به نماز بایستند و در این شب خدا را عبادت کنند. (۲۲)

۲۸ - درجه ایمان فاطمه (س)

حضرت فاطمه علیها السلام به آن درجه از ایمان می رسد که باورش شده است خدا هست و شاهد اعمال است ، انسان در برابر او متعهد و مسئول است ، باورش شده بود که قیامت حق است ، قبر حق است ، صراط و میزان حق است ، بهشت و دوزخ راست است و... در وصیتنامه اش می خوانیم : - هذا ما اوصت به فاطمة بنت رسول الله این وصیتی است که فاطمه علیها السلام دختر پیامبر آن را نوشته است : - و هی تشهد ان لا اله الا الله او گواهی می دهد که خدایی جز الله نیست . - و ان محمدا رسول الله و گواهی می دهد که محمد فرستاده خداوند است . - و ان الجنة حق و النار حق و گواهی می دهد بهشت حق است و دوزخ نیز حق است . و ان الساعة آتیة لا ریب فیها و گواهی می دهد که قیامت آمدنی است و در آن شکی وجود ندارد. و ان الله یبعث من فی القبور و گواهی می دهد که خدای عز و جل همه مردگان را بیدار و مبعوث می کند. - یا علی انا فاطمة بنت محمد، زوجنی الله منک لا کون لک فی الدنیا والآخره ... این باورها روان او را پر کرده و آثار آن در جوارح و اعضا او ظاهر شده بود. رسول خدا صلی الله علیه و آله در شائن ایمانش فرمود: خداوند دل و اعضای دخترم فاطمه علیها السلام را از ایمان و یقین سرشار فرمود: ان ابنتی فاطمة ملا الله قلبها و جوارحها ایمانا و یقینا. او ایمان و یقینش به خدا و معاد به حدی است که گوئی جهان غیب را می بیند، بهشت را با همه نعمت هایش و دوزخ را با همه عذاب و شکنجه هایش شهود می کند. او در دعا و عبادت خود، در ارتباط و مناجات با خدای خود ترسان و نگران است ، در حین مناجات با خدا و سخن گفتن با او دلش می لرزد گوئی مورد خطاب خدا با موسی علیه السلام است که خدا فرمود: یا موسی ، کن اذا دعوتنی خائفا مشفقا، وجلا، و ناجنی حین ناجیتی بحسنه من قلب و جل . (۲۳)

۲۹ - درخواست زهرا(س) برای اذان

یکی از اقدامات فاطمه زهرا علیها السلام بعد از رحلت پدر بزرگوارش صلی الله علیه و آله زنده نگهداشتن خاطرات دوران پدر بود. او می خواست با احیا و یادآوری آن دوران دل های مرده را بیدار کند و از تاریکی به سوی روشنایی هدایت کند، و توطئه های دشمن و افکار پلید آن ها را به وسیله اذان خنثی کند، چون روح اذان گواهی به توحید و رسالت رسول خدا صلی الله علیه و آله و

ولایت علی علیه السلام می دهد. به راستی که زهرا علیه السلام آموزگار بیداری و ظرافت است. وقتی رسول خدا صلی الله علیه و آله از دنیا رفت و وصی او را کنار نهادند، بلال به عنوان اعتراض دیگر اذان نگفت و هر چه به سراغش می آمدند، امتناع می کرد و عذر می آورد. زهرا علیها السلام از او خواست که اذان بگوید، گفت: بسیار مشتاقم که صدای موزن پدرم را بشنوم. بلال بر بالای بام مسجد رفت. آوای گرم بلال در مدینه پیچید: الله اکبر، همه دست از کار کشیدند. هر کس دست دیگری را می کشید و به شتاب به طرف مسجد می آورد، همه حتی زنان و کودکان در بیرون مسجد جمع شدند، مدینه به یکباره تعطیل شد. همه به طنین روح افزای بلال گوش می دادند و بر دهان او خیره شده بودند. ناگاه، به یاد ایام رسول خدا صلی الله علیه و آله افتادند، فریاد های های گریه ها در مدینه پیچید، مدینه کمتر این گونه روزهایی به یاد داشت. همه از یکدیگر سوال می کردند، چرا بلال اذان نمی گفت؟ چه شده که به درخواست زهرا علیها السلام اذان می گوید؟ چرا زهرا علیها السلام گریه می کند؟ به یکدیگر نگاه می کردند، سپس سرها را به زیر می انداختند و از خود و بیعتشان با ابوبکر شرمشان می آمد. زهرا علیها السلام هم همراه جماعت به اذان گوش داده بود و به یاد دوران پدر و غدیر و... افتاد. و همچون ابر باران اشک می ریخت. در فضای مدینه پیچید: اشهد ان محمدا رسول الله زهرا علیها السلام دیگر طاقت نیاورد، فریاد و ناله و آهی زد و از حال رفت. آن چنان که همه گمان کردند از دنیا رفته. مردم فریاد برآوردند: بلال بس کن، دختر رسول الله صلی الله علیه و آله را کشتی! بلال، اذان را نیمه رها کرد و ندانست که چگونه خود را بر بالین زهرا علیها السلام رساند. زهرا علیها السلام را به هوش آوردند. درخواست اتمام اذان کرد. بلال گفت: از این درگذرید که بر جان شما نگرانم. با اصرار بلال، التماس و گریه های مردم، زهرا علیها السلام از خواسته خود درگذشت. (۲۴)

۳۰ - شهادت فاطمه (س) در اذان

اکنون که فهمیدی بقیه نبوت و عقیده رسالت و ودیعه مصطفی و زوجه ولی الله و کلمه تامه الهی، فاطمه علیها السلام حائز مقام عصمت است، پس مانعی ندارد که در فصول اذان و اقامه به عصمت آن حضرت شهادت دهید و مثلا چنین بگویید: اشهد ان فاطمه بنت رسول الله عصمة الله الکبری؛ یعنی شهادت می دهم که فاطمه دختر رسول خدا عصمت کبرای خدا است. (۲۵) سعی کنیم در اذان و اقامه نماز خویش گواهی فاطمه زهرا علیها السلام را فراموش نکنیم، و نماز خود را با نام زهرا مزین کنیم).

۳۱ - چرا فاطمه (س) را زهرا گویند؟!

راوی می گوید: از امام حسن عسکری علیه السلام پرسیدم: چرا فاطمه علیها السلام را زهرا می گویند؟ فرمود: زیرا (نور معنوی) چهره اش در سه وقت بر علی می درخشید. اول روز مثل خورشید و ظهر همچون بدر ماه و در هنگام غروب همچون ستاره درخشان. (۲۶)

۳۲ - عبادت نمونه

عبادت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام یک عبادت نمونه است. حسن بصری که یکی از عباد و زهاد دنیای اسلام است درباره فاطمه زهرا علیها السلام می گوید: به قدری دختر پیغمبر صلی الله علیه و آله عبادت کرد و در محراب عبادت ایستاد که تورمت قدماها پایهای آن بزرگوار از ایستادن در محراب عبادت ورم کرد. شب میلاد زهرا بتول است ز یمن او دعا امشب قبول است شب فیض و شب قرآن، شب نور شب اعطای کوثر بر رسول است

۳۳ - نوری از خانه

برخی از روایات نشان می دهند که گاهی مردم مدینه در حین عبور نیمه شب از در خانه حضرت زهرا علیها السلام نوری از خانه او متجلی و ساطع می دیدند، از پیامبر صلی الله علیه و آله علت را می پرسیدند و فاطمه علیها السلام را در محراب عبادت می یافتند و هم رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: به هنگامی که فاطمه علیها السلام در محراب عبادت است، هزاران فرشته بر او درود می فرستند و او را سیده زنان عالم خطاب می کنند... او اهل سجده های طولانی و قیام و رکوع طولانی بود و خدای را با تمام وجودش عبادت می کرد. (۲۷)

۳۴ - عبادت و آبادی درون

حضرت فاطمه علیها السلام آن بنده پاک و خالص خداوند است که سعی دارد حرکت خود را در سیر کمالی و در مسیر بی نهایت طلبی قرار دهد و آن انسان فهمیده ای است که در سایه اخلاص و رهائی از ثقل ها و پای بندی ها به مقام ان الی ربک الرجعی می رسد و آماده پذیرش خطاب یا ایتها النفس المطمئنۀ و برای رجوع به خدا راضیه و مرضیه می شود. فاطمه علیها السلام به آن درجه از ادراک می رسد که در می یابد اساس آبادانی درون، ایمان به خداست و حاصل آن رهائی از بندها و اسارت ها، وابستگی به خدای حی ازل و سرمدی است و مهم این است که ایمان او از سنخ ادراک است و مورد خطاب ابد الله کانک تراه و ان کنت لا تراه فانه یراک. چنین ایمانی است که برای او امنیت پدید می آورد و او را راضی به قضا و قدر الهی می سازد. به گفته علامه طباطبائی مرحوم آدمی در حقیقت خود را در قبول امر مقبول در امنیت می بیند و قلبش به آن تسکین و آرامش می یابد. انسان که در آرامش و امنیت باشد می تواند نیکو بیندیشد، نیکو تصمیم بگیرد و درست عمل کند و این یکی از رموز عدم اضطراب فاطمه علیها السلام در برابر کشاکش زندگی است. (۲۸)

۳۵ - بندگی خداوند

در حدیث آمده که: پیامبر صلی الله علیه و آله از حضرت علی علیه السلام پرسید: همسرت را چگونه یافتی؟ پاسخ داد: او بهترین یاور من بر اطاعت خداوند است. و از فاطمه علیها السلام درباره علی علیه السلام پرسید، گفت: بهترین شوهر است. (۲۹)

۳۶ - جواب سوال نماز

زنی خدمت حضرت زهرا علیها السلام رسید و عرض کرد: مادر پیر و ناتوانی دارم که در نماز بسیار اشتباه می کند، مرا فرستاده تا از شما بپرسم که چگونه نماز بخواند. آن حضرت فرمود: هر چه می خواهی بپرس! آن زن سوالات خود را مطرح کرد تا به ده سوال رسید و حضرت زهرا علیها السلام با روی گشاده جواب داد. زن از زیادی پرسش خود شرمند شده، گفت: شما را بیش از این زحمت نمی دهم. حضرت فاطمه علیها السلام فرمود: باز هم بپرس. آن گاه برای تقویت روحیه وی چنین فرمود: اگر به کسی کاری واگذار کنند، برای مثال از او بخواهند که بار سنگینی را به ارتفاع بلندی حمل کند و در برابر این کار صد هزار دینار به او جایزه بدهند آیا او با توجه به آن پاداش احساس خستگی می کند؟ زن جواب داد: نه. آن حضرت فرمود: من در مقابل هر پرسشی که جواب می گویم از خدا پاداشی به مراتب بیشتر دریافت می کنم و هرگز ملول و خسته نمی شوم. از رسول خدا صلی الله علیه و آله شنیدم که روز قیامت دانشمندان اسلام در برابر خدا حاضر می شوند و به اندازه علم و تلاش و کوشش که در راه آموزش و هدایت مردم داشته اند از خدای خود پاداش می گیرند.

۳۷ - مس اسم زهرا(س) با وضو

کسی که وضو ندارد، حرام است اسم خداوند متعال را به هر زبانی که نوشته باشد مس نماید. و همچنین است بنا بر احتیاط واجب اسم مبارک پیغمبر و امام و حضرت زهرا علیها السلام.

۳۸- توقف در مسجد

مسجد پیامبر اکرم نسبت به دیگر مساجد امتیازی خاص دارد، به این معنی که هر شخص جنب و نساء و حائض می تواند به هر مسجدی وارد شود و بدون توقف از آن جا عبور کند، ولی هرگز کسی مجاز نیست در حال جنابت و حیض و نفاس از مسجد النبی عبور نماید و این حکم مخصوص است به مسجد پیامبر اکرم و مسجد الحرام، ولی از این حکم، علی و فاطمه و حسنین علیهم السلام مستثنی هستند. آنان می توانند در هر حالتی که باشند از مسجد الرسول عبور کنند؛ و نه تنها می توانند از آن جا عبور کنند، بلکه می توانند در آن جا ازدواج نمایند و یا در حال جنابت در آن جا توقف کنند، و حتی حضرت زهرا علیها السلام مجاز است که فرزنداناش را در آن مکان مقدس و مطهر به دنیا آورد.

۳۹- جواز ورود به مسجد پیامبر برای فاطمه (س) در هر حالی

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: آگاه باشید این مسجد برای جنب و حائض جایز نیست مگر برای رسول خدا و علی و فاطمه و حسن و حسین علیهم السلام.

۴۰- نماز بدون صلوات بالا نمی رود

بیهقی و ابن عساکر و عده ای دیگر از امام علی علیه السلام به طور مرفوع عبارتی را نقل کرده اند که معنایش این است: دعا و نماز در بین آسمان و زمین معلق و آویزان است و به سوی پروردگار بالا نمی رود، تا این که بر حضرت رسول و خاندانش صلوات فرستاده شود صلی الله علیه و علی آله.

۴۱- زهرا (س) در اوج قله ایمان

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: ای سلمان! خداوند دل و تمام اعضا و جوارح فاطمه را پر از ایمان کرده است. او برای بندگی و اطاعت از خداوند که به جای خلوتی می رود، یکی از فرشتگان الهی به نام زوقائیل (و در روایت دیگری به نام جبرئیل) فرود آمده آسیاب او را می چرخاند و خداوند رنج و زحمت دنیا را به همراه زحمت آخرت از او برطرف کرده او را کفایت می کند. زهرا علیها السلام در اوج قله ایمان است. و بهترین گواه بر وجود سراسر ایمان او، یکی تامل در زندگی و رفتار و حالات خود اوست و دیگری هم شهادت رسول خدا صلی الله علیه و آله. - ای سلمان! دخترم فاطمه آن چنان ایمان در اعماق دل و تمامی وجودش نفوذ کرده که برای عبادت خدا خود را از همه چیز فارغ می سازد. خدا تمامی وجود دخترم فاطمه را لبریز از ایمان و یقین نموده است. (۳۰)

۴۲- صلوات فرستادن بر فاطمه (س)

صلوات فرستادن بر حضرت فاطمه علیها السلام و کیفیت زیارتش، که همانند صلوات بر پیامبر اکرم و امیرالمومنین و حسنین علیهم السلام و زیارات آنان است؛ یعنی همانگونه که به صلوات بر آن چهار وجود مقدس و زیارتشان امر شده است، نسبت به حضرت زهرا علیها السلام نیز در این موارد، همگان مامور و ماجورند. فاطمه علیها السلام که مشمول آیه تطهیر و از اهل بیت پیامبر اکرم

صلی الله علیه و آله است کیفیت صلوات بر او را رسول خدا به صراحت چنین بیان داشته است: بر من صلوات بتراء (ناقص ، دم بریده ، و بریده شده) نفرستید. سوال شد: یا رسول الله صلوات بتراء (= بریده شده) چیست ؟ فرمود: این که (بر من صلوات بفرستید و بگویید اللهم صل علی محمد ولی درباره آل من ساکت باشید. شما باید بگویید: اللهم صل علی محمد و آل محمد. صلواتی که شامل علی و فاطمه و حسنین علیهم السلام نباشد، مقطوع و بریده و مورد قبول خدا و رسولش نمی باشد. لذا حضرت صدیقه زهرا هم ردیف و برابر افرادی است که جمیع مسلمین با ایمان جهان - از شیعه و سنی - هر شبانه روز در تشهد نمازهای پنجگانه بر او درود می فرستند ؛ و او در این مقام ، همتای محمد بن عبدالله ، و علی ، و حسنین علیهم السلام است ؛ و همین لزوم صلوات بر فاطمه در هنگام اقامه نماز یک منقبت و فضیلت ساده نیست ، بلکه نشانگر مرتبه اعلی و منصب والای آن حضرت است که این چنین در جنب صاحبان رسالت و امامت قرار گرفته است . بدون تردید باید فاطمه خود ولیة الله و دارای مقام ولایت بوده باشد، تا هم ردیف و همتای اولیاء خدا، مورد خضوع و مشمول صلوات و درود جمیع مومنین جهان در هر زمان و مکان باشد. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرماید: من صلی علیک یا فاطمة غفرالله له و الحقه بی حیث کنت من الجنة . یا فاطمه ! هر کس بر تو صلوات فرستد، خدای متعال از او درگذرد، و او را در بهشت به من ملحق گرداند. (۳۱)

۴۳ - طعام غیبی در سجده گاه زهرا (س)

امیرالمومنین علیه السلام روزی به خانه آمد، دید که فاطمه علیها السلام حسنین علیها السلام را می خوابانید، ایشان به خواب نمی رفتند از شدت گرسنگی . فاطمه طاهره عرض کرد: یا ابوالحسن ! برو قدری طعام طلب کن که این کودکان از گرسنگی به خواب نمی روند. امیرالمومنین علیه السلام نزد عبدالرحمن بن عوف رفت و از وی دیناری قرض خواست ، عبدالرحمن به خانه رفت و کیسه زری بیرون آورد و عرض کرد: در این کیسه یکصد دینار است بگیر یا علی ! و هرگز عوض آن را مده . حضرت علیه السلام فرمودند: از تو قبول نکنم که از پیغمبر صلی الله علیه و آله شنیده ام : الید العلیا خیر من ید السفلی . یک دینار به من قرض بده و این حدیث را بشنو که عوض می دهند و قرض را یکی هیچده عوض می دهند. عبدالرحمن یک دینار به جناب امیر قرض داد، آن حضرت چون روانه شد، در راه مقدار را دید که بر کنار راه نشسته فرمود: ای مقدار! در این وقت اینجا چرا نشسته ای ؟ عرض کرد: از جهت ضرورتی . فرمود: آن ضرورت چیست ؟ عرض کرد: چهار روز است که طعامی نیافته ام . فرمود: بگیر این دینار را، تو از ما اولی تری که چهار روز است طعام نیافته ای و ما سه روز است . مقدار دینار را گرفت و حضرت وقت نماز شام بود روانه مسجد شد، به همراهی پیغمبر صلی الله علیه و آله فریضه را ادا نمود، چون فارغ شد جناب رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: یا علی ! امشب به خانه شما می آیم و مهمان شما خواهم بود. جناب امیر عرض کرد: حبا و کرامه . از پیش روانه شد و فاطمه زهرا علیها السلام را خبر کرد، فوراً فاطمه زهرا به مصلی خود رفت و روی مبارک بر خاک نهاد و به ایزد پاک عرض کرد: خداوند! به حق محمد و آل محمد که بر ما طعامی فرست . هنوز فاطمه علیها السلام در سجده بود که بوی طعام به مشام وی رسید، سر برداشت کاسه بزرگی دید پر از طعام که بوی آن خوشبوتر از مشک بود، آن را برداشته و در خدمت پدر بزرگوار خود نهاد، حضرت فرمود: انی لک هذا الطعام ؟ عرض کرد: من عند الله ، ان الله یرزق من یشاء بغیر حساب . پس حضرت امیر و فاطمه و حسنین از آن طعام تناول کردند. ناگاه سائلی بر درآمد، امیرالمومنین خواست او را از آن طعام بدهد حضرت رسول صلی الله علیه و آله نگذاشتند و فرمودند: یا علی ! این ابلیس است . خبر شده که ما از طعام بهشت می خوریم آمده که با ما مشارکت کند. (۳۲)

۴۴ - تکبیر در شب عروسی

تکبیر در مجالس عروسی از شب عروسی حضرت فاطمه زهرا علیها السلام مرسوم شد، زیرا در آن شب جبرئیل و میکائیل و

فرشتگان و پیامبر صلی الله علیه و آله تکبیر گفتند.

۴۵ - راز مقام عبادی زهرا (س)

آری! فاطمه علیها السلام به تمامی عاشق و شیدای خدای خویش است و او را با همه ذرات وجودش می پرستد و لذا عبدالناس می گردد. سوالی که وجود دارد این است که چرا فاطمه علیها السلام به این مقام می رسد؟ نگارنده را نظر بر این است که در تحقیق شخصیت هر فرد انسانی، امور ذیل تاثیری انکارناپذیر دارند: ۱ - امور تکوینی ۲ - شخصیت و افکار پدر و مادر در زمان نطفه فرزند و روحیه آنها. ۳ - روح و رفتار مادر در دوران بارداری. ۴ - تربیت ۵ - انتخاب شخصی از جهت تکوینی، در عالم ذر، نور فاطمه علیها السلام از نور پدر و از شجره طوبی و نطفه او از میوه های درختان بهشتی که خداوند متعال آن ها را توسط جبریل برای پیامبر صلی الله علیه و آله تحفه فرستاده است. از جهت امور غیر تکوینی، نیز ضرورت ندارد که سخنی به درازا گفته شود، فقط همین مقدار کافی است که بگوییم: فاطمه علیها السلام دختر خدیجه و محمد صلی الله علیه و آله است، خدیجه که یکی از چهار زن برتر در جهان است و خداوند به او مباحات می نماید، و محمد صلی الله علیه و آله که برترین پیامبر الهی و خاتم ایشان است، و فاطمه علیها السلام در دامان چنین پدر و مادری پای بر عرصه گیتی می گذارد و پرورش می یابد. او از همان روز اول که چشمش گشوده می شود و گوشش شنوا می گردد و عرفان پدر و مادرش را می بیند و در هر روز و شب عبادت خالصانه و تضرع آن ها را به درگاه ربوبی مشاهده می کند و پدر را می بیند که در میان شب بر می خیزد و ساعت های متمادی با خدای جهانیان به راز و نیاز می پردازد، و... و هنگامی که قوه درک این کودک به کمال می رسد، ادراک می کند که آن چه از پدر و مادر خود می بیند و می شنود و آن چه پیامبر به آن عمل می کند و توصیه می نماید حق حقیقی است که از عمق جان بر می خیزد و در عمق دل ها نفوذ می کند، پس جز آن را بر خود نمی پسندد و پای در جای پای پدر می نهد، و از این روست که فاطمه، فاطمه می شود و لیاقت آن را پیدا می کند که سیده نساء العالمین من الاولین و الاخرین خوانده شود. پس بنابر عوامل تکوینی و تربیتی و خواست آگاهانه فاطمه است که او را شخصیتی متکامل و برخوردار از همه صفات عالی، از آن جمله: زهد، ورع، عرفان و عبادت به بار می آورد و الگوی کسانی می سازد که می خواهند مقام واقعی انسانیت را بشناسند و چنان باشند. (۳۳)

۴۶ - شهادتین در بدو تولد

آدم علیه السلام پس از اكمال خلقت و نفخه روح عطسه کرد و تحمید نمود، فاطمه زهرا علیها السلام پس از ولادت شهادتین گفت و یکان یکان از فرزندان معصومین خود علیهم السلام را نام برده، یاد فرمود. (۳۴)

۴۷ - افضلیت بر آدم (ع)

آدم علیه السلام به واسطه خوردن گندم از بهشت بیرون آمد، فاطمه زهرا علیها السلام از ایثار قرص نان تمام جنات ثمانیه را متصرف گردید و سوره هل اتی در شائن ایشان نازل گردید. (۳۵)

۴۸ - برتری بر ابراهیم (ع)

حضرت ابراهیم علیه السلام را خداوند به شکر یاد فرمود، فاطمه زهرا علیها السلام را به ذکر یاد فرمود: الذین یدکرون الله قیاما و قعودا. (۳۶)

۴۹ - طالب رضای حق

آدم علیه السلام از حضرت احدیت تمنای منزلت و مکانت اولیه می کرد و از پروردگار خود تمنای بهشت می نمود، ولی فاطمه زهراء علیها السلام پیوسته رضای خدای خود را می خواست . عباد مکرمون لا یسبقونه بالقول . (۳۷)

۵۰ - دو رکعت نماز احیاگر

روایت است که : روزی سید انبیاء صلی الله علیه و آله در مسجد نشسته بودند که جماعتی از بزرگان عرب و قریش خدمت آن بزرگوار شرفیاب شدند و عرض کردند: ای افتخار عرب ! ما را عروسی هست و دختر فلان را به پسر فلان می دهیم و آن ها از اشرافند و با شما نسبتی دارند، استدعا می کنیم که فاطمه علیها السلام را در این عروسی رخصت فرمایی که مجلس ما را مزین فرماید به قدم خود. حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمودند: از فاطمه طاهره می پرسم : اگر اراده کند خواهد آمد. این را فرمود و تشریف به خانه بردند و فرمودند: ای فاطمه و ای نور دیده من ! اکابر عرب جمع شدند و عروسی دارند و به نزد من آمدند که تو را به عروسی خود برند خواهی رفت یا نه ؟ فاطمه علیها السلام زمانی سر در پیش افکند، بعد از آن سر بر آورد و عرض کرد: ای پدر بزرگوار! ایشان که مرا به عروسی خواسته اند مقصود آن ها استهزاء است نسبت به من ؛ زیرا که زنان قریش همه با لباس های فاخر و جواهر زینت کرده اند و با کمال حشمت و تنعم نشسته اند و مرا لباسی غیر از چادری و کهنه پیراهنی و کفشی که چند جای او را وصله زده ام چیز دیگر نیست و با این حال رفتن به آن جا غیر شماتت حاصلی ندارد. چون رسول اکرم صلی الله علیه و آله از فاطمه علیها السلام این کلمات را شنید، بسیار غمناک گردید، در آن حال جبرئیل نازل شد و عرض کرد: یا رسول الله ! حق تعالی سلام می فرستد و می فرماید فاطمه را با لباسی که دارد به عروسی بفرست که ما را در این حکمتی است . رسول اکرم صلی الله علیه و آله پیغام حق تعالی را به فاطمه رسانید، پس آن مخدره شکر حق تعالی را به جا آورد و عرض کرد: صدقنا و آما هر چه امر و حکم الهی است عین لطف و مرحمت است . سپس حضرت صدیقه علیها السلام برخاست و با جامه های کهنه خود به عروسی تشریف برد، اما از جهت شماتت زنان قریش دلتنگ بود، فرشتگان هفت آسمان و زمین سر نیاز به درگاه بی نیاز نهادند، عرض کردند: باز خدایا! این دختر پیغمبر آخرالزمان است که او را از جمله پیغمبران برگزیدی ، آیا او را دلشکسته می نمایی ؟ خطاب از جانب رب الارباب به جبرئیل شد که دختر برگزیده ما را دریاب و آن چه باید به جهت او مهیا کن . پس امین وحی به شتاب تمام به جنت فردوس شتافت و برای او جامه های بهشتی حاضر نمود و هنوز حضرت فاطمه علیها السلام هفت قدم از خانه بیرون ننهاد که صد هزار حوری ماه لقاگرد وی حاضر شدند و جبرئیل سر تا پای فاطمه طاهره را از سندس و استبرق بیاراست و حوریان هر ساعت خاک قدم فاطمه را به دیده می کشیدند، چون فاطمه این لطف و حشمت حق تعالی را نسبت به خود ملاحظه کرد، به سجده شکر رفته و حق تعالی چندان از نور لطف خود روشنایی و تجلی به فاطمه علیها السلام نثار کرد که شرح آن ممکن نیست ، پس فاطمه حمد و ثنای الهی می کرد و می رفت تا آن که به خانه عروس رسید، زنان قریش به انتظام مقدم شریف فاطمه علیها السلام بودند که ناگاه روشنایی و نوری مشاهده کردند، چون برق که عالم از آن روشن شد. مردم آن محله همگی متعجب شدند که این روشنایی چیست . ناگاه آواز از حوریان برآمد که هر که می شنید از خود بی خود می شد و همه زنان از حسن صورت فاطمه علیها السلام متحیر شدند و عروس را تنها گذاشتند و به استقبال ایشان شتافتند. فاطمه را دیدند که صد هزار حور بهشتی با او خرامان می آمدند و حوران عود و عنبر می سوختند و از بوی خوش ایشان جمله زنان مدهوش شدند، همه به یک بار در قدم فاطمه افتادند و دست و پای او را بوسیده و با تعظیم هر چه تمامتر او را به خانه آوردند. چون آن سیده زنان قرار گرفت ، حوریان گرد او صف زده بر روی هوا ایستادند، به نحوی که پای هیچ کدام بر زمین نبود، زنان عرب از مشاهده این امر و عطرها بهشتی دم به دم می

افتادند و سجده می کردند و عروس نیز از کرسی درافتاد و بی هوش گردید و بعد از ساعتی در آن بی هوشی مرد، چون عروس را مرده یافتند همه فریاد و اوایلا برآوردند و به گریه و زاری نشستند و عروسی به عزا مبدل شد. حضرت فاطمه علیها السلام از مشاهده آن حال بسیار دلتنگ گردید، در آن حال برخاست تجدید وضو نمود و دو رکعت نماز به جای آورد، بعد از آن سر به سجده نهاد و عرض کرد: ملکا! پادشاها! به عزت و جلال بی زوال تو و به حرمت شرف طاعت بندگان خالص تو و به برکت محمد و علی که برگزیدگان درگاه تو اند که این عروس را زنده گردان! هنوز حضرت فاطمه علیها السلام در مناجات بود که عروس عطسه زد و از جا برخاست و به دست حضرت فاطمه علیها السلام افتاد و عرض کرد: السلام علیک یا بنت رسول الله! تو و پدر تو بر حقید و خدای را که شما پرستش می کنید بر حق است و کفاری که راه بت پرستی را گرفته اند بر باطلند. گویند: در آن روز هفتصد مرد از کسان عروس و غیر ایشان به شرف اسلام مشرف شدند و این مطلب در تمام شهر منتشر گردید. پس فاطمه زهرا علیها السلام مراجعت نمود به خانه و شرح آن واقعه را برای پدر بزرگوار خود بیان نمود. رسول خدا صلی الله علیه و آله سجده شکر به جا آوردند، سپس فرمودند: ای نور دیده! از آن چه گفتمی من هزاران بیشتر و بهتر از حق تعالی امید دارم.

۵۱- تابش نور از چادر نماز زهرا(س)

امیرالمومنین علیه السلام از مرد یهودی مبلغی جو قرض گرفت، یهودی عرض کرد: باید چیزی به رهن بگذاری؟ آن حضرت چادر نماز زهرا علیها السلام را به رهن گذاشت و جو را گرفت و از آن سوی یهودی چادر را به خانه برد و در اتاقی جای داد، نیمه شب زن یهودی برای حاجتی بدان اتاق رفت و نوری ساطع دید که شعشعه آن نور، چشم را خیره می کرد، دوید و شوهر را آگهی داد، مرد یهودی آمد و این را دید، خاندان خویش را دعوت کرد، هشتاد تن یهود گرد آمدند، چون بدان نور نظاره کردند و بدانستند از چادر حضرت فاطمه علیها السلام است، همگان اسلام آوردند و در بعضی روایات آمده که نام یهودی زید بود.

۵۲- شریک عبادت پروردگار

حضرت زهرا علیها السلام آنقدر به عبادت پروردگارش علاقه مند و وابسته است که در شب اول زندگانی مشترکش با علی علیه السلام او را به عبادت و نمازگزاری فرامی خواند و سه روز بعد از پیامبر از علی علیه السلام می پرسد که فاطمه چگونه همسری است، پاسخ می دهد: نعم العون علی طاعة الله؛ (۳۸) او بسیار مددکار و یاری کننده به عبادت و طاعت خداوند است.

۵۳- تفسیر حی علی خیر العمل

از امام صادق علیه السلام درباره معنی حی علی خیر العمل سوال شد فرمودند: همانا عمل خیر عبارت از نیکی و محبت نسبت به فاطمه و فرزندان اوست. و در روایت دیگری آمده است: عمل خیر عبارت از ولایت فاطمه و اولاد اوست.

فصل دوم: نماز و خانواده

۵۴- توصیه اهل البیت به نماز

وقتی آیه و امر اهلک بالصلوة نازل شد، رسول خدا صلی الله علیه و آله همواره تا هشت ماه به در خانه علی علیه السلام می آمد و می فرمود: الصلوة رحمکم الله انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا؛ نماز، خدا رحمت تان کند، همانا خدا می خواهد پلیدی را از شما اهل بیت دور نموده، آن طور که خود می داند تطهیرتان کند. (۳۹)

۵۵ - معنویت در خانه فاطمه (س)

زندگی فاطمه زهرا علیها السلام سراسر نور و پر از معنویت بود. او توانست در خانه کوچک و با تمام مشکلات به عرفان کامل برسد و به جایی رسید که جبرئیل بر او نازل می شد. فاطمه عاشق عبادت بود، او در تسلیم و اطاعت و در استقبال در عبادت چنان به پیش رفت، که حتی بدن و سلامت خود را فراموش کرد. امام باقر علیه السلام در شان عبادتشان فرمود: کانت تقوم حتی تورم قدمها. در عبادت چنان قیام و ایستادگی کرد که پاهایش ورم کرده بود. و با این حال این عبادت را برای رشد مادی خود انجام نمی دهد. روزی رسول خدا به او فرمود: دخترم از خدا چیزی بخواه که جبرئیل از جانب خدا وعده اجابت داده است. فاطمه علیها السلام عرض کرد: حاجتی جز توفیق در بندگی خدا ندارم و آرزویم این است که ناظر جمال او باشم و به وجه کریمش نظاره کنم. و خود در مناجاتش می فرمود: اسالك لذة النظر الی وجهك. همسر او علی علیه السلام و فرزندان او عاشق معبود بی همتا بودند. خانه ای که پر از نور نماز و قرآن و عبادت است، آن خانه ارزشمند است. حضرت علی علیه السلام و فاطمه زهرا علیها السلام هر دو عاشقانه و خالصانه عبادت می کردند. این طور نبود که فقط علی علیه السلام در نماز غرق شود و تیر را از پایش در آورند و متوجه نشود، بلکه فاطمه زهرا علیها السلام نیز همچنان در محراب عبادت می ایستاد که از شدت ترس نفسش به شماره می افتاد. امروز باید زن و شوهر اقتدا به این زوج ملکوتی بکنند، هر دو در نماز به معراج برسند، عرفان و معنویت و سیر و سلوک برای هر دو لازم است. پس خانه ای که این دو زوج گرامی با آن عظمتی که هر کدام در نزد پروردگار دارند، معلوم است که آن خانه چه ارزش و فضیلت معنوی را داراست. خانه ای که فاطمه زهرا علیها السلام در آن سکونت داشت آن قدر دارای قداست و روحانیت و فضیلت های ربوبی بود که علامه مجلسی از انس بن مالک، و بریره نقل می کند: هنگامی که رسول خدا صلی الله علیه و آله این آیه را خواند: فی بیوت اذن الله ان ترفع و يذكر فيها اسمه یسبح له فیها بالغدو و الاصال (۴۰) در خانه هایی (مانند معابد و مساجد و منازل انبیا و اولیا) خدا رخصت داده که آن جا رفعت باید و در آن ذکر نام خدا شود و صبح و شام تسبیح و تنزیه ذات پاک او کنند. مردی برخاست و سوال کرد: یا رسول الله! این خانه ها کدامند؟ فرمود: خانه های انبیا، سپس ابوبکر برخاست و پرسید: ای رسول خدا! آیا این خانه (اشاره به خانه علی و فاطمه نمود) نیز از همان خانه هاست؟ فرمود: آری و از برترین آنان است. و ابن عباس گوید: در مسجد پیامبر بودیم که قاریی آیه فی بیوت اذن الله... را تلاوت کرد. پرسیدم: ای رسول خدا! این خانه ها کدام خانه ها هستند؟ فرمود: خانه های انبیا و سپس به دست خویش به خانه فاطمه زهرا علیها السلام اشاره فرمود. (۴۱)

۵۶ - عبادت در کودکی

یکی از محورهای اساسی که حضرت زهرا علیها السلام بدان توجه و تاکید داشتند بعد پرستش و گرایش فرزندان به انجام تکلیف عبادی و الهی بود. آن حضرت شوق بندگی و خضوع در برابر معبود را از همان دوران کودکی در جان فرزندان خود تقویت نموده و آنان را چنان تربیت کرد که بهترین کارها را عبادت خداوند دانسته و از آن بالاترین لذتها را می بردند. دخت گرامی رسول اکرم صلی الله علیه و آله بر این مطلب تاکید داشت که بچه ها را از کوچکی به انجام عبادت فرا خواند و آنان را به خدا پیوند دهد و بذریع محبت و ارتباط با معبود را در کام آنان بیفشاند تا انجام تکلیف برای آنان نه تنها رنج و مشقتی نداشته باشد بلکه با شوق و اشتیاق به استقبال آن بروند. بر این اساس فاطمه علیها السلام فرزندان خود را حتی به شب زنده داری عادت میدادند. البته او شیوه تربیت را به خوبی می دانست و به گونه ای برخورد می کرد که در حد توان و استعداد فرزندان باشد.

۵۷ - کار منزل و عبادت

حضرت فاطمه علیها السلام در خانه علی علیه السلام بچه داری می کند و آب می کشد و آسیاب می نماید و غذا درست می کند و زحمات زیادی را به تنهایی تحمل می کند، ولی عبادت و شب زنده داری و در محراب مخصوص خودش راز و نیاز و دعا برای مومنین و پیروزی اسلام و سرفرازی مسلمین را هم فراموش نمی کند، سرور زنان عالم با آن که در منزل خسته و رنجور می شود، ولی وقتی که علی علیه السلام به خانه می آید، آن چنان چهره بشاش و شادابی دارد که وقتی چشم مبارکش به چهره زیبا و نورانی زهرا علیها السلام می افتد همه خستگی و ناملایمات و رنج های او برطرف می شود و مثل این که علی علیه السلام هیچ ناراحتی نداشته است. (۴۲)

۵۸ - تشویق فرزندان به عبادت

بسیار می شد که با مناجات ها و گریه های شبانه مادر، بچه ها از خواب بیدار می شدند. امام حسن علیه السلام می گوید: در یک شب جمعه دیدم مادر در محراب عبادت ایستاده و تا طلوع صبح در رکوع و سجده بود و همه را دعا می کرد. گفتم: مادرم! چرا برای خود چیزی نخواستی؟ گفت: پسر جانم! اول همسایه بعد خودت. زهرا علیها السلام در هنگام غروب نمی گذاشت بچه ها بخوابند و اگر در خواب بودند آن ها را بیدار می کرد که آن وقت، وقت استجاب دعاست. و همچنین در شب های قدر آن ها را با غذای سبک دادن بیدار نگاه می داشت. او بچه ها را زیاد به یاد رسول الله صلی الله علیه و آله می انداخت و به سفارش پدرش بچه ها را دسته گل می دانست و آن ها را برای یاد گرفتن قرآن و دعا به نزدش می فرستاد. (۴۳)

۵۹ - بیدار کردن کودکان برای عبادت

حضرت زهرا علیها السلام در شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان کودکان خود را به بیداری و نخفتن وادار می کرد. ممکن است کسی تعجب کند که او چگونه بچه ها را به این کار که حتی برای اشخاص بزرگ هم زحمت دارد فرا می خواند. حضرت در روز بچه ها را می خوابانید تا کاملا استراحت کنند و غذای کمتری به آنان می داد تا بدین گونه زمینه و موقعیت بهتر و مطلوب تری از نظر جسمی و روحی برای شب زنده داری داشته باشند. او به حدی در این کار جدی و قاطع بود که نمی گذاشت احدی از اهل خانه خوابش ببرد و می فرمود: محروم است کسی که از برکات شب قدر محروم بماند. گویا فاطمه علیها السلام می خواهد از دوران کودکی در قلب پاک فرزندان خود جمال خدا را به تجلی، و جان و زبانشان را به حلاوت و شیرینی عبادت آشنا کند و محبوب راستین را به آنان نشان دهد تا در جوانی جذب جلوه های دروغین نشود. این روش تربیتی فاطمه علیها السلام به عنوان یک سنت بسیار پسندیده و قابل اجرا در گفتار امامان معصوم علیهم السلام نیز به چشم می خورد. از جمله امام صادق علیه السلام فرمودند: زمانی که کودک به سن شش سالگی رسید او را به نماز و چنان چه تحمل گرفتن روزه را داشت، او را به انجام آن وادار نمایید.

فصل سوم: خوف فاطمه زهرا علیها السلام از خداوند

۶۰ - خوف و خشیت فاطمه (س)

زمانی که این آیه شریفه بر پیامبر (ص) نازل شد: و ان جهنم لموعدهم اجمعین لها سبعة ابواب لكل باب منهم جزء مقسوم؛ میعادگاه همه آنهاست! هفت در دارد، و برای هر دری، گروه معینی از آن ها تقسیم شده اند! (۴۴) رسول خدا (ص) با شنیدن این آیه به شدت گریه کرد؛ به گونه ای که از گریه آن حضرت، اصحاب نیز گریستند، هر چند کسی نمی دانست جبرئیل چه چیز بر او نازل کرده است و کسی نیز نمی توانست در آن حال با رسول خدا (ص) سخن بگوید. چون پیامبر صلی الله علیه و آله از دیدن

فاطمه (س) خوشحال می شد، برخی از اصحاب به سراغ آن حضرت رفتند (تا با آمدنش گریه رسول خدا صلی الله علیه و آله تمام شود) آن ها فاطمه (س) را در حال آسیاب کردن جو یافتند که می فرمود: آن چه نزد خداست برتر و ماندگارتر است؛ بر او سلام دادند و جریان گریه پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله را به عرض او رساندند. حضرت زهرا(س) به خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله رسید و گفت: پدر جان! فدایت شوم، چه چیز باعث گریه تو شده است؟ رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله آیاتی را که جبرئیل علیه السلام بر وی نازل کرده بود، قرائت فرمود. صدیقه طاهره (س) چون آیات عذاب را شنید، با رو به زمین افتاد، در حالی که زیر لب زمزمه می کرد: وای! وای بر کسی که داخل آتش جهنم گردد. (۴۵)

۶۱ - خوف در نماز

یکی از خصوصیات ویژه در نماز و عبادت حضرت فاطمه علیها السلام خوف و خشیت وی بوده است. ابو محمد دیلمی در ارشاد القلوب روایتی را در این باره نقل نموده و گوید: کانت فاطمة تنهج فی صلواتها من خوف الله؛ (۴۶) و روایت شده که حضرت فاطمه علیها السلام به هنگام نماز نفسش به شماره می افتاد. سبب این حالت که در نماز و دعا برای فاطمه علیها السلام پیش می آمد خوف و خشیت وی از حضرت باری تعالی بوده است. ممکن است پرسیده شود که: خوف از چه چیزی؟ مگر حضرت فاطمه زهرا علیها السلام، معصوم نبوده و آیه تطهیر در شان او نازل نشده است؟ پس کسی که خداوند او را از معاصی و پلیدی ها تطهیر نموده گناهی از او صادر نمی شود، چرا باید خائف و ترسان باشد؟ در پاسخ گوئیم: خوف اسباب متعدد دارد، گاهی به سبب گناه و سوء عمل است و این که فردی می داند در محضر کسی ایستاده که او را به دلیل گناهش مجازات خواهد کرد و گاهی منشاء خوف، اطلاع و یقین نسبت به نقص خود و کمال معبود است، و ناقص وقتی خود را در محضر کامل بیند، البته نفسش به شماره می افتد، رنگش متغیر می شود و حتی غش به او دست می دهد. در روایتی آمده است: کان امیرالمومنین علیه السلام اذا اخذ بالوضوء یتغیر وجهه من خیفه الله؛ علی علیه السلام هر گاه وضو می ساخت، رنگ چهره اش از خوف الهی تغیر می کرد. و در روایت دیگری آمده است: امام حسن مجتبی علیه السلام هر گاه سجده شکر را به جای می آورد از خشیت و خوف مقام ربوبی حالت غش به او دست می داد. و در روایت دیگر، درباره امام حسن علیه السلام آمده است: امام وقتی از وضو فارغ می گردید، رنگ چهره اش تغیر می کرد، هنگامی که از وی درباره علت این حالت سوال کردند، فرمود: حق آن است که وقتی در برابر کسی چون (پروردگار عالمیان) می ایستیم رنگ از چهره ما پریده باشد. و شبیه این روایات را درباره سایر امامان شیعه علیهم السلام و صدیقین نیز نقل نموده اند: در روایتی آمده است که: از امام سجاد علیه السلام پرسیدند: چرا وقتی برای وضو حاضر می شوید رنگ چهره شما زرد می گردد؟ فرمود: چه میدانید که به حضور چه کسی می روم! بنابراین معلوم می شود که علت خوف و خشیت حضرت فاطمه علیها السلام معرفت تمام نسبت به خداوند متعال می باشد. حال اگر کسی بگوید: جایگاه خوف و خشیت در قلب است؟ گوئیم: امام مومنان علی بن ابی طالب علیه السلام در این باره گوید: بنده خداوند طعم ایمان را وقتی می چشد که دارای خوف و رجا باشد و اگر خوف و رجای او صحیح و کامل باشد، اثر آن، در جسد و عمل مومن دیده می شود. (۴۷)

۶۲ - خشیت زهرا (س)

خشیت آن حالتی است که عارض می شود بر اولیاء خدا هنگامی که نفس ایشان متوجه عظمت و جلالت و هیبت ذات احدیت می شود، در آن وقت این حالت او را دست می دهد که مبادا حاجبی بین محبوبش پیدا بشود و این حالت حاصل نمی شود مگر از برای کسی که مطلع بر عظمت کبریایی بوده باشد و لذت قرب را چشیده باشد، از این جهت خدای تعالی می فرماید: انما یخشى الله من عباده العلماء. پس خشیت خوف خاصی است که گاهی اطلاق خوف بر او می شود. پس باید دانست که خوف فاطمه زهرا

علیهاالسلام و سائر ائمه هدی علیهم السلام از این سنخ است نه آن که به واسطه این است که کوچکترین معصیتی از آن ها سرزده باشد، ترک اولی هم از آن ها سر نمی زند.

۶۳- لقب تقیه

شریف ترین لقب حضرت زهرا علیهاالسلام تقیه می باشد، به معنای کسی که از خدا بترسد و خدا را حاضر داند و از گناهان دوری و پرهیز کند. فاطمه زهرا علیهاالسلام عین و خود کلمه تقوی است و هیچ یک از زنان عالم همانند آن حضرت خوف و خشیت از خداوند را نداشت، عارفین گفته اند: همه خیر دنیا و آخرت در یک کلمه جمع شده و آن کلمه تقوی می باشد. (۴۸)

فصل چهارم: نماز شب فاطمه زهرا علیهاالسلام

۶۴- شب زنده داری فاطمه

حسن مثنی، حضرت امام حسن علیه السلام، نزد عموی خویش، حضرت امام حسین علیه السلام برای خواستگاری یکی از دخترانش (فاطمه یا سکینه) آمد. امام حسین علیه السلام به او فرمودند: فاطمه را برای تو اختیار می کنم، زیرا شباهت بیشتری به مادرم فاطمه، دختر رسول خدا صلی الله علیه و آله دارد. او در دیانت، تمام شب را بیدار بوده و روز را روزه می گیرد و در شکل و جمال شبیه حورالعین است. و اما سکینه، استغراق با خدا بر او غلبه داشته و شایسته نیست که با مردی ازدواج کند. (۴۹)

۶۵- مواظبت بر نماز شب در کودکی

حضرت فاطمه علیهاالسلام انس با کسی نمی گرفت جز حضرت رسول صلی الله علیه و آله شب و روز خود را به مراقبت آن بزرگوار مشغول می نمود، حتی در روز روزها و قیام لیالی مراقبت و مواظبت فوق العاده می کرد و بر عبادات و طاعات اقبال و اهتمام چنان می نمود که زنان زمانش متحیر بودند که فاطمه با این کمی سن چگونه تحمل مشقت های زیاد صعبه که خارج از عادت بشر است می نماید.

۶۶- تهجد زهرا(س)

جمیع بن عمیر از عمه اش روایت کرده که گفت: از عایشه پرسیدم: چه کسی نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله محبوب تر از همه بود؟ عایشه گفت: فاطمه. گفتم: من درباره مردان سوال کردم. گفت: شوهرش، به خداوند سوگند، هیچ چیز مانع نمی شد از این که در روزها روزه دار، و در شب ها متعجد باشد و چیزی را بگوید که خداوند آن را دوست می دارد و به آن راضی می شود.

۶۷- نماز در شب زفاف

سوره الم سجده آیه ۱۶ تتجافی جنوبهم عن المضاجع یدعون ربهم خوفا و طمعا و مما رزقنا هم ینفقون. یعنی شبها هنگامی که همه مردم در خواب خوشند از بستر خواب پهلو جدا نموده و بر پا برای عبادت ایستند و پروردگارش را بخوانند و نماز کنند و از روی بیم از عذاب آخرت و امیدواری به ثواب و تفضلات الهی در آن عالم و از آن چه ما به آن ها داده ایم از مال و سایر نعمت ها به دیگران بخشش بنمایند. این آیه در شب زفاف فاطمه علیهاالسلام نازل گردید، حضرت امیر علیه السلام می فرماید: در شف زفاف

زمانی نگذشت که فاطمه زهرا علیهاالسلام برخاست و چراغ را خاموش کرد از شدت حیا و حجاب، اسماء گفت: چندان نور از جمال آن دو بزرگوار تابنده و درخشنده بود که خانه روشن و منور گردید، حضرت امیر فرمود: در دفعه اول چون بر رخساره زهرا نظر انداختم، هیبتی در دل من قرار گرفت که گویی رسول خدا را دیدم و آن مخدره در حسن صورت و استقامت قامت و راه رفتن و سخن گفتن شبیه ترین مردم به پدر بزرگوارش بود، آن گاه اسماء گوید: حضرت امیر از فاطمه اذن خواسته تا به جهت ادای شکر نعمت پروردگار به نماز و ذکر و دعا مشغول شود، فاطمه زهرا اذن داد و خود نیز مشغول به نماز گردید و از برای احیاء آن شب آیه مذکور نازل گردید.

۶۸- میراث حضرت زهرا(س)

حضرت زهرا علیهاالسلام شب ها را نماز می خواند تا نزدیک طلوع آفتاب و دعا به مومنین و مومنان می کرد ذریه او هم این میراث را داشته اند. (۵۰)

۶۹- طلب حاجت در نماز شب

در روایتی آمده است: روزی حضرت زهرا علیهاالسلام از رسول خدا صلی الله علیه و آله تقاضای انگشتی نمود، رسول خدا صلی الله علیه و آله این مربی بیدار و هشیار، برای آن که به دخترش درس همیشگی بدهد، در جواب این درخواست عادی او فرمود: نمی خواهی تو را به بهتر از انگشت راهنمایی کنم؟ آن گاه ادامه داد: امشب پس از نماز شب خواسته ات را از خدا بخواه، ان شاء الله به آن خواهی رسید. زهرا علیهاالسلام نیز همان گونه که پدر گفته بود، پس از نماز شب حاجتش را از خدا طلبید، به ناگاه هاتفی ندا سر داد: فاطمه آن چه از من خواستی اجابت شد، سجاده خود را کنار بزن. زهرا علیهاالسلام در دم، سجاده را کنار زد، انگشتی گرانها از یاقوت یافت؛ بسیار مسرور گشته و در حالی که آن را به انگشت نموده بود خوابید. در رویا دید در بهشت است، در مقابل سه قصر زیبا که در بهشت مانندش را ندیده بود. پرسید: این قصرهای بی نظیر از آن کیست؟ گفتند: از برای فاطمه دختر محمد صلی الله علیه و آله با خوشحالی داخل یکی از آن قصرها شد، در آنجا تختی را دید که تنها سه پایه داشت. با تعجب پرسید: پس پایه دیگر تخت چه شده؟ گفتند: صاحبش در دنیا از خداوند انگشتی تقاضا نموده، از این رو یکی از این پایه ها به صورت انگشتی برای او درآمده است. و این پایان خواب بود و شروع درسی بزرگتر برای زهرا علیهاالسلام از این رو صبح اول وقت خود را به پدر رسانید و نگران و محزون خواب خود را تعریف کرد. رسول خدا صلی الله علیه و آله هوشیار و آگاه از قبل چنین صحنه ای را پیش بینی می کرد و گویا منتظر دخترش بود، فرمود: دنیا برای شما نیست، آن چه برای شماست سرای دیگر است، و وعده گاه شما بهشت است، دنیا فریبنده ای گذرا بیش نیست. آن گاه رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: فاطمه جان! انگشت را در زیر سجاده بگذار. او نیز همین کار را کرد و همین که بر روی سجاده اش خوابش برد در رویا دید که داخل همان قصر در بهشت شده، اما این بار تخت چهارپایه دارد. در حیرت بود که ندا رسید: صاحبش انگشتی را پس فرستاد و پایه های تختش هم کامل شد. زهرا از خوشحالی از خواب بیدار شد. (۵۱)

فصل پنجم: انسی فاطمه زهرا علیهاالسلام با قرآن

۷۰- خواندن قرآن در خانه

فاطمه زهرا با قرآن مانوس بود. سلمان می گوید: رسول خدا صلی الله علیه و آله مرا برای کاری به خانه فاطمه فرستاد، به در خانه

که رسیدم ، صدای زهرا را که در درون خانه قرآن می خواند شنیدم . (۵۲)

۷۱- قرآن خواندن زهرا(س)

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله سلمان را نزد فاطمه علیهاالسلام فرستاد. سلمان می گوید: من بر درب خانه ایستاده و سلام کردم ، و شنیدم که فاطمه علیهاالسلام در داخل خانه مشغول تلاوت قرآن است و آسیا می چرخید، در حالی که کسی در آن جا نبود... و سلمان - رحمه الله علیه - در آخر روایت می گوید: وقتی این مطالب را به عرض رسول خدا صلی الله علیه و آله رسانیدم ، وی تبسمی کرده فرمود: ای سلمان ! همانا خداوند متعال قلب و جوارح دخترم فاطمه را از ایمان مملو نموده است ، لذا وی بدون دغدغه مشغول عبادت پروردگار می باشد، پس خداوند ملکی به نام زوقبیل را مامور نموده تا آسیا را بگرداند و خداوند کارهای دنیا و آخرت فاطمه را عهده دار شده و او را کفایت می نماید. (۵۳)

۷۲- وصیت در مورد قرآن

فاطمه زهرا وصیت می کند در شب اول قبر، علی علیه السلام بر سر مزارش زیاد قرآن بخواند.

۷۳- انس با قرآن

همان طور که فاطمه علیهاالسلام با قرآن بود، فضه خادمه او تا بیست سال به غیر از قرآن لب نگشود و جز با قرآن پاسخ نداد. باز از همین انس او با قرآن بود که در صحرای محشر هم قرآن را زمزمه می کند. تا آن جا که حتی در هنگام داخل شدن به بهشت هم آیات قرآن را می خواند.

۷۴- چهار عمل قبل از خواب

از حضرت فاطمه زهرا علیهاالسلام روایت شده که در حالی که بستر را گسترانیده و می خواستم بخوابم ، پدرم رسول خدا صلی الله علیه و آله بر من وارد شد و فرمود: ای فاطمه ! مخواب مگر این که چهار عمل را انجام داده باشی : قرآن را ختم نمایی و انبیا را شفیع خود گردانی و مومنین را از خود راضی کنی و حج و عمره بجای آوری ، این را فرمودند و به نماز مشغول شدند. من هم کنار بستر ایستادم تا نمازشان تمام شد پس گفتم ای رسول خدا مرا به چهار چیز امر نمودی که در این حال نمی توانم انجام دهم ، حضرت تبسمی نمود و فرمود: اگر سه مرتبه سوره قل هو الله را بخوانی ، مثل این است که ختم قرآن کرده ای و اگر بر من و انبیا گذشته درود فرستی ، شفیعانت در روز قیامت شده ایم و اگر برای مومنین استغفار نمایی همه از تو راضی خواهند بود و اگر بگویی سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر ثواب حج و عمره را به دست آورده ای . (۵۴)

فصل ششم : نمازهای فاطمه زهرا علیهاالسلام

۷۵- نماز استغاثه به حضرت فاطمه (س)

روایت شده که : هرگاه حاجتی داری ، دو رکعت نماز به جای آور و پس از سلام نماز سه بار تکبیر بگو و پس از تسبیح حضرت فاطمه علیهاالسلام به سجده برو، یکصد مرتبه بگو: یا مولاتی یا فاطمه اغیثینی . سپس ، جانب راست صورت را بر زمین بگذار و همان ذکر را صد مرتبه بگو سپس جانب چپ صورت را بر زمین بگذار و صد مرتبه بگو، باز هم به سجده رفته و صد مرتبه بگو و

حاجت خود را یاد کن ، به خواست خداوند حاجتت برآورده می شود.

۷۶ - متمسک به نماز

شیخ الطائفة طوسی گوید: نماز حضرت زهرا علیها السلام دو رکعت است . در رکعت اول حمد و صد مرتبه انا انزلناه فی لیلۃ القدر و در رکعت دوم حمد و صد مرتبه قل هو الله احد ؛ و پس از سلام ، تسبیح حضرت زهرا گفته بخوانید: سبحان ذی العز الشامخ المنیف ، سبحان ذی الجلال الباذخ العظیم ، سبحان ذی الملك الفاجر القدیم ، سبحان من لبس البهجة و الجمال ، سبحان من تردی بالنور و الوقار، سبحان من یری اثر النمل فی الصفا، سبحان من یری وقع الطیر فی الهواء، سبحان من هو هكذا و لا هكذا غیره . پاک و منزه است دارنده عزت و الای پیروز، پاک و منزه است دارنده برترین شکوه و جلال بزرگ ، پاک و منزه است دارنده حکومت ارزنده جاوید، پاک و منزه است آن کس که لباس و جامه زیبایی و طراوت پوشیده ، پاک و منزه است کسی که جامه نور و وقار بر تن کرده ، پاک و منزه است کسی که رد پای مورچه را بر سنگ صاف می بیند، پاک و منزه است کسی که جایگاه پرنده را در فضا می بیند، پاک و منزه است کسی که این چنین است و غیر از او کسی چنین نیست . هرگاه کسی این نماز را بخواند و از تسبیح فارغ شود، می باید دو زانو نشسته دو دستش را بگشاید و تمام مواضع سجده اش را بدون این که مانعی بین او و زمین باشد، روی زمین بگذارد و دعا کند و حاجتش را بخواهد و هر اندازه که خواست ، دعا کند و در حال سجده بگوید: یا من لیس غیره رب یدعی ، یا من لیس فوقه اله یخشی ، یا من لیس دونه ملک یتقی ، یا من لیس له وزیر یوتی ، یا من لیس له حاجب یرشی ، یا من لیس له بواب یغشی ، یا من لا یزداد علی کثرة السؤال الا کرما وجودا و علی کثرة الذنوب الا عفوا و صفحا، صل علی محمد و آل محمد و افعل بی کذا و کذا. ای کسی که غیر از او پروردگاری نیست که خوانده شود! ای کسی که برتر از او خدایی نیست که از او ترسیده شود! ای کسی که غیر او حکمرانی نیست که از او پرهیز شود! ای کسی که وزیری ندارد که از رهگذرش نزد او روند! ای کسی که حاجب و دربانی ندارد که رشوه به او بدهند! ای کسی که از او خدایی نیست که از او ترسیده شود! ای کسی که غیر او حکمرانی نیست که از او پرهیز شود! ای کسی که وزیر ندارد که از رهگذرش نزد او روند! ای کسی که حاجب و دربانی ندارد که رشوه به او بدهند! ای کسی که نگهبانی ندارد که در پس پرده نگه داری شود! ای کسی که زیاده خواهی و بسیار سوال و گدائی از درگاهش جز بر جود و کرم او و بر کثرت گناهان جز عفو و بخشش نیفزاید! بر محمد و آل محمد درود بفرست و (حاجتت را می خواهی و می گویی (این کارها را برایم انجام ده ! (۵۵)

۷۷ - نماز برای امور بسیار خطرناک

نماز دیگری منسوب به آن حضرت است که برای کارهای خطرناک و امور مهم و خوف انگیز خوانده می شود. ابراهیم بن عمر صنعانی از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که فرمود: برای امور مهم و بسیار خطرناک دو رکعت نماز می خوانی ، و این همان نمازی است که حضرت زهرا علیها السلام آن را می خوانند. در رکعت اول پس از حمد قل هو الله را پنجاه مرتبه و در رکعت دوم نیز پس از حمد پنجاه مرتبه می خوانی . پس از سلام نماز، بر پیامبر صلی الله علیه و آله صلوات بفرست و سپس دستت را بلند کن و بگو: اللهم اتوجه الیک بهم ، و اتوسل الیک بحقهم (بحقک) العظیم الذی لا- یعلم کنهه سواک ، و بحق من حقه عندک عظیم ، و باسمائک الحسنی و کلماتک التامات التی امرتی ان ادعوک بها، و اسالک باسمک العظیم الذی امرت ابراهیم علیه السلام ان یدعو به الطیر فاجابته ، و باسمک العظیم الذی قلت للنار: کونی بردا و سلاما علی ابراهیم فکانت ، و باحب اسمائک الیک و اشرفها عندک ، و اعظمها لدیك ، و اسرعها اجابةً ، و انجحها طلبهً ، و بما انت امله و مستحقه و مستوجه ؛ و اتوسل الیک ، و ارغب الیک ، و اتصدق منك ، و استغفرک ، و استمنحک ، و اتضرع الیک ، و اخضع بین یدیک ، و اخشع لک ، و اقر لک بسوء

صنعتی، و اتملق والحق علیک، و اسالک بکتبک التي انزلتها علی انبیائک و رسلک صلواتک علیهم اجمعین من التوراة و الانجیل و القرآن العظیم من اولها الی آخرها، فان فیها اسمک الاعظم، و بما فیها من اسمائک العظمی، اتقرب الیک، و اسالک ان تصلی علی محمد و آله، و ان تفرج عن محمد و آله، و تجعل فرجی مقرونا بفرجهم، و تبداء بهم فیہ، و تفتح ابواب السماء لدعائی فی هذا الیوم، و تاذن فی هذا الیوم و هذه اللیلة بفرجی و اعطاء سولی و املی فی الدنیا و الاخرة، فقد مسنی الفقر و نالنی الضر و شملتنی الخصاصه، و الجاتنی الحاجه، و توسمت بالذله، و غلبتنی المسکنه، و حقت علی الکلمه، و احاطت بی الخبیثه، و هذا الوقت الذی وعدت اولیاءک فیہ الاجابه. فصل علی محمد و آله، و امسح ما بی بيمينک الشافیة، و انظر الی بعینک الراحمة، و ادخلنی فی رحمتک الواسعه، و اقبل الی بوجهک الذی اذا اقبلت به علی اسیر فککتہ، و علی ضال هدیته، و علی حائر ادیته، و علی فقیر اغنیته، و علی ضعیف قویته، و علی خائف آمنته؛ و لا- تخلنی لقا لعدوک و عدوی، یا ذوالجلال و الاکرام. یا من لا یعلم کیف هو، و حیث هو، و قدرته الا هو، یا من سد الهواء بالسماء، و کبس الارض علی الماء، و اختار لنفسه احسن الاسماء، یا من سمی نفسه بالاسم الذی به یقضى حاجه کل طالب یدعوه به، و اسالک بذلک الاسم، فلا شفیع اقوی له منه، و بحق محمد و آل محمد ان تصلی علی محمد و آل محمد، و ان تقضى لی حوائجی، و تسمع محمدا و علیا و فاطمه و الحسن و الحسین و علیا و محمدا و جعفر و موسی و علیا و محمدا و علیا و الحسن و الحجة - صلوات الله علیهم و برکاته و رحمته - صوتی، فیشفعوا لی الیک، و تشفعهم فی، و لا تردنی خائبا، بحق لا اله الا انت، و بحق محمد و آل محمد، و افعل بی کذا و کذا یا کریم. پروردگارا! با نام آنان به تو روی می آورم، و به حق آنان، که جز تو کسی از ژرفای آن آگاه نیست، به تو درمی آویزم. به حق کسی که حق او نزد تو بسیار بزرگ است، و به نام های نیکویت، و موجودات کاملت، که مرا امر فرمودی با نام آنان تو را بخوانم، و تو توسل می جویم. و به نام بزرگت، که به ابراهیم امر فرمودی که با آن، پرنده را ندا دهد و پرنده او را پاسخ گفت، و به نام بزرگت، که به آتش فرمان دادی که بر ابراهیم سرد و سلامت باشد، و آتش چنین شد. و به محبوبترین نام هایت، و شریف ترین آنها در پیشگاهت، و بزرگ ترین آنها نزد تو، و به نامهایت که اجابت دعا با آنها سریعتر انجام می پذیرد و به مقصود بهترین نائل می شویم. و به آن چه تو شایسته آنی، تو را می خوانم، و به تو توسل جسته، و به تو روی می آورم، و از تو کمک خواسته، و طلب بخشش گناه و احسان و فضل تو را دارم، و در پیشگاهت زاری کرده و خضوع و خشوع می نمایم، و به کردار زشتم اقرار کرده، و بر تو اصرار می نمایم. و به حق کتاب هایی که بر پیامبران و رسولانت - که درود تو بر تمامی آنان باد - فرستادی، از تورات و انجیل و قرآن بزرگ و دیگر کتب، که اسم اعظم تو در آن هاست، و به حق نام های بزرگ تو که در آن ست، به تو نزدیکی می جویم. و از تو می خواهم، که بر محمد و خاندانش درود فرستاده و بر آنان گشایش عطا فرمایی، و گشایش کار مرا مقرون به گشایش کار آنان قرار دهی، و آنان را در هر کار نیکی مقدم کرده و از ایشان آغاز نمایی. و در این روز درهای آسمان را برای دعایم بگشایی، و در این روز و این شب به گشایش کارم و دادن حاجتم در دنیا و آخرت، اجازه صادر فرمایی. به راستی که فقر و بیچارگی مرا در خود فرو برده، و پریشان حالی بر من غالب آمده، و نیاز و حاجت مرا به تو پناهنده ساخته، و ذلت و مسکنت بر چهره ام نقش بسته، و درماندگی بر من چیره شده، و رافت و رحمت بر من لازم گردیده، و گناه، مرا احاطه نموده است، و این زمان زمانی است که به دوستانت وعده اجابت دعا را داده ای. پس بر محمد و خاندانش درود فرست، و آن چه از فقر و بیچارگی مرا در خود گرفته، را با قدرتت از من دور ساز، و با چشم رحمتت بر من نظر افکن، و مرا در رحمت و اسعه خود داخل ساز، و به من توجه در نماز عطا فرما. توجهی که هرگاه بر اسیری افتد او را آزاد سازد، و آن گاه که بر گمراهی افتد هدایت شود، و آن هنگام که بر حیران و سرگردانی افتد او را از حیرت رها سازد، و وقتی بر فقیری افتد او را بی نیاز گرداند، و آن زمان که بر ناتوانی افتد نیرومند گردد، و هرگاه بر خائفی افتد او را ایمنی دهد. مرا در معرض دشمنان خود و دشمنانم قرار نده، ای صاحب جلال و بزرگواری. ای کسی که هیچ کس جز تو به کیفیت و جایگاه و قدرتت آگاه نیست، ای کسی که هوا را به آسمان بست، و زمین را بر روی

آب گستراند، و بهترین نام ها را برای خود برگزید. ای کسی که خود را به نامی نامید، که حاجت هر که با آن نام او را بخواند مستجاب می شود. از تو می خواهم به آن نام، که برای من شفیع نیرومندتر از او وجود ندارد، حاجتم برآوری، و به حق محمد و خاندانش، از تو می خواهم که بر محمد درود فرستی، و حاجت هایم را روا فرمایی، و صدایم را به گوش محمد، علی، فاطمه، حسن، حسین، علی، محمد، جعفر، موسی، علی، محمد، علی، حسن، حجت - که درود تو و برکات و رحمت بر آنان باد - برسانی، تا برایم نزد تو شفاعت کنند و آنان را شفیع گردانی، و مرا ناامید ننمایی. به حق آن که خدایی جز تو نیست، و به حق محمد و خاندانش، حاجتم را روا ساز، ای بخشنده. (۵۶)

۷۸ - نماز دیگر در روز جمعه

زاهد عابد، سید بن طاووس حلّی قدس سره گوید: صفوان روایت کند که محمد بن علی حلّی در روز جمعه بر حضرت صادق علیه السلام وارد شد و به حضرت عرض کرد: برترین کاری را که می توان در چنین روزی انجام داد، به من بیاموز! حضرت فرمود: ای محمد! من کسی را بزرگ تر از فاطمه علیها السلام نزد رسول خدا نمی شناسم و کاری را برتر از آن چه که پدرش حضرت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله به او آموخت، نمی دانم. آن حضرت صلی الله علیه و آله فرمود: صبح روز جمعه غسل کند و قدم هایش را صاف و مرتب بگذارد، دو نماز دو رکعتی بخواند؛ در نماز اول که رکعت اول پس از حمد پنجاه مرتبه سوره توحید و در رکعت دوم پس از حمد پنجاه مرتبه سوره والعادیات و در نماز دوم در رکعت اول پس از حمد پنجاه مرتبه سوره اذا زلزلت الارض و در رکعت دوم پس از حمد پنجاه مرتبه سوره اذا جاء نصر الله - که این سوره آخرین سوره ای است که بر آن حضرت نازل شد - و پس از فراغت از نماز این دعا را بخواند: الهی و سیدی من تهیا او تعباً او اعداً او استعدادی رجاء رفده و فوائده و نائله و فواضله و جایزه فالیک یا الهی کانت تهیتی و تعبیتی و اعدادی و استعدادی رجاء رفدک و معروفک و نائلک و جوائزک فلا- تحرمنی ذلک، یا من لا یخیب علیه مسألۃ السائل و لا تنقصه عطیۃ نائل فانی لم آتک بعمل صالح قدمته و لا شفاعۃ مخلوق رجوته، اتقرب الیک بشفاعۃ محمد و اهل بینه صلواتک علیهم اجمعین، ارجو عظیم عفوک الذی عفوت به علی الخاطئین عند عکوفهم علی المحارم فلم یمنعک طول عکوفهم علی المحارم ان عدت علیهم بالمغفرۃ و انت سیدی العواد بالنعماء و انا العواد بالخطاء، اسئلك بمحمد و آله الطاهرين ان تغفر لی الذنب العظیم، فانه لا یغفر ذنبی العظیم الا العظیم، یا عظیم یا عظیم یا عظیم یا عظیم یا عظیم یا عظیم. ای معبودم و ای آقا من! هر کسی مهیا و مجهز و آماده و توشه بر گرفته است، تا به امید صلّه و عطا و بهره و عطیه و بخشش و جایزه ای نزد مخلوقی برود. پس مهیا شدنم، و مجهز بودنم، و آماد گیم، و توشه بر گرفتم، به امید بهره هایت و نیکی شناخته شده ات، و عطیه مطلوبت و جایزه هایت، به سوی توست، ای معبودم! پس ای آن که درخواست درخواست کننده ای نزد او ضایع نشد، و بخشش خواهنده ای در او کاستی پدید نیآورد، مرا محروم مفرما، چرا که من با عمل صالحی که قبلاً انجام داده ام، و یا شفاعت مخلوقی که امید بدو بسته ام، و تقرب بدو بسته ام، نزد تو نیامده ام، جز به شفاعت محمد و خاندانش - که درود تو بر او و خاندان پاکش باد - به درگاه تو آمده ام، و امیدوار به عفو و بخشش بزرگت، که بر خطاکارانی که محرّمات تو را انجام داده اند، وعده داده ای می باشم. آن گونه که پافشاری طولانی آنان در انجام امور حرام، تو را از بخشش و جود به آنان باز نداشت. و تو ای آقای من! بسیار نعمت دهنده ای و من بسیار خطاکارم، به حق محمد و خاندان پاکش از تو می خواهم، که گناه بزرگم را ببخشایی؛ چرا که نگاه بزرگت را جز بزرگ نمی بخشد. ای بزرگ، ای بزرگ، ای بزرگ، ای بزرگ، ای بزرگ، ای بزرگ، ای بزرگ، ای بزرگ، ای بزرگ. (۵۷)

۷۹ - توبه کنندگان

شیخ صدوق رحمه الله از هشام بن سالم (به حذف اسناد) از حضرت صادق علیه السلام روایت کند که فرمود: هر کس چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت پنجاه مرتبه قل هو الله احد بخواند، نماز حضرت فاطمه علیها السلام را به جای آورده و این نماز، نماز توبه کنندگان است. (۵۸) شیخ و استاد، محمد بن حسن بن ولید رضی الله عنه این نماز را با ثوابش روایت می کرد، ولی می گفت: من این نماز را به نام حضرت فاطمه علیها السلام نمی دانم، اما اهل کوفه آن را به نام نماز حضرت فاطمه علیها السلام می شناسند.

۸۰ - ثواب نماز

از عبدالله بن سنان، از حضرت صادق علیه السلام روایت شده است که فرمود: هر کس وضو بگیرد و وضویش را کاملاً پر آب و کامل بسازد و شروع به خواندن نماز کند و چهار رکعت نماز بخواند که بین آن با دادن یک سلام فاصله بیندازد و در هر رکعت فاتحه کتاب و پس از آن پنجاه مرتبه قل هو الله احد را بخواند، پس از فراغ از نماز، دیگر بین او و خداوند متعال گناه نابخشودنی وجود نخواهد داشت.

۸۱ - بخش گناهان

ابوبصیر از حضرت صادق علیه السلام روایت کند که فرمود: هر کس چهار رکعت نماز با دویست مرتبه قل هو الله احد بخواند (یعنی در هر رکعت پنجاه مرتبه)، قبل از آن که از نماز فارغ شود، خداوند تمام گناهان او را می بخشد.

۸۲ - درخواست حاجت

سید بن طاووس گوید: از حضرت رسول صلی الله علیه و آله روایت شده است که به امیرالمومنین علیه السلام و به دخترش حضرت زهرا علیها السلام فرمود: من می خواهم خیری را که پروردگارم به من آموخته و مرا بر آن آگاه ساخته، شما را نیز به آن مخصوص گردانم، آن را حفظ کنید! گفتند: بسیار خوب ای رسول خدا! آن چیست؟ فرمود: دو رکعت نماز بخوانید و در هر رکعت سوره حمد و سه مرتبه آیه الکرسی و سه مرتبه قل هو الله احد و آیات آخر سوره حشر را از لو انزلنا هذا القرآن علی جبل لرايته تا آخر سوره سه مرتبه بخوانید، آن گاه که نشستید، تشهد خوانده، حمد و سپاس الهی به جا آورید و بر پیامبر درود بفرستید و برای مومنین و مومنات دعا کنید و پس از فراغت از نماز بگویید: اللهم انی اسالک بحق کل اسم هو لک یحق علیک فیہ اجابۃ الدعاء اذا دعیت به و اسالک بحق کل ذی حق علیک و اسالک بحقک علی جمیع ما هو دونک ان تفعل بی کذا و کذا. خداوند! از تو می خواهم به حق هر نامی که داری و آن گاه که بدان نام خوانده شوی، اجابت دعا بر تو حق و شایسته است، و از توبه حق هر صاحب حقی بر تو درخواست می کنم و از تو می خواهم به حق خودت بر تمام کسانی که غیر تو هستند، حاجات مرا برآورده سازی. و نیز سید بن طاووس رحمه الله در کتاب زوائد الفوائد، پس از آن که زیارت مختصر و مخصوص آن حضرت را می آورد و ضمن آن که متذکر می گردد: این زیارت مخصوص به این روز، یعنی روز سوم جمادی الثانی است که روز وفات آن حضرت می باشد، می گوید: سپس نماز زیارت و یا نماز آن حضرت را می خوانی، که آن دو رکعت است و در هر رکعت حمد یک مرتبه و قل هو الله احد شصت مرتبه. شیخ بزرگوار حسین بن فضل طبرسی رحمه الله گوید: نماز استغاثه به حضرت زهرا علیها السلام بدین گونه است: دو رکعت نماز می خوانی بعد سر به سجده گذاشته صد مرتبه می گویی یا فاطمه بعد قسمت راست صورت را بر روی زمین گذاشته صد مرتبه یا فاطمه می گویی و سپس قسمت چپ را و صد مرتبه آن را می گویی بعد سجده کرده یکصد و ده مرتبه همان کلمه را بگو و بعد این دعا را بخوان: یا آمانا من کل شیء و کل شیء منک خائف حذر، اسالک بامنک من کل شیء و خوف کل شیء منک ان تصلی علی محمد و آل محمد و ان تعطینی امانا لنفسی و اهلی و مالی و ولدی حتی لا اخاف احدا ولا احذر من

شیء ابداء، انک علی کل شیء قدیر. ای کسی که از همه چیز در امان و همه چیز از تو ترسان و هراسناک است! تو را به ایمن بودند از همه چیز و ترس همه چیز از تو می خوانم و از تو می خواهم که بر محمد و آل محمد درود فرستی و امانی برای من و خانواده و اموال و فرزندانم عطا فرمایی تا از هیچ کس نترسم و هیچ گاه از چیزی وحشت نداشته باشم، که تو بر همه چیز توانایی.

۸۳- تاثیر نماز فاطمه (س) در جنگ

یکی از رفقای بسیجی در جبهه برایم تعریف می کرد: در یک عملیات مهم شبانه علیه دشمن متجاوز بعثی هنگام پیشروی به میدانی از مین برخوردیم. این برخورد برای ما بسیار غیرمنتظره و سنگین بود، چون از طرفی شناسایی نشده بود و شاید هم دشمن آنها را به تازگی کار گذاشته بود. و از طرف دیگر اگر به موقع بر سر قرار نمی رسیدیم گروهی دیگر از بچه ها به وسیله دشمن قیچی می شدند. شرایطی بسیار سخت و جانکاه بود. زمان به کندی می گذشت. من فشار سنگینی آن لحظات را هنوز هم بر سینه ام حس می کنم. بالاخره بنا شد بچه ها داوطلبانه روی مین ها بروند. فرمانده ما که هر چه از خوبی ها و دلاوری ها و کاردانی او و ایمان و عشقش به فاطمه زهرا علیها السلام بگویم، کم گفته ام، گفت بچه ها چند دقیقه ای صبر کنید، شاید راه دیگری هم باشد. همه با ناباوری به او خیره شدند؛ چه راهی؟! او این را گفت و سپس از بچه ها فاصله گرفته و کمی آن طرفتر به نماز ایستاد، و دو رکعت نماز خواند. آن هم چه نمازی، یکپارچه سوز و عشق. رفقای او همه می دانستند او نماز توصل به فاطمه زهرا علیها السلام را می خواند. عجب حالی داشت، مثل شمع می سوخت، پس از سلام نماز سر به مهر گذاشته و یا فاطمه اغیثینی می گفت و با حالتی پرسوز فاطمه را به کمک می طلبید. استغاثه فاطمه، فاطمه او تمامی بیابان را پر کرده بود. گویا تمامی هستی هم با او همنا بود. شبی فراموش نشدنی بود، هر کدام از بچه ها را که می دیدی در گوشه ای اشک می ریخت و دعا می کرد. کم کم بچه ها متوجه فرمانده شدند و سعی داشتند به او نزدیکتر شوند. طولی نکشید که همه دور او حلقه زدند. دیگر در آن موقع شب و در سکوت و بهت بیابان همراه اشک ماه، تنها ناله یک نفر به گوش می رسید، ناله فرمانده که فاطمه را مدام به کمک می طلبید. کاش بودی و می دیدی که چگونه مثل ابر می بارید و چون شمع می سوخت. همه به استغاثه های او گوش می دادند و اشک می ریختند، من جلوتر از همه بودم. دیدم گونه اش را روی خاک گذاشته و آن قدر اشک ریخته که تمامی صورتش غرق گل شده. آنچنان غرق در مناجات و توسل بود که حضور هیچ کس را احساس نمی کرد. تو گویی اصلا در این دنیا نیست. کمی آرام تر شد. آهسته چیزهایی را زمزمه می کرد. ناگهان برای لحظاتی ساکت شد، من نگران شدم که نکند از حال رفته. اما هیبتی داشت که نتوانستم قدم جلو بگذارم. همه محو نگاه او بودیم، به دلمان افتاده بود که خبری می شود. قبلا هم از توسلات او به حضرت زهرا علیها السلام و حاجت گرفتنش زیاد شنیده بودم. همین طور هم شد. ناگهان سر از سجده برداشت و فریاد زد بچه ها بیاید بی بی راه را نشان داد! بی بی راه را نشان داد! بغض هایی که برای چند دقیقه ای در سینه ها متراکم شده بود یک دفعه ترکید. همه زدند زیر گریه، نمی توانم حالت خودم و بچه ها را در آن لحظه بیان کنم. آن قدر می دانم که بی درنگ همه به دنبالش حرکت کردیم، من پشت سر او بودم. به خدا قسم، او آن قدر محکم و با صلابت می دوید که گویی روز روشن است و جاده هموار. طولی نکشید که از میان مین ها گذشتیم بدون این که حتی یک نفر از ما خراشی بردارد. بعدها هر بار که از او می پرسیدیم آن شب چه شد و چه دیدی؟ از جواب طفره می رفت، اما می گفت: بچه ها فاطمه، فاطمه، و دیگر اشک مجالش نمی داد. (۵۹)

۸۴- نماز استغاثه به درگاه خدا

از حضرت صادق علیه السلام روایت شده است: هر گاه که یکی از شما استغاثه ای به خداوند داشت، دو رکعت نماز بخواند و سپس سر به سجده گذاشته بگوید: یا محمد یا رسول الله، یا علی یا سید المومنین و المومنات! بکما استغیث الی الله تعالی، یا

محمد یا علی! استغیث بکما، یا غوثاه بالله و بمحمد و علی و فاطمه و بعد امامان را نام برده و بگوید بکم اتوسل الی الله. که ان شاء الله یاری و مدد الهی فوراً به شما خواهد رسید.

۸۵ - نماز حاجت زهرا(س)

در کتاب اربعین روایت شده که: وقتی از اوقات حسنین علیهم السلام چیزی نخورده بودند، از گرسنگی بی تاب شده از مادر مطالبه طعام می نمودند و در خانه فاطمه خوردنی یافت نمی شد. آن مستوره هر دم ایشان را به بهانه ای تسلی می داد، تا به حدی که فاطمه طاهره دلگیر گردید بر ضعف حال ایشان اشک، از چشمان حق بینش جاری شد، برخاست به جهت مشغول ساختن ایشان مقداری سنگریزه را جمع نمود و در دیگ کرد و قدری آب در آن ریخت و سر دیگ را پوشانید و آتش در زیر دیگ روشن نمود تا آن آب به جوش آمد و طفلان را فرمود: ای جانان مادر و ای دو ریحانه رسول اکرم! اینک طعام بار کرده ام، ساعتی صبر کنید تا پخته شود، آن گاه میل نمایید. ایشان هر دم بیرون می رفتند و بعد از ساعتی مراجعت می کردند: ای مادر! چنانچه پخته شده از برای ما بیاور. آن مخدره می فرمود: الحال بار کرده ام هنوز خام است، ساعتی درنگ نمایید تا پخته شود. پس امام حسن بر سر دیگ رفته و سرپوش را از دیگ برداشت، عرض کرد: ای مادر! اگر پخته است اگر خام، قدری از جهت ما بیاور تا بخوریم. حضرت فاطمه علیها السلام کاسه ای برداشته و فرمود: عجب است اگر پخته باشد! چون بر سر دیگ آمد دید طعامی در کمال خوبی و خوشبویی در دیگ است. پس طعام را از دیگ بیرون آورده و پیش ایشان نهاد و ایشان به طعام خوردن مشغول شدند، پس فاطمه علیها السلام برخاست و تجدید وضو نمود و دو رکعت نماز شکر به جای آورد و بعد از آن هر وقت که کار سخت می شد فاطمه طاهره از آن سنگریزه مقداری جمع می نمود و در دیگ ریخته، بعد از ساعتی طعامی نیکو می شد آن را نزد طفلان می نهاد، چون این خبر به گوش رسول اکرم صلی الله علیه و آله رسید فرمود: الحمد لله که در فاطمه هست آن چه در ذریه انبیاء بوده.

۸۶ - نماز عارفانه زهرا(س)

آن شب نماز جماعت که پایان یافت، رسول خدا صلی الله علیه و آله رو به علی علیه السلام کرد و فرمود: علی جان! امشب به میهمانی تو می آیم. حضرت شرم کرد که بگوید در خانه چیزی نداریم که از شما پذیرایی کنم. تنها در پاسخ پیامبر صلی الله علیه و آله عرض کرد: ای رسول خدا صلی الله علیه و آله! آمدن شما به خانه ما موجب ارجمندی و بزرگواری ماست. سپس برخاست و به خانه آمد و به فاطمه زهرا علیها السلام گفت: ای پاره تن رسول! امشب پیامبر خدا به خانه ما می آید و در خانه چیزی نیست. هنوز علی علیه السلام در این سخن بود که رسول اکرم صلی الله علیه و آله تشریف آوردند. فاطمه اطهر علیها السلام برخاست و به اتاقی دیگر رفت و دو رکعت نماز گزارد، در رکعت اول، سوره فاتحه الکتاب - حمد - و سوره الم سجده را خواند و در رکعت دوم فاتحه و سوره انعام را قرائت کرد. چون سلام نماز را گفت، صورت مبارکش را بر زمین نهاد و عرض کرد: پروردگارا! به حق محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله برای ما طعامی بفرست تا تناول کنیم و تو را بیشتر شکر گزار باشیم. زهرای مرضیه علیها السلام چون سر از زمین برداشت، بوی طعام به مشامش رسید، نگاه کرد، دید ظرف بزرگی از غذا نزد او حاضر شده است، غذایی پر از گوشت که خدای مهربان از بهشت فرستاده بود و فاطمه زهرا علیها السلام تاکنون مانند آن را ندیده بود، حضرت آن را برداشت، خدمت میهمان عزیزش برده، بر زمین گذاشت. آن گاه رسول خدا صلی الله علیه و آله، علی مرتضی علیه السلام، فاطمه زهرا علیها السلام و حسن و حسین علیهم السلام - که سلام و درود خدا بر آنان باد - گرد هم آمدند و آن طعام بهشتی را تناول کردند. (۶۰)

۸۷ - نماز برای رفع تب

محمد بن ابی الحسن الصفار گفت: وارد شدم بر حضرت صادق علیه السلام و حال آن که تب داشتم، حضرت از من احوال پرسید، فرمود: چه شده است که من تو را ضعیف می بینم. عرض کردم: قربانت گردم! تب شدید دارم. حضرت فرمود: هرگاه یکی از شماها تبتدار شد به تنهایی داخل خانه شود و دو رکعت نماز بخواند و صورت راست خود را بر زمین بگذارد و ده بار بگوید: یا فاطمه! بنت محمد استشفع بک الی الله فیما نزل بی؛ ای فاطمه! دختر محمد صلی الله علیه و آله از این عارضه تو را نزد خدا شفیع قرار می دهدم و از تو شفاعت می جویم، ان شاء الله شفا خواهید یافت.

فصل هفتم: تسبیحات فاطمه زهرا علیها السلام

اشاره

۸۸ - تشریح تسبیح فاطمه (س) از حضرت امام علی علیه السلام نقل شده است که فرمود: فاطمه زهرا عزیزترین عزیزان رسول خدا صلی الله علیه و آله در خانه من بود، این بانو آن قدر با آسیاب آرد کرد تا دست هایش پینه بست و آن قدر از چاه آب کشید که اثر آن بر سینه اش باقی مانده بود و به اندازه ای خانه را روید تا این که لباسهایش غبار آلود شد. و آن قدر زیر دیگ آتش برافروخت تا لباسش کثیف و گردآلود گردید و به همین علت به سختی و زحمت افتاد، روزی شنیدیم غلام چندی خدمت پیامبر صلی الله علیه و آله آوردند به فاطمه گفتم: وقتی خدمت پدر خود رفتی از وی خادمی را بخواه تا در کارها مددکار باشد و از این همه رنج و محنت آسوده شوی. پس فاطمه زهرا خدمت رسول خدا رفت، ملاحظه کرد که گروهی با ایشان مشغول بحث و گفتگو هستند، لذا بدون این که با پدر سخنی بگوید به خاطر شرم و حیا بازگشت. علی علیه السلام فرمود: چون رسول خدا می دانست که فاطمه زهرا برای حاجت نیازی مراجعه کرده است، لذا خود به منزل ما آمد، حضرت فرمود: فاطمه جان! برای چه منظوری به سوی من آمدی و دو مرتبه سوال فرمود و فاطمه ساکت بود، علی علیه السلام می گوید: عرض کردم: ای رسول خدا من علت را برای شما ذکر می نمایم. فاطمه آن قدر سنگ آسیاب را چرخانده که دستش پینه بسته و آن قدر آب کشیده که بر سینه اش اثر آن باقی مانده و آن قدر خانه را جاروب کرده که لباسش خاک آلود شده و آن قدر آتش در زیر دیگ افروخته که پیراهن او کثیف شده و بوی دود گرفته. شنیدیم که غلامان و خادمان چندی را خدمت شما آوردند، به وی گفتم: به سراغ پدر خود رفته از ایشان خدمتکاری بخواه تا تو را مساعدت نماید. رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: شما را از مطلبی آگاه کنم که بهتر است برای شما از خادمی که سوال کردید، وقتی از خواب برخاستید (در بعضی روایات است وقتی به رختخواب رفتید) سی و چهار بار الله اکبر و سی و سه بار سبحان الله و سی و سه بار الحمد لله بگویید آن بهتر است برای شما از خادم که خدمت شما را بکند. (۶۱) ۸۹ - تعلیم تسبیح به فرزندان پیامبر اسلام بهترین درس را به دخترش زهرا علیها السلام آموخت که عبارت از تسبیح باشد و از آن زمان تا زمان ما میلیون ها انسان در تعقیبات نماز خود آن تسبیح را می خوانند. از پیشگاه خداوند به احترام تسبیح کوثر خدا عرض حاجت می کنند و رفع مشکلات در زندگی و موفقیت را خواهند. در کتاب قرب الاسناد از امام صادق علیه السلام آمده است: ما به فرزندان و کودکان خود امر می کنیم تسبیحات فاطمه زهرا علیها السلام را بخوانند همانگونه که آنان را امر به نماز می کنیم تو نیز (خطاب به ابهارون) خود را بر این امر وادار کن که هر بنده ای آن را نخواند به بدبختی می افتد. (۶۲) ۹۰ - تسبیح به حالت حضور قلب طولانی شیخ قاسم علی بن هلال جزائری تسبیح حضرت زهرا علیها السلام را زیاده بر یک ساعت طول می داد؛ زیرا هر لفظی از اذکار تسبیح را که بر زبان جاری می کرد، به همراه آن اشک هایش سرازیر می شد. (۶۳) ۹۱ - تسبیح، نشانه مومن در مکارم الاخلاق حکایت شده است که تسبیح حضرت زهرا علیها السلام یکی از نشانه های پنج گانه مومن

است... (۶۴) ۹۲ - تسبیح و امام سجاد (س) روایت شده است: هنگامی که حضرت زین العابدین علیه السلام را نزد یزید بردند، یزید تصمیم گرفت ایشان را بکشد. از این رو، شروع به صحبت کرد تا شاید حضرت سخنی گوید که موجب قتلش بشود، ولی امام سجاد علیه السلام همان اندازه سخن می گفت که یزید با ایشان گفتگو کرده بود. در دست حضرت تسبیح کوچکی بود که با انگشتانش آن را می چرخانید و صحبت می کرد. یزید علیه اللعنه گفت: من با تو صحبت می کنم و تو پاسخ مرا در حالی می دهی که انگشتانت تسبیح را می چرخاند، چگونه این کار را روا می دانی؟ حضرت فرمود: پدرم از جدم به من خبر داد هنگامی که نماز صبح را می خواند و از جا حرکت می کرد، چیزی نمی گفت تا این که تسبیح را به دست گرفته این دعا را می خواند: اللهم اصبحت اسبحك و احمدك و اهللك و اكبرك بعدد ما ادير به سبختی. خداوند! من صبح کردم در حالی که تو را تسبیح و تحمید و تهلیل و تکبیر و تمجید می گویم، به تعداد دانه های تسبیحی که می گردانم. و سپس تسبیح را به دست گرفته آن را می چرخانید و هر چه دلش می خواست سخن می گفت بدون این که ذکری و تسبیحی بگوید و می فرمود که این برایش حساب شده موجب حفظ و نگهداری اوست تا این که به رختخوابش می رفت. آن هنگام که در بسترش جای می گرفت، همان ذکر را می گفت و تسبیح را زیر سرش می گذاشت. از آن لحظه تا وقتی که از خواب برمی خاست، برای آن حضرت ذکر و تسبیح به شمار می آمد. من در این کار به جدم اقتدا کرده و به خاطر پیروی از او انجام داده ام. یزید علیه اللعنه برای چندمین بار به حضرت گفت: من با هیچ یک از شما صحبت نکردم مگر این که طوری پاسخ گفت که بر من چیره شد. و سپس از قتل حضرت صرف نظر کرده و دستور داد ایشان را آزاد کنند. (۶۵) ۹۳ - تسبیح تربت امام صادق علیه السلام می فرماید: سجده بر تربت قبر حسین علیه السلام تازمین هفتم را نور باران می کند، و کسی که تسبیحی از خاک مرقد حسین علیه السلام با خود داشته باشد، تسبیح گوی حق محسوب می شود، گرچه با آن تسبیح نگوید. (۶۶) ۹۴ - نور تسبیح فاطمه (س) در مکارم الاخلاق نقل شده که: در دست فاطمه زهرا علیها السلام تسبیحی از نخ پشمینی که صد گره خورده بود وجود داشت که تعداد تکبیرها در آن با گره موجود بود که در دست می گرداندند و تکبیر گفته و تسبیح می کردند تا این که حمزه سیدالشهدا عموی پیامبر شهید شد، پس از شهادت حمزه برای ساختن دانه های تسبیح از تربت او استفاده شد. وقتی که موضوع شهادت حضرت اباعبدالله الحسین سالار شهیدان علیه السلام واقع شد مردم از تربت آن بزرگوار برای ساختن دانه های تسبیح استفاده نمودند؛ زیرا که در خاک و تربت سرور جانبازان عالم فضیلتی عظیم وجود دارد. امام صادق علیه السلام فرمودند: تسبیح از نخ های آبی درست شده و سی و چهار دانه داشت و آن تسبیح مادر ما فاطمه زهرا بود وقتی حمزه شهید شد از خاک قبر او دانه های تسبیح ساخته شد که با آن بعد از هر نماز تسبیح گفته می شد. (۶۷) ۹۵ - آثار تسبیح فاطمه زهرا (س) امام صادق علیه السلام می فرماید: هر کس بعد از نماز واجب و قبل از این که پای راست را از بالای پای چپ بردارد، تسبیح فاطمه زهرا علیها السلام را به جا آورد، تمام گناهان او آمرزیده می شود، و در این تسبیح از الله اکبر آغاز کند. (۶۸) ۹۶ - تسبیح بهتر از خادم در دعائم الاسلام از امام علی علیه السلام نقل شده که فرمودند: یکی از پادشاهان عجم برده ای به پیامبر هدیه کرد به فاطمه گفتم نزد رسول خدا برو و خدمتگزاری را برای خود از ایشان بخواه. فاطمه زهرا نزد رسول خدا رفته و این موضوع را با ایشان در میان گذاردند. پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند: فاطمه جان! چیزی به تو بدهم که برایت از خادم و آن چه در دنیاست بهتر باشد؛ بعد از نماز سی و چهار بار الله اکبر و سی و سه بار الحمد لله و سی و سه بار سبحان الله بگو آن گاه این اذکار سه گانه را بالا-اله الا-الله پایان بخش و این برای تو از آن چه خواسته ای و از دنیا و آن چه در دنیاست بهتر خواهد بود. و لذا فاطمه زهرا ملتزم بودند که این تسبیحات را بعد از هر نماز بگویند و به همین علت این تسبیحات به ایشان نسبت داده شده و در میان مردم به نام تسبیحات فاطمه زهرا معروف است. (۶۹) ۹۷ - دوری شیطان با گفتن تسبیح فاطمه (س) امام باقر علیه السلام می فرماید: هر کس که تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام را به جای آورد و پس از آن استغفار کند، مورد مغفرت قرار می گیرد و آن تسبیح به زبان، صد مرتبه است، و در میزان (اعمال)، هزار خواهد بود و شیطان را دور کرده و خدای رحمان را

خشنود می نماید. (۷۰) ۹۸ - عنایت فرشتگان هر گاه یکی از شما به بستر رود، فرشته ای بزرگوار و شیطانی سرکش به سرعت به سوی او آیند. آن فرشته به او گوید: روزت را به خوبی ختم کن، و شبت را به خوبی بگشا. و شیطان به او گوید: روزت را به گناه ختم کن، و شبت را به گناه بگشای. پس اگر شخص از فرشته بزرگوار اطاعت کند و روزش را به یاد خدا ختم نماید و شبش را هنگامی که به بستر رود به یاد خدا آغاز کند و سی و چهار مرتبه الله اکبر و سی و سه مرتبه سبحان الله و سی و سه مرتبه الحمد لله بگوید، آن فرشته، شیطان را از او می راند و شیطان دور می شود. و آن فرشته تا زمانی که وی از خواب بیدار شود، او را محافظت نماید. و هنگامی که شخص از خواب بیدار شود، (باز هم) آن شیطان به سوی او بشتابد و مانند آنچه قبل از خواب وی را گفته بود، به او بگوید. و آن فرشته نیز مانند آن چه قبل از این که بخوابد به او گفته بود، به وی بگوید. پس اگر آن بنده خدای عز و جل را همانسان که اول (در شب گذشته و قبل از خواب) یاد کرده بود، (مجددا) یاد کند، آن فرشته شیطان را از او براند و شیطان از وی دور شود، و خداوند عزوجل ثواب عبادت شب را برای او بنویسد. (۷۱) ۹۹ - مداومت بر گفتن تسبیح رسول خدا صلی الله علیه و آله می فرماید: ای فاطمه! به تو چیزی را عطا کنم که از خدمتکار و دنیا با آن چه در آن است بهتر باشد. بعد از نماز سی و چهار مرتبه الله اکبر، سی و سه مرتبه الحمد لله و سی و سه مرتبه سبحان الله بگو و سپس آن را به لا-اله الا الله ختم کن. این کار برای تو بهتر است از آن چه در دنیا می خواهی و آن چه در آن است. پس حضرت زهرا، پس از هر نماز به این تسبیح مداومت کرد و منسوب به او گردید. (۷۲) ۱۰۰ - آثار تسبیح امام صادق علیه السلام می فرماید: دو برادر به نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله آمدند و عرض کردند: ما می خواهیم برای تجارت به شام برویم. به ما بیاموزید که (برای محفوظ ماندن از خطرات) چه بگوییم. حضرت فرمودند: وقتی به کاروانسرا رفتید نماز عشا را به جای آورید و سپس هر کدام از شما هنگامی که به بستر خواب رفت، تسبیح فاطمه زهرا علیها السلام را بگوید و بعد از آن آیه الكرسي را بخواند. در این صورت تا صبح از هر شری محفوظ خواهد بود. در بین راه عده ای دزد آن ها را تعقیب کردند و وقتی آن دو به کاروانسرا وارد شدند، غلام خود را مامور کردند که برود و ببیند این دو برادر در چه حالی به سر می برند؛ خوابند یا بیدار. وقتی غلام به آنان رسید، دو برادر به بستر خواب رفتند و هر یک از آنها آیه الكرسي و تسبیح فاطمه زهرا علیها السلام را قرائت کرد و به دنبال آن (غلام دید که) ناگاه در و دیوار آن دو را احاطه کرد. پس آن غلام هر چه اطراف آنها را گشت جز دو دیوار چیزی ندید و به نزد دزدها بازگشت. آن ها به او گفتند: خدا تو را ذلیل کند! تو به ما دروغ گفتی؛ بلکه ناتوانی کردی و ترسیدی! آن گاه خودشان برخاستند و نگاه کردند؛ ولی آن ها نیز جز دو دیوار چیز دیگری ندیدند. سپس گرداگرد آن دو دیوار قرار گرفتند ولی چیزی نشنیدند و کسی را ندیدند. پس به جایگاه خود بازگشتند. بعد از آن که صبح شد دزدها به نزد آن دو برادر آمدند و گفتند: شما کجا بودید؟ گفتند: ما همین جا بودیم و از جای خود تکان نخوردیم. دزدها گفتند: به خدا قسم که ما آمدیم و جز دو دیوار چیزی ندیدیم. پس به ما بگویید که داستان شما از چه قرار است. آن دو گفتند: ما به نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله رفتیم و از او درخواست کردیم تا چیزی به ما بیاموزد. پس آن حضرت آیه الكرسي و تسبیح حضرت فاطمه زهرا علیها السلام را به ما آموخت و ما هم آن ها را گفتیم. دزدان گفتند: بروید که به خدا قسم، ما به دنبال شما نخواهیم آمد و با وجود این کلام (آیه الكرسي و تسبیحات) هیچ دزدی نمی تواند متعرض شما شود. (۷۳) ۱۰۱ - تعلیم تسبیح فاطمه زهرا (س) امام باقر علیه السلام می فرماید: خداوند به چیزی برتر از تسبیح فاطمه علیها السلام حمد و ستایش نشد و اگر چیزی برتر از آن بود، هر آینه رسول خدا صلی الله علیه و آله آن را به فاطمه علیها السلام می بخشید (می آموخت). (۱۰۲) - نحوه گفتن تسبیح فاطمه (س) امام صادق علیه السلام می فرماید: در تسبیح فاطمه علیها السلام با تکبیر الله اکبر شروع کرده و سی و چهار مرتبه بگو، پس از آن سی و سه بار تحمید الحمد لله و سپس سی و سه مرتبه تسبیح سبحان الله. ۱۰۳ - تسبیح هنگام خواب امام صادق علیه السلام می فرماید: هر کس شب را با تسبیح فاطمه علیها السلام سپری کند (و هنگام خواب تسبیح گوید) از مردان و زنانی باشد که خدا را زیاد یاد می کنند. (۷۴) ۱۰۴ - گفتن تسبیح قبل از خواب امام صادق علیه السلام

می فرماید: یکی از جاهایی که تسبیح حضرت فاطمه زهرا علیها السلام گفتن آن وارد است هنگامی که به خوابگاه خود رفتی، سی و چهار بار الله اکبر بگو، و سی و سه بار الحمد لله و سی و سه بار سبحان الله و آیه الکرسی و معوذتین را قل اعوذ برب الفلق و قل اعوذ برب الناس و ده آیه از اول سوره صافات و ده آیه از آخر آن را بخوان. (۷۵) ۱۰۵ - نجات از شقاوت امام صادق علیه السلام می فرماید: ای ابهارون! ما بچه های خود را همان طور که به نماز امر می کنیم، به تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام نیز امر می کنیم. تو نیز بر آن مداومت کن، زیرا بنده شقی (و بدبخت معنوی) بدان پای بند نمی شود. ۱۰۶ - تسبیحات در قرآن امام صادق علیه السلام درباره آیه اذکروا الله ذکرا کثیرا می فرماید: من سبح تسبیح فاطمه علیها السلام، فقد ذکر الله الذکر الکثیر. کسی که تسبیح فاطمه زهرا علیها السلام را بگوید، خدا را به ذکر کثیر یاد کرده است (و به فرمان خدای متعال در این آیه شریفه عمل کرده است). (۷۶) ۱۰۷ - غافل شدن از تسبیح مردی خدمت امام صادق علیه السلام رفت. حضرت با او سخن گفت. آن مرد کلام حضرت را نشنید و از سنگینی گوشش به حضرت شکوه نمود. حضرت به او فرمود: چرا از تسبیح فاطمه علیها السلام غافل! آن مرد گفت: فدایت کردم تسبیح فاطمه چیست؟ حضرت فرمود: سی و چهار مرتبه الله اکبر و سی و سه مرتبه الحمد لله و سی و سه مرتبه سبحان الله می گویی تا این که به صد برسد و کامل گردد. آن مرد گوید: پس از مدت کوتاهی که به این تسبیحات مداومت کردم، سنگینی گوشم برطرف شد. ۱۰۸ - سیره اهل بیت امام هادی علیه السلام فرمودند: ما اهل بیت به هنگام خواب ده عمل را انجام میدهم: وضو گرفتن... و سی و سه مرتبه سبحان الله گفتن، و سی و سه مرتبه الحمد لله گفتن، و سی و چهار مرتبه الله اکبر گفتن، و... (۷۷) ۱۰۹ - موالات تسبیح فاطمه زهرا (س) از محمد بن جعفر مروی است: امام صادق علیه السلام تسبیح حضرت فاطمه زهرا علیها السلام را متصلا انجام می داد و آن را قطع نمی کرد. (۷۸) ۱۱۰ - توصیه امام زمان به تسبیحات حضرت آیه الله مرعشی نجفی اعلی الله مقامه می گوید: در راه زیارت عسکرین علیهما السلام (امام هادی و عسکری) و در جاده ای که به امامزاده سید محمد علیه السلام منتهی می شود راه را گم کردم و در اثر شدت تشنگی و گرسنگی از زندگی مایوس شده، به حالت بیهوشی روی زمین افتادم. ناگهان چشم باز کردم، دیدم سرم در دامن شخص بزرگواری است. آن شخص به من آب گوارایی داد که مانندش را در عمر خود نچشیده بودم. بعد از آن، سفره اش را باز کرد، و در میان آن دو یا سه عدد قرص نان بود که از آن ها نیز خوردم. آن گاه به من فرمود: ای سید! قصد کجا را داری؟ گفتم: حرم مطهر سید محمد. فرمود: این حرم سید محمد است. نگاه کردم دیدم در زیر بقعه سید محمد قرار داریم، در حالی که من در قادسیه گم شده بودم و مسافت زیادی بین آن جا و حرم امامزاده سید محمد وجود دارد. در مدتی که با آن شخص بزرگوار بودم، بهره های فراوانی نصیب شد و مرا به انجام چندین عمل سفارش کرد؛ از جمله: تلاوت قرآن کریم... و تسبیح فاطمه زهرا علیها السلام... ولی به ذهنم خطور نکرد این آقا کیست، مگر زمانی که از نظرم غایب شد. ۱۱۱ - آثار تسبیحات رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند: تعقیباتی هست که هر کس آن ها را بعد از تمامی نمازهای واجب بگوید، ناکام و ناامید نشود؛ (و آن عبارت است از: سی و سه مرتبه سبحان الله و سی و سه مرتبه الحمد لله و سی و چهار مرتبه الله اکبر). (۷۹) ۱۱۲ - واجب شدن بهشت امام صادق علیه السلام می فرماید: هر کس تسبیح فاطمه علیها السلام را در نماز واجب و قبل از این که از حالت جلوس تشهد و سلام خارج شود به جا آورد، خدا بهشت را بر او واجب کند. (۸۰)

۸۸ - تشریح تسبیح فاطمه (س)

از حضرت امام علی علیه السلام نقل شده است که فرمود: فاطمه زهرا عزیزترین عزیزان رسول خدا صلی الله علیه و آله در خانه من بود، این بانو آن قدر با آسیاب آرد کرد تا دست هایش پینه بست و آن قدر از چاه آب کشید که اثر آن بر سینه اش باقی مانده بود و به اندازه ای خانه را روید تا این که لباسهایش غبار آلود شد. و آن قدر زیر دیگ آتش برافروخت تا لباسش کثیف و گردآلود گردید و به همین علت به سختی و زحمت افتاد، روزی شنیدیم غلام چندی خدمت پیامبر صلی الله علیه و آله آوردند به فاطمه

گفتم: وقتی خدمت پدر خود رفتی از وی خادمی را بخواه تا در کارها مددکار باشد و از این همه رنج و محنت آسوده شوی. پس فاطمه زهرا خدمت رسول خدا رفت، ملاحظه کرد که گروهی با ایشان مشغول بحث و گفتگو هستند، لذا بدون این که با پدر سخنی بگوید به خاطر شرم و حیا بازگشت. علی علیه السلام فرمود: چون رسول خدا می دانست که فاطمه زهرا برای حاجت نیازی مراجعه کرده است، لذا خود به منزل ما آمد، حضرت فرمود: فاطمه جان! برای چه منظوری به سوی من آمدی و دو مرتبه سوال فرمود و فاطمه ساکت بود، علی علیه السلام می گوید: عرض کردم: ای رسول خدا من علت را برای شما ذکر می نمایم. فاطمه آن قدر سنگ آسیاب را چرخانده که دستش پینه بسته و آن قدر آب کشیده که بر سینه اش اثر آن باقی مانده و آن قدر خانه را جاروب کرده که لباسش خاک آلود شده و آن قدر آتش در زیر دیگ افروخته که پیراهن او کثیف شده و بوی دود گرفته. شنیدیم که غلامان و خادمان چندی را خدمت شما آوردند، به وی گفتم: به سراغ پدر خود رفته از ایشان خدمتکاری بخواه تا تو را مساعدت نماید. رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: شما را از مطلبی آگاه کنم که بهتر است برای شما از خادمی که سوال کردید، وقتی از خواب برخاستید (در بعضی روایات است وقتی به رختخواب رفتید) سی و چهار بار الله اکبر و سی و سه بار سبحان الله و سی و سه بار الحمد لله بگوئید آن بهتر است برای شما از خادم که خدمت شما را بکند. (۶۱)

۸۹ - تعلیم تسبیح به فرزندان

پیامبر اسلام بهترین درس را به دخترش زهرا علیها السلام آموخت که عبارت از تسبیح باشد و از آن زمان تا زمان ما میلیون ها انسان در تعقیبات نماز خود آن تسبیح را می خوانند. از پیشگاه خداوند به احترام تسبیح کوثر خدا عرض حاجت می کنند و رفع مشکلات در زندگی و موفقیت را خواهانند. در کتاب قرب الاسناد از امام صادق علیه السلام آمده است: ما به فرزندان و کودکان خود امر می کنیم تسبیحات فاطمه زهرا علیها السلام را بخوانند همانگونه که آنان را امر به نماز می کنیم تو نیز (خطاب به اباهارون) خود را بر این امر وادار کن که هر بنده ای آن را نخواند به بدبختی می افتد. (۶۲)

۹۰ - تسبیح به حالت حضور قلب طولانی

شیخ قاسم علی بن هلال جزائری تسبیح حضرت زهرا علیها السلام را زیاده بر یک ساعت طول می داد؛ زیرا هر لفظی از اذکار تسبیح را که بر زبان جاری می کرد، به همراه آن اشک هایش سرازیر می شد. (۶۳)

۹۱ - تسبیح، نشانه مومن

در مکارم الاخلاق حکایت شده است که تسبیح حضرت زهرا علیها السلام یکی از نشانه های پنج گانه مومن است... (۶۴)

۹۲ - تسبیح و امام سجاد (س)

روایت شده است: هنگامی که حضرت زین العابدین علیه السلام را نزد یزید بردند، یزید تصمیم گرفت ایشان را بکشد. از این رو، شروع به صحبت کرد تا شاید حضرت سخنی گوید که موجب قتلش بشود، ولی امام سجاد علیه السلام همان اندازه سخن می گفت که یزید با ایشان گفتگو کرده بود. در دست حضرت تسبیح کوچکی بود که با انگشتانش آن را می چرخانید و صحبت می کرد. یزید علیه اللعنه گفت: من با تو صحبت می کنم و تو پاسخ مرا در حالی می دهی که انگشتانت تسبیح را می چرخاند، چگونه این کار را روا می دانی؟ حضرت فرمود: پدرم از جدم به من خبر داد هنگامی که نماز صبح را می خواند و از جا حرکت می کرد، چیزی نمی گفت تا این که تسبیح را به دست گرفته این دعا را می خواند: اللهم اصبحت اسبحک و احمدک و اهللک و اکبرک

بعدد ما اذیر به سبختی . خداوندا! من صبح کردم در حالی که تو را تسبیح و تحمید و تهلیل و تکبیر و تمجید می گویم ، به تعداد دانه های تسبیحی که می گردانم . و سپس تسبیح را به دست گرفته آن را می چرخانید و هر چه دلش می خواست سخن می گفت بدون این که ذکری و تسبیحی بگوید و می فرمود که این برایش حساب شده موجب حفظ و نگهداری اوست تا این که به رختخوابش می رفت . آن هنگام که در بسترش جای می گرفت ، همان ذکر را می گفت و تسبیح را زیر سرش می گذاشت . از آن لحظه تا وقتی که از خواب برمی خاست ، برای آن حضرت ذکر و تسبیح به شمار می آمد. من در این کار به جدم اقتدا کرده و به خاطر پیروی از او انجام داده ام . یزید علیه اللعنه برای چندمین بار به حضرت گفت : من با هیچ یک از شما صحبت نکردم مگر این که طوری پاسخ گفت که بر من چیره شد. و سپس از قتل حضرت صرف نظر کرده و دستور داد ایشان را آزاد کنند. (۶۵)

۹۳- تسبیح تربت

امام صادق علیه السلام می فرماید: سجده بر تربت قبر حسین علیه السلام تازمین هفتم را نور باران می کند، و کسی که تسبیحی از خاک مرقد حسین علیه السلام با خود داشته باشد، تسبیح گوی حق محسوب می شود، گرچه با آن تسبیح نگوید. (۶۶)

۹۴- نور تسبیح فاطمه (س)

در مکارم الاخلاق نقل شده که : در دست فاطمه زهرا علیهاالسلام تسبیحی از نخ پشمینی که صد گره خورده بود وجود داشت که تعداد تکبیرها در آن با گره موجود بود که در دست می گردانند و تکبیر گفته و تسبیح می کردند تا این که حمزه سیدالشهدا عموی پیامبر شهید شد، پس از شهادت حمزه برای ساختن دانه های تسبیح از تربت او استفاده شد. وقتی که موضوع شهادت حضرت اباعبدالله الحسین سالار شهیدان علیه السلام واقع شد مردم از تربت آن بزرگوار برای ساختن دانه های تسبیح استفاده نمودند؛ زیرا که در خاک و تربت سرور جانبازان عالم فضیلتی عظیم وجود دارد. امام صادق علیه السلام فرمودند: تسبیح از نخ های آبی درست شده و سی و چهار دانه داشت و آن تسبیح مادر ما فاطمه زهرا بود وقتی حمزه شهید شد از خاک قبر او دانه های تسبیح ساخته شد که با آن بعد از هر نماز تسبیح گفته می شد. (۶۷)

۹۵- آثار تسبیح فاطمه زهرا(س)

امام صادق علیه السلام می فرماید: هر کس بعد از نماز واجب و قبل از این که پای راست را از بالای پای چپ بردارد، تسبیح فاطمه زهرا علیهاالسلام را به جا آورد، تمام گناهان او آمرزیده می شود، و در این تسبیح از الله اکبر آغاز کند. (۶۸)

۹۶- تسبیح بهتر از خادم

در دعائم الاسلام از امام علی علیه السلام نقل شده که فرمودند: یکی از پادشاهان عجم برده ای به پیامبر هدیه کرد به فاطمه گفتم نزد رسول خدا برو و خدمتگراری را برای خود از ایشان بخواه . فاطمه زهرا نزد رسول خدا رفته و این موضوع را با ایشان در میان گذاردند. پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند: فاطمه جان! چیزی به تو بدهم که برایت از خادم و آن چه در دنیاست بهتر باشد؛ بعد از نماز سی و چهار بار الله اکبر و سی و سه بار الحمد لله و سی و سه بار سبحان الله بگو آن گاه این اذکار سه گانه را با لا اله الا الله پایان بخش و این برای تو از آن چه خواسته ای و از دنیا و آن چه در دنیاست بهتر خواهد بود. و لذا فاطمه زهرا ملتزم بودند که این تسبیحات را بعد از هر نماز بگویند و به همین علت این تسبیحات به ایشان نسبت داده شده و در میان مردم به نام تسبیحات فاطمه زهرا معروف است . (۶۹)

۹۷ - دوری شیطان با گفتن تسبیح فاطمه (س)

امام باقر علیه السلام می فرماید: هر کس که تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام را به جای آورد و پس از آن استغفار کند، مورد مغفرت قرار می گیرد و آن تسبیح به زبان، صد مرتبه است، و در میزان (اعمال)، هزار خواهد بود و شیطان را دور کرده و خدای رحمان را خشنود می نماید. (۷۰)

۹۸ - عنایت فرشتگان

هر گاه یکی از شما به بستر رود، فرشته ای بزرگوار و شیطانی سرکش به سرعت به سوی او آیند. آن فرشته به او گوید: روزت را به خوبی ختم کن، و شبت را به خوبی بگشا. و شیطان به او گوید: روزت را به گناه ختم کن، و شبت را به گناه بگشای. پس اگر شخص از فرشته بزرگوار اطاعت کند و روزش را به یاد خدا ختم نماید و شبش را هنگامی که به بستر رود به یاد خدا آغاز کند و سی و چهار مرتبه الله اکبر و سی و سه مرتبه سبحان الله و سی و سه مرتبه الحمد لله بگوید، آن فرشته، شیطان را از او می راند و شیطان دور می شود. و آن فرشته تا زمانی که وی از خواب بیدار شود، او را محافظت نماید. و هنگامی که شخص از خواب بیدار شود، (باز هم) آن شیطان به سوی او بشتابد و مانند آنچه قبل از خواب وی را گفته بود، به او بگوید. و آن فرشته نیز مانند آن چه قبل از این که بخوابد به او گفته بود، به وی بگوید. پس اگر آن بنده خدای عز و جل را همانسان که اول (در شب گذشته و قبل از خواب) یاد کرده بود، (مجددا) یاد کند، آن فرشته شیطان را از او براند و شیطان از وی دور شود، و خداوند عزوجل ثواب عبادت شب را برای او بنویسد. (۷۱)

۹۹ - مداومت بر گفتن تسبیح

رسول خدا صلی الله علیه و آله می فرمایند: ای فاطمه! به تو چیزی را عطا کنم که از خدمتکار و دنیا با آن چه در آن است بهتر باشد. بعد از نماز سی و چهار مرتبه الله اکبر، سی و سه مرتبه الحمد لله و سی و سه مرتبه سبحان الله بگو و سپس آن را به لا اله الا الله ختم کن. این کار برای تو بهتر است از آن چه در دنیا می خواهی و آن چه در آن است. پس حضرت زهرا، پس از هر نماز به این تسبیح مداومت کرد و منسوب به او گردید. (۷۲)

۱۰۰ - آثار تسبیح

امام صادق علیه السلام می فرمایند: دو برادر به نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله آمدند و عرض کردند: ما می خواهیم برای تجارت به شام برویم. به ما بیاموزید که (برای محفوظ ماندن از خطرات) چه بگوییم. حضرت فرمودند: وقتی به کاروانسرا رفتید نماز عشا را به جای آورید و سپس هر کدام از شما هنگامی که به بستر خواب رفت، تسبیح فاطمه زهرا علیها السلام را بگوید و بعد از آن آیه الكرسی را بخواند. در این صورت تا صبح از هر شری محفوظ خواهد بود. در بین راه عده ای دزد آن ها را تعقیب کردند و وقتی آن دو به کاروانسرا وارد شدند، غلام خود را مامور کردند که برود و ببیند این دو برادر در چه حالی به سر می برند؛ خوابند یا بیدار. وقتی غلام به آنان رسید، دو برادر به بستر خواب رفتند و هر یک از آنها آیه الكرسی و تسبیح فاطمه زهرا علیها السلام را قرائت کرد و به دنبال آن (غلام دید که) ناگاه در و دیوار آن دو را احاطه کرد. پس آن غلام هر چه اطراف آنها را گشت جز دو دیوار چیزی ندید و به نزد دزدها بازگشت. آن ها به او گفتند: خدا تو را ذلیل کند! تو به ما دروغ گفتی؛ بلکه ناتوانی کردی و ترسیدی! آن گاه خودشان برخاستند و نگاه کردند؛ ولی آن ها نیز جز دو دیوار چیز دیگری ندیدند. سپس

گرداگرد آن دو دیوار قرار گرفتند ولی چیزی نشنیدند و کسی را ندیدند. پس به جایگاه خود بازگشتند. بعد از آن که صبح شد دزدها به نزد آن دو برادر آمدند و گفتند: شما کجا بودید؟ گفتند: ما همین جا بودیم و از جای خود تکان نخوردیم. دزدها گفتند: به خدا قسم که ما آمدیم و جز دو دیوار چیزی ندیدیم. پس به ما بگویید که داستان شما از چه قرار است. آن دو گفتند: ما به نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله رفتیم و از او درخواست کردیم تا چیزی به ما بیاموزد. پس آن حضرت آیه الکرسی و تسبیح حضرت فاطمه زهرا علیها السلام را به ما آموخت و ما هم آن ها را گفتیم. دزدان گفتند: بروید که به خدا قسم، ما به دنبال شما نخواهیم آمد و با وجود این کلام (آیه الکرسی و تسبیحات) هیچ دزدی نمی تواند متعرض شما شود. (۷۳)

۱۰۱- تعلیم تسبیح فاطمه زهرا (س)

امام باقر علیه السلام می فرماید: خداوند به چیزی برتر از تسبیح فاطمه علیها السلام حمد و ستایش نشد و اگر چیزی برتر از آن بود، هر آینه رسول خدا صلی الله علیه و آله آن را به فاطمه علیها السلام می بخشید (می آموخت).

۱۰۲- نحوه گفتن تسبیح فاطمه (س)

امام صادق علیه السلام می فرماید: در تسبیح فاطمه علیها السلام با تکبیر الله اکبر شروع کرده و سی و چهار مرتبه بگو، پس از آن سی و سه بار تحمید الحمد لله و سپس سی و سه مرتبه تسبیح سبحان الله.

۱۰۳- تسبیح هنگام خواب

امام صادق علیه السلام می فرماید: هر کس شب را با تسبیح فاطمه علیها السلام سپری کند (و هنگام خواب تسبیح گوید) از مردان و زنانی باشد که خدا را زیاد یاد می کنند. (۷۴)

۱۰۴- گفتن تسبیح قبل از خواب

امام صادق علیه السلام می فرماید: یکی از جاهایی که تسبیح حضرت فاطمه زهرا علیها السلام گفتن آن وارد است هنگامی که به خوابگاه خود رفتی، سی و چهار بار الله اکبر بگو، و سی و سه بار الحمد لله و سی و سه بار سبحان الله و آیه الکرسی و معوذتین را قل اعوذ برب الفلق و قل اعوذ برب الناس و ده آیه از اول سوره صفات و ده آیه از آخر آن را بخوان. (۷۵)

۱۰۵- نجات از شقاوت

امام صادق علیه السلام می فرماید: ای ابهارون! ما بچه های خود را همان طور که به نماز امر می کنیم، به تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام نیز امر می کنیم. تو نیز بر آن مداومت کن، زیرا بنده شقی (و بدبخت معنوی) بدان پای بند نمی شود.

۱۰۶- تسبیحات در قرآن

امام صادق علیه السلام درباره آیه اذکروا الله ذکرا کثیرا می فرماید: من سبح تسبیح فاطمه علیها السلام، فقد ذکر الله الذکر الکثیر. کسی که تسبیح فاطمه زهرا علیها السلام را بگوید، خدا را به ذکر کثیر یاد کرده است (و به فرمان خدای متعال در این آیه شریفه عمل کرده است). (۷۶)

۱۰۷ - غافل شدن از تسبیح

مردی خدمت امام صادق علیه السلام رفت. حضرت با او سخن گفت. آن مرد کلام حضرت را نشنید و از سنگینی گوشش به حضرت شکوه نمود. حضرت به او فرمود: چرا از تسبیح فاطمه علیها السلام غافل شدی! آن مرد گفت: فدایت کردم تسبیح فاطمه چیست؟ حضرت فرمود: سی و چهار مرتبه الله اکبر و سی و سه مرتبه الحمد لله و سی و سه مرتبه سبحان الله می گویی تا این که به صد برسد و کامل گردد. آن مرد گوید: پس از مدت کوتاهی که به این تسبیحات مداومت کردم، سنگینی گوشم برطرف شد.

۱۰۸ - سیره اهل بیت

امام هادی علیه السلام فرمودند: ما اهل بیت به هنگام خواب ده عمل را انجام میدهیم: وضو گرفتن... و سی و سه مرتبه سبحان الله گفتن، و سی و سه مرتبه الحمد لله گفتن، و سی و چهار مرتبه الله اکبر گفتن، و... (۷۷)

۱۰۹ - موالات تسبیح فاطمه زهرا (س)

از محمد بن جعفر مروی است: امام صادق علیه السلام تسبیح حضرت فاطمه زهرا علیها السلام را متصلاً انجام می داد و آن را قطع نمی کرد. (۷۸)

۱۱۰ - توصیه امام زمان به تسبیحات

حضرت آیه الله مرعشی نجفی اعلی الله مقامه می گوید: در راه زیارت عسکرین علیهما السلام (امام هادی و عسکری) و در جاده ای که به امامزاده سید محمد علیه السلام منتهی می شود راه را گم کردم و در اثر شدت تشنگی و گرسنگی از زندگی مایوس شده، به حالت بیهوشی روی زمین افتادم. ناگهان چشم باز کردم، دیدم سرم در دامن شخص بزرگوار است. آن شخص به من آب گوارایی داد که مانندش را در عمر خود نچشیده بودم. بعد از آن، سفره اش را باز کرد، و در میان آن دو یا سه عدد قرض نان بود که از آن ها نیز خوردم. آن گاه به من فرمود: ای سید! قصد کجا را داری؟ گفتم: حرم مطهر سید محمد. فرمود: این حرم سید محمد است. نگاه کردم دیدم در زیر بقعه سید محمد قرار داریم، در حالی که من در قادسیه گم شده بودم و مسافت زیادی بین آن جا و حرم امامزاده سید محمد وجود دارد. در مدتی که با آن شخص بزرگوار بودم، بهره های فراوانی نصیب شد و مرا به انجام چندین عمل سفارش کرد؛ از جمله: تلاوت قرآن کریم... و تسبیح فاطمه زهرا علیها السلام... ولی به ذهنم خطور نکرد این آقا کیست، مگر زمانی که از نظرم غایب شد.

۱۱۱ - آثار تسبیحات

رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند: تعقیباتی هست که هر کس آن ها را بعد از تمامی نمازهای واجب بگوید، ناکام و ناامید نشود؛ (و آن عبارت است از: سی و سه مرتبه سبحان الله و سی و سه مرتبه الحمد لله و سی و چهار مرتبه الله اکبر. (۷۹)

۱۱۲ - واجب شدن بهشت

امام صادق علیه السلام می فرماید: هر کس تسبیح فاطمه علیها السلام را در نماز واجب و قبل از این که از حالت جلوس تشهد و سلام خارج شود به جا آورد، خدا بهشت را بر او واجب کند. (۸۰)

فصل هفتم: تسبیحات فاطمه زهرا علیها السلام

۱۱۳ - تاثیر تمسک به فاطمه (س)

انبیا به حضرت فاطمه علیها السلام و نام های او توسل کرده اند - همان گونه که به وجود و نام پدر و همسر و فرزندان زهرا توسل نموده اند - ؛ و تمسک به اوست که وسیله نجات انبیا و اوصیا و سایر افراد بشر از مشکلات بوده است . من امن بها فقد نجی و من لم یومن بها فقد هلک . هر کس که به او ایمان آورد، همانا رستگار شد، و هر کس به او اعتقاد نداشت به تحقیق هلاک گردید.

۱۱۴ - اقتدا و توسل به حضرت زهرا (س)

انس بن مالک روایت می کند: روزی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله با ما نماز صبح به جای آورد، پس از فراغت از نماز روی مبارکش را به سوی ما گرداند و فرمود: ای جماعت مسلمانان! هر کس که آفتاب را از دست بدهد، پس باید به ماه تمسک جوید، و در فقدان ماه دست به دامان زهره شود، و اگر زهره را نیابد به دو ستاره فرقدان پناه آورد. از پیامبر اکرم سوال شد که: یا رسول الله! مقصود از آفتاب و ماه و زهره و فرقدان (دو ستاره نورافشان) چیست؟ فرمود: من آفتابم، علی ماه، و فاطمه زهره است و دو ستاره حسنین علیهما السلام هستند، آنان با کتاب خدا دو دستاویز بشرند و همواره به هم پیوسته اند و هرگز از یکدیگر جدا نمی شوند تا در کنار حوض کوثر به من ملحق شوند. (۸۱)

۱۱۵ - توسل به جمیع انبیا به فاطمه (س)

چنان که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و امیرالمومنین علیه السلام و فرزندان معصوم او علیهم السلام ملجا و مرجع توسل جمیع انبیا بوده اند، بشر از آدم تا خاتم مامور به توسل به حضرت صدیقه زهرا علیها السلام نیز بوده است . از همان وقتی که آدم آفریده شد و - برای استجاب دعا و رفع مشکلاتش - توسل به پنج تن علیهم السلام و شفیع قرار دادن آن ها در پیشگاه پروردگار بی همتا توسط جبرئیل به او آموخته شد، تکلیف بنی آدم روشن گردید. انسانی که در جهانی پر از شدائد و مشکلات قدم می نهد، دنیایی که دائما در آغوش امواج بلا و گرداب حوادث عظیمه است، رحمت بیکران الهی ایجاب می کند که دستاویزهای محکم و عروۃ الوثقیای ناگسستنی در اختیار این بشر سرگردان قرار دهد تا در مسیر ناهموار زندگانش، امید گاهی خداپسند و پناهگاهی دور از گزند داشته باشد و با توسل و تمسک و چنگ زدن به ریسمان رحمت و اسعه الهی، فرزندان آدم نیز همانند حضرت آدم علیه السلام به ساحل نجات دست یابند. اکنون با قلبی سرشار از خلوص و امیدوار - همانگونه که خداوند یکتا به پیامبرانش راه نجات را نشان داده است و به آن ها طریق دعای خداپسند را آموخته است - ما نیز به درگاه الله روی نیاز می آوریم، و وجود مقدس آبرومند زهرا علیها السلام را شفیع و راهگشا و واسطه فیض خدایی قرار می دهیم و عرضه می داریم: یا فاطمه اغیثینی یا فاطمه اغیثینی . چنان که به صلوات بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و ائمه اطهار علیهم السلام و زیارت آنان - به عنوان یک فرمان الهی و امر اسلامی - دستور داده شده است، عینا به صلوات بر فاطمه علیها السلام و زیارتش تصریح و تاکید گردیده است .

۱۱۶ - توسل امام باقر به فاطمه زهرا (س)

توسل تقرب است و اهل بیت وسیله آن ؛ و منکر آن یا جاهل است و یا معاند. اهل بیت وسیله تقرب انبیا هستند و زهرا وسیله تقرب و توسل اهل بیت . اگر ما به زهرا علیها السلام متوسل می شویم، تعجبی نیست که اهل بیت هم به زهرا علیها السلام متوسل می شدند. امام باقر علیه السلام هرگاه تب طاقتش را می ربود، آب خنکی طلب می کرد و وقتی آب به دستش می رسید و جرعه ای از

آن را می نوشید، لحظه ای از نوشیدن باز می ماند و سپس با صدای بلند به حدی که در بیرون خانه نیز شنیده می شد از ته دل مادرش زهرا علیهاالسلام را صدا می کرد و می فرمود: فاطمه ای دختر رسول خدا و بدین گونه خود را از سوز تب تشفی می داد و بر خود مرهمی می نهاد و جان و روح خود را با یاد محبوب و توسل به او آرام و عطر آگین می نمود.

۱۱۷ - توسل امام جواد به فاطمه زهرا(س)

امام جواد هر روز هنگام زوال به مسجد رسول خدا صلی الله علیه و آله رفته و پس از سلام و صلوات بر رسول خدا صلی الله علیه و آله به سراغ خانه مادرش زهرا علیهاالسلام که در همان نزدیکی قبر پیامبر صلی الله علیه و آله است می رفت و کفش ها را درآورده و با نهایت ادب و خضوع، داخل خانه شده و در آن جا نماز و دعا می خواند و دقایقی طولانی به عبادت مشغول می شد. و هرگز دیده نشد به زیارت رسول خدا صلی الله علیه و آله برود و سراغ مادرش را نگیرد.

۱۱۸ - توسل شخص مومن به فاطمه (س)

یکی از طلاب فاضل و مورد وثوق تعریف می کند: زمانی که در نجف اشرف مشغول تحصیل بودم، یک روز در ماه مبارک رمضان، طرف عصر غذایی برای افطار خود تهیه کرده و در حجره گذاردم و بیرون آمده و در را قفل کردم. پس از ادای نماز مغرب و عشا و گذشتن مقداری از شب برای صرف افطار برگشتم به مدرسه. چون به در حجره رسیدم دست در جیب نموده، اما کلید را نیافتم. داخل صحن مدرسه را خوب گشتم و از بعضی طلاب که در مدرسه بودند سوال نمودم، اما باز هم کلید پیدا نشد. به علت گرسنگی و نیافتن راه چاره سخت پریشان شدم. از مدرسه بیرون آمده، متحیرانه به سوی حرم مطهر می رفتم و به زمین نگاه می کردم. ناگاه مرحوم حاج سید مرتضی کشمیری (اعلی الله مقامه) را دیدم. سبب حیرتم را پرسید؛ مطلب را عرض کردم، پس با من به مدرسه آمد و نزد حجره ام فرمود: معروف است که نام مادر حضرت موسی کلید قفل های بسته است. پس چگونه نامی حضرت فاطمه علیهاالسلام چنین اثری نکند؟ آن گاه دست روی قفل نهاد و ندا کرد: یا فاطمه که ناگهان قفل باز شد.

۱۱۹ - قسم به فاطمه زهرا(س)

یکی از فضیلاي حوزه که مشکل بزرگی برایش پیش آمده بود برای زیارت و توسل به حضرت رضا علیه السلام عازم حرم می شود. از قضا به علامه طباطبایی برمی خورد که ایشان هم عازم حرم است. بلافاصله به طرفش رفته و با چشمی پراشک و دلی پرسوز از ایشان می خواهد تا دعایی به او بیاموزد که حاجتش روا شود. علامه نگاهی مهربان به چهره و حالت او می کند، آن گاه می گوید: فرزندم! وقتی وارد حرم مطهر می شوی، یکی از موثرترین و بهترین دعاها این است که حضرت را به مادرش زهرا علیهاالسلام قسم بدهی که حاجت ترا از خدا بخواهد. چون حضرت به مادرش زهرا علیهاالسلام علاقه فراوان و ارادت خاصی دارد و سوگند دادن به مادر محبوبش سخت موثر خواهد افتاد. او می گوید: با شنیدن این سخن سخت متاثر شدم، و رعشه و لرزه ای تمامی وجودم را در بر گرفت. این توسل و قسم دادن همان و به مقصود رسیدن همان.

فصل هشتم: توسل به فاطمه زهرا علیهاالسلام

۱۲۰ - کیفر سبک شمارنده نماز

فاطمه زهرا علیهاالسلام از پدر بزرگوارش پرسید: پدرجان، یا رسول الله! زنان و مردانی که نسبت به نماز بی اعتنا هستند و نماز را

سبک می شمارند، چه عواقبی را در پیش دارند؟ رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: ای فاطمه جان! هرکسی از مردان و زنان نمازش را سبک بشمارد، خداوند او را به پانزده بلا مبتلا می سازد: شش مورد در دنیا، سه مورد در وقت مرگ، و سه مورد آن ها در قبر و سه مورد در قیامت زمانی که از قبر خارج شود. الف) اما آن شش بلاهایی که در دنیا دامنگیرش می شود: ۱- خداوند برکت را از عمرش می برد. ۲- خداوند برکت را از رزقش می برد. ۳- خداوند عز و جل سیمای صالحین را از چهره اش محو می کند. ۴- هر عملی که انجام می دهد پاداش داده نمی شود. ۵- دعایش به آسمان نمی رود. ۶- بهره ای از صالحین برای او نیست. ب) اما آن سه بلاهایی که هنگام مرگ گرفتارش خواهد شد: ۱- ذلیل از دنیا می رود. ۲- هنگام مرگ در حال گرسنگی خواهد بود. ۳- تشنه از دنیا خواهد رفت، اگرچه آب نهرهای دنیا را به او بدهند. ج) اما آن سه بلاهایی که در قبر دامنگیرش می شود: ۱- خداوند ملکی در قبر برای او می گمارد تا او را زجر دهد. ۲- قبرش برای او تنگ خواهد شد. ۳- گرفتار ظلمت و تاریکی قبر خواهد شد. د) اما آن سه بلایی که در روز قیامت گرفتارش خواهد شد: ۱- خداوند ملکی را موکل می سازد تا او را با صورت بر زمین بکشد، در حالی که خلائق تماشا می کنند. ۲- محاسبه اعمالش به سختی انجام می شود. ۳- خدا به نظر لطف به او نمی نگرد و برای اوست عذاب همیشگی.

۱۲۱- نماز و قرآن بعد از مرگ

وقتی من وفات کردم علی جان تو غسل و کفن مرا به عهده گیر و بر من نماز بگذار و مرا درون قبر گذاشته دفن کن و خاک را بر روی قبر من ریخته مساوی کن و بر بالینم رو به روی من بنشین و زیاد قرآن بخوان و دعا کن، زیرا در چنین لحظه هایی میت به انس گرفتن با زندگان محتاج است من تو را به خدا می سپارم و درباره فرزندانم سفارش به نیکوکاری دارم. (۸۲)

۱۲۲- اسرار نماز

خداوند، نماز را جهت دوری شما از کبر و خودپسندی مقرر فرمود.

۱۲۳- طلب عطر برای آخرین نماز

ای اسماء! عطر مرا همان عطری که همیشه می زنم، و پیراهنی را که همیشه در آن نماز می گزارم بیاور و بر بالینم بنشین، هرگاه وقت نماز شد مرا از خواب بیدار کن، اگر بیدار شدم که نماز می گزارم و اگر بیدار نشدم، کسی را به دنبال علی بفرست تا بیاید. (۸۳)

۱۲۴- حجله عبادت

حضرت علی علیه السلام در شب ازدواج، همسرش را نگران دید و علت آن را پرسید حضرت زهرا علیها السلام فرمود: - در پیرامون حال و وضع خود اندیشیدم و پایان عمر و منزلگاه قبر را به یاد آوردم و انتقال - از خانه پدر - به منزل خودم، مرا به یاد ورود به قبرم انداخت! تو را به خدا بیا تا در آغاز زندگی مشترک به نماز برخیزیم و امشب را به عبادت خدا پردازیم. (۸۴)

۱۲۵- اذان

بسیار دوست دارم که صدای اذان بلال، موذن پدرم را - که درود خدا بر او و اهل بیت او باد - بشنوم. (۸۵)

۱۲۶ - آداب سفره

در سر سفره غذا، دوازده دستورالعمل ارزشمند وجود دارد که سزاوار است هر مسلمانی آن‌ها را بشناسد. چهارتای آن واجب و چهارتای آن مستحب و چهارتای آن نشانه ادب و بزرگواری است. و اما چهار دستورالعمل واجب: ۱- شناخت و معرفت پروردگار (بدانیم که نعمت‌ها از اوست). ۲- راضی به نعمت‌های خدا بودن. ۳- گفتن بسم الله الرحمن الرحیم در آغاز غذا. ۴- شکر و سپاسگزاری خدا در آغاز و پایان غذا. و چهار دستورالعمل مستحب عبارتند از: ۱- وضو گرفتن قبل از غذا ۲- نشستن به جانب چپ ۳- در حال نشسته غذا خوردن ۴- غذا خوردن با سه انگشت و آن چهار دستورالعملی که نشانه ادب و بزرگواری است مانند: ۱- آن چه پیش روی شماست بخورید ۲- لقمه‌ها را کوچک بردارید ۳- غذا را خوب بجوید و با شدت نرم کنید. ۴- کمتر در صورت دیگران هنگام غذا خوردن بنگرید. (۸۶)

۱۲۷ - اسرار جهاد

خداوند، جهاد را سبب عزت و شکوه اسلام، و ذلت و شکست کافران و منافقان، قرار داد.

۱۲۸ - روزه واقعی

از دختر گرامی رسول خدا صلی الله علیه و آله فاطمه زهرا علیها السلام نقل شده که فرمودند: اگر روزه دار زبان و گوش و چشم و اعضا را از گناه محافظت نکنند، روزه چه اثر و فایده‌ای برای او خواهد داشت؟

۱۲۹ - اسرار روزه

خداوند، روزه را وسیله استواری و برقراری اخلاص شما، مقرر فرمود.

۱۳۰ - اسرار زکات

خداوند، زکات را، جهت پاکی روح و روان، و افزایش و برکت رزق و معاش شما قرار داد.

۱۳۱ - اخلاص

کسی که عبادت‌های خالصانه خود را به سوی خدا فرستد، پروردگار بزرگ برترین مصلحت او را به سوی او فرو خواهد فرستاد. (۸۷)

۱۳۲ - اسرار ایمان

خداوند، ایمان را سبب پاکی شما از آلودگی شرک و کفر قرار داد.

۱۳۳ - اسرار حج

خداوند، حج را مایه استحکام و تقویت پایه‌های دین نمود.

۱۳۴ - اسرار امر به معروف و نهی از منکر

خداوند، امر به معروف و نهی از منکر را برای اصلاح عموم و جامعه، قرار داد. (۸۸)

۱۳۵ - در پناه قرآن

کتاب الهی فرا روی شماست، امور مربوط به او ظاهر و احکامش فروزان و نشانه هایش خیره کننده و - فرامین - بازدارنده اش آشکار و دستورهایش واضح است. (۸۹)

۱۳۶ - طلب آموزش

من از خدا آموزش می طلبم و دیگر مرتکب این رفتار نخواهم شد. (۹۰)

۱۳۷ - اهمیت قرآن کریم

... کتاب خداوند گویاست و قرآن راستگو و نور فروغ بخش و روشنایی درخشان - عهد الهی و یادگار پیامبر است - که دیدگاه هایش روشن و اسرار درونی او برملا و ظاهر آن جلوه گر و پیروان او مورد غبطه همگان است. تبعیت از آن، راهگشای دستیابی به رضای الهی و گوش سپردن به او موجب نجات است. (۹۱)

۱۳۸ - دعا

ای زنان عزادار! دست از شمارش افتخارات و صفات بردارید و به دعا و عبادت پردازید. (۹۲)

۱۳۹ - اسرار قرآن

پیروی از کتاب خدا، (قرآن) موجب ره سپردن به سوی رضوان خدا است، و شنیدن و دریافت دستورهای آن، باعث کشیده شدن به سرمنزل نجات خواهد بود، حجت ها و براهین روشن الهی، و وظائف و حدود و مقررات واضح او، در پرتو قرآن به دست می آید، کتابی که دربرگیرنده مسائل حلال و حرام، و دلایل روشن و برهان های کافی، و ارزش های والا، و قوانین مقرر شده می باشد.

۱۴۰ - قرآن محبوب من

از دنیای شما سه چیز محبوب من است: ۱ - تلاوت قرآن. ۲ - نگاه به چهره رسول خدا صلی الله علیه و آله. ۳ - انفاق در راه خدا. (۹۳)

۱۴۱ - فضیلت تلاوت قرآن

تلاوت کننده سوره حدید و واقعه و الرحمن در آسمان ها و زمین، اهل بهشت خوانده می شود. (۹۴)

۱۴۲ - دعا برای گنه کاران امت

اسماء همسر جعفر طیار، نقل می کند: در لحظه های پایان عمر حضرت فاطمه زهرا(س)، متوجه آن بزرگ زنان عالم بود. ابتدا غسل کرد و لباس ها را عوض کرد و در خانه مشغول راز و نیاز با خدا شد. جلو رفتم، فاطمه (س) را دیدم که رو به قبله نشسته، و دست ها را به سوی آسمان برآورده، چنین دعا می کند: پروردگارا! به حق پیامبرانی که آن ها را برگزیدی، و به گریه های حسن و حسین در فراق من، از تو می خواهم گناهکاران شیعیان من و شیعیان فرزندان مرا ببخشایی. (۹۵)

۱۴۳ - زمان استجاب دعا

صدیقه کبری حضرت فاطمه زهرا (س) فرمود: از پدرم پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله شنیدم که می فرمود: در روز جمعه، ساعتی است که هر کس در آن ساعت دعا کند و از خداوند حاجت و نیاز خود را مسئلت نماید، شک نیست که حاجتش برآورده خواهد شد. فاطمه (س) فرمود: به پدرم عرض کردم: آن ساعت چه ساعتی است؟ فرمود: آن گاه که نصف خورشید وقت غروب در دامنه افق مشخص شد، لحظه استجاب دعاست. فاطمه زهرا(س) پس از آن به غلام خود دستور می داد تا بر فراز بام قرار گیرد و همین که وقت غروب آفتاب فرا رسید، حضرتش را باخبر نماید تا دعا کند.

۱۴۴ - دعای زهرا (س)

اساسا راز عزت و سربلندی حضرت فاطمه علیهاالسلام را باید در مقام عرفانی و عبادی او جست و جو کرد، او با وجود این که سنش کم و جوان بود؛ ولی در عرفان و عبادت پیری بود که جز لقای ربوبی چیزی او را راضی نمی ساخت، و از همین روست که در دعاهایش می گفت: اللهم انی استلک لذة النظر الی وجهک؛ خداوندا! از تو می خواهم که همواره لذت نظر به وجه خود را نصیب من فرمایی. (۹۶)

۱۴۵ - ثواب صلوات بر فاطمه (س)

امیرالمومنین علی علیه السلام فرمود از فاطمه زهرا علیهاالسلام شنیدم که از پدرش رسول خدا صلی الله علیه و آله حدیث می کرد که پدرم به من فرمود: ای فاطمه! هر که بر تو صلوات بفرستد، خداوند متعال گناهان او را بیامرزد و در هر کجای بهشت که مقام من باشد آن شخص به من ملحق شود. (۹۷)

۱۴۶ - اجابت دعای زهرا(س)

حضرت نوح علیه السلام دعایش مستجاب شد، دعای حضرت فاطمه علیهاالسلام در دفعات عدیده قرین اجابت آمد. (۹۸)

۱۴۷ - مستجاب الدعاء بودن زهرا (س)

مریم علیهاالسلام مستجاب الدعوه بود، همچنین فاطمه زهرا علیهاالسلام. (۹۹)

۱۴۸ - علیکم بالدعاء

حضرت زهرا علیهاالسلام بعد از ارتحال رسول اکرم صلی الله علیه و آله به زنان بنی هاشم که او را در ماتم یاری می کردند و زینت

ها را رها کرده و لباس سوگ در بر نموده بودند فرمود: این حالت را رها کنید و بر شماست که دعا و نیایش نمایید. (۱۰۰)

۱۴۹ - حرز فاطمه زهرا (س)

سید بن طاووس در مهج الدعوات برای رسول خدا صلی الله علیه و آله و ائمه هدی علیهم السلام به جهت هر یک حرزی روایت کرده از آن جمله حرز فاطمه زهرا علیها السلام است و آن به این الفاظ است: بسم الله الرحمن الرحیم ، یا حی یا قیوم برحمتک استغیث فاغثنی و لاتکلنی الی نفسی طرفه عین ابداء و اصلح لی شانی کله . (۱۰۱)

۱۵۰ - دعا برای رفع تب

حضرت فاطمه علیها السلام چند دانه خرما به سلمان داده و فرمود: این رطب ها از نخلی است که خداوند در بهشت برای من نشانده ، آن هم بر اثر دعایی که پدرم به من آموخت و هر صبح و شام بر آن مواظبت دارم . سلمان می گوید: از او درخواست کردم که این دعا را به من هم بیاموز. فرمود: اگر می خواهی خدا را ملاقات کنی در حالی که از تو راضی باشد و اگر می خواهی تا زنده هستی درد تب تو را فرا نگیرد، بر این دعا مداومت کن : بسم الله الرحمن الرحیم بسم الله النور، بسم الله نور النور، بسم الله نور علی نور، بسم الله الذی هو مدبر الامور، بسم الله الذی خلق النور من النور، الحمد لله الذی خلق النور من النور، و انزل النور علی الطور فی کتاب مسطور، فی رق منشور، بقدر مقدور، علی نبی محبور، الحمد لله الذی هو بالعز مذکور، و بالفخر مشهور، و علی السراء و الضراء مشکور، و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین . سلمان می گوید: از روزی که این دعا را تعلیم گرفتم ، بیشتر از هزار کس از اهل مدینه و مکه را تعلیم دادم و هر کس که تب او را فرا می گرفت چون این دعا را می خواند، به امر خدای سبحان تب از او دور می گشت . (۱۰۲)

۱۵۱ - دعا در امور مهم

از امام زین العابدین علیه السلام روایت شده است که پدرم امام حسین علیه السلام روز عاشورا در حالی که خون ها از او می جوشید مرا در آغوش گرفت و فرمود: فرزندم حفظ کن از من این دعا را که مادرم فاطمه زهرا سلام الله علیها به من آموخت و او از رسول خدا و او از جبرئیل ، در هر حاجت و امر مهم و غم ها و پیش آمدها و مصیبت های شدید، این دعا را بخوان : بحق یس و القرآن الحکیم و بحق طه و القرآن العظیم یا من یقدر علی حوائج السائلین یا من یعلم ما فی الضمیر یا منفس عن المکروبین یا مفرج عن المغمومین یا راحم الشیخ الکبیر یا رازق الطفل الصغیر یا من لایحتاج الی التفسیر صل علی محمد و آل محمد و افعل بی کذا و کذا. پروردگارا! از تو می خواهم به حق یس و قرآن حکیم و به حق طه و قرآن عظیم ، ای کسی که بر انجام حاجت حاجتمندان توانایی ، ای کسی که به آن چه در دل ها پنهان است دانایی ، ای برطرف کننده سختی از پریشان خاطران ، ای نشاط بخش غمناکان ، ای رحم کننده پیر بزرگسال ، ای روزی دهنده کودک خردسال ، ای بی نیاز از توضیح و تفسیر، بر محمد و آل محمد درود فرست و با من اینگونه رفتار کن .

۱۵۲ - ورود به مسجد و خروج از آن

حضرت فاطمه زهرا علیها السلام می فرمایند: هنگامی که پیامبر صلی الله علیه و آله داخل مسجد می شدند و می فرمودند: بسم الله ، اللهم صل علی محمد و اغفر ذنوبی و افتح لی ابواب رحمتک . به نام خدا، خدایا! بر محمد صلی الله علیه و آله درود فرست و گناهانم را ببامرز و درهای رحمت خودت را به روی من بگشا. و هنگامی که پیامبر صلی الله علیه و آله از مسجد خارج می شدند

می فرمودند: بسم الله ، اللهم صل علی محمد و اغفر ذنوبی و افتح لی ابواب فضلک . به نام خدا، خدایا! بر محمد صلی الله علیه و آله درود فرست و گناهانم را بپارز و درهای فضل و بخشش خودت را به روی من بگشا.

۱۵۳ - دعا در هر صبح و شام

یا حی یا قیوم ، برحمتک استغیث ، و اصلح لی شانی کله و لا تکنی الی نفسی . ای زنده ، ای پایدار! به سبب رحمت پناه می جویم ، تمامی کارهایم را اصلاح گردان ، و مرا به خودم وامگذار. (۱۰۳)

۱۵۴ - دعای هنگام خواب

الحمد لله الکافی ، سبحان الله الاعلی ، حسبی الله و کفی ، ما شاء الله قضی ، سمع الله لمن دعا، لیس من الله ملجا و لا وراء الله ملتجا. توکلت علی الله ربی و ربکم ، ما من دابة الا هو آخذ بناصيتها، ان ربی علی صراط مستقیم ، الحمد لله الذی لم يتخذ ولدا، و لم یکن له شریک فی الملک ، و لم یکن له ولی من الذل ، و کبره تکبیرا. سپاس مخصوص خداوندی است که کفایت کننده است ، پاک و منزه است خداوند برتر، خداوند مرا کافی است ، آن چه خدا می خواهد انجام می گیرد، خداوند سخن کسی که او را خواند شنید، غیر از خداوند پناهگاه و ماوایی نیست . به پروردگار شما و خودم ، خداوند یکتا توکل نمودم ، هیچ جنبنده ای نیست جز آن که خداوند زمام او را به دست دارد، به درستی که پروردگار من در راه راست می باشد، سپاس خداوندی را سزاست که فرزندی برای خود نگرفته ، و در فرمانروائیش شریکی ندارد، و تحت سرپرستی کسی نبوده ، و او را بسیار تکبیر گو. (۱۰۴)

۱۵۵ - دعای حضرت فاطمه (س) برای بیماری تب

اللهم لا اله الا انت العلی العظیم ، ذو السلطان القدیم ، و المن العظیم ، و الوجه الکریم ، لا اله الا انت العلی العظیم ، ولی الکلمات التامات ، و الدعوات المستجابات ، حل ما اصیح بفلان . پروردگارا! معبودی جز تو نیست که برتر و والاتری ، صاحب فرمانروایی دیرینه و منتی بزرگ و بزرگواری فراوان ، معبودی جز تو نیست و برتر و والاترین خالق موجودات ، اجابت کننده دعاها می باشی ، آن چه فلان شخص بدان گرفتار شده را بگشا. (۱۰۵) مقام معنوی فاطمه زهرا علیها السلام در کلام امام خمینی قدس سره - زنی که در حجره ای کوچک و خانه ای محقر انسان هایی تربیت کرد که نورشان از بسیط خاک تا آن سوی افلاک و از عالم ملک تا آن سوی ملکوت اعلا می درخشد. (۱۰۶) - حضرت فاطمه زهرا علیها السلام یک زن معمولی نبوده است ، یک زن روحانی ، یک زن ملکوتی ، یک زن به تمام معنا انسان ، تمام نسخه انسانیت ، تمام حقیقت زن ، تمام حقیقت انسان . (۱۰۷) - مساءله آمدن جبرئیل برای کسی یک مساءله ساده نیست ، خیال نشود که جبرئیل برای هر کسی می آید و امکان دارد بیاید، این یک تناسب لازم است بین روح آن کسی که جبرئیل می خواهد بیاید و مقام جبرئیل که روح اعظم است .... این معنا و این تناسب بین جبرئیل که روح اعظم است و انبیای درجه اول بوده است ، مثل رسول خدا و موسی و عیسی و ابراهیم و امثال اینها، بین همه کسی نبوده است ، بعد از این هم بین کسی دیگر نشده است ، حتی درباره ائمه هم من ندیده ام که وارد شده باشد این طور که جبرئیل بر آن ها نازل شده باشد... (۱۰۸) مقام معنوی فاطمه زهرا علیها السلام در کلام مقام معظم رهبری - من از جنبه های معنوی و روحی و الهی آن بزرگوار (حضرت فاطمه زهرا علیها السلام) حرفی نمی توانم بزنم . من کوچک تر از این هستم که آن چیزها را درک کنم ، حتی اگر کسی هم بتواند درک بکند نمی تواند آن چنان که حق اوست او را توصیف و بیان کند. آن جنبه های معنوی یک عالم جداگانه ای است . (۱۰۹) - این چه دانش والایی است ؟ این چه معرفت و حکمت بی نظیری است که خدای متعال به یک زن در سنین جوانی می بخشد؟ این مقام معنوی حضرت زهرا علیها السلام است . این مسائل معنوی تا حدود زیادی به فضایل علمی ارتباط پیدا می کند.

ارتباط پیدا می‌کند به آن چه که از تلاش فاطمه زهرا علیهاالسلام ناشی می‌شود. (۱۱۰) - عبادت فاطمه زهرا علیهاالسلام یک عبادت نمونه است. حسن بصری که یکی از عباد و زهاد دنیای اسلام است، درباره فاطمه زهرا علیهاالسلام می‌گوید: به قدری دختر پیغمبر صلی الله علیه و آله عبادت کرد و در محراب عبادت ایستاد که تورمت قدماها پاهای آن بزرگوار از ایستادن در محراب عبادت ورم کرد. (۱۱۱) پایان

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می‌کنند بنادر البحار- ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می‌دهند. مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البيت عليهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت عليهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیت های گسترده مرکز: الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و... د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای و راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴) ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و... ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ... ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۵۲۰۲۶۰۱۰۸۶ وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل:

Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-(۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲
(۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱) نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده‌ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح‌های توسعه‌ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشالله. شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: ۵۳-۰۶۰۹-۰۶۲۱-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۱۸۰-۰۰-۹۰ IR به نام مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید ارزش کار فکری و عقیدتی الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام - : هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید». التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می‌دارد و با حجت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟». [سپس] فرمود: «حتمّاً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد». مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گام‌ها

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

